

EUROPSKA UNIJA

EUROPSKI PARLAMENT

VIJEĆE

Bruxelles, 21. rujna 2022.
(OR. en)

2020/0361 (COD)

PE-CONS 30/22

COMPET 499
MI 476
JAI 896
TELECOM 273
CT 118
PI 69
AUDIO 56
CONSOM 152
JUSTCIV 86
CODEC 917

ZAKONODAVNI AKTI I DRUGI INSTRUMENTI

Predmet:	UREDBA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (Akt o digitalnim uslugama)
----------	--

UREDBA (EU) 2022/...
EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od ...

o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ
(Akt o digitalnim uslugama)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom³,

¹ SL C 286, 16.7.2021., str. 70.

² SL C 440, 29.10.2021., str. 67.

³ Stajalište Europskog parlamenta od 5. srpnja 2022. (Još nije objavljeno u Službenom listu.) i Odluka Vijeća od

budući da:

- (1) Usluge informacijskog društva, a posebno usluge posredovanja, postale su važan dio gospodarstva Unije i svakodnevnog života građana Unije. Dvadeset godina nakon donošenja postojećeg pravnog okvira koji se primjenjuje na takve usluge utvrđenog u Direktivi 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹, novi i inovativni poslovni modeli i usluge, kao što su internetske društvene mreže i internetske platforme kojima se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima, omogućili su poslovnim korisnicima i potrošačima prenošenje i pristup informacijama te sudjelovanje u transakcijama na nove načine. Većina građana Unije danas se svakodnevno koristi tim uslugama. Međutim, digitalna transformacija i sve veća upotreba tih usluga dovele su i do novih rizika i izazova za pojedinačne primatelje dotične usluge, za trgovačka društva i za društvo u cjelini.

¹ Direktiva 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (Direktiva o elektroničkoj trgovini) (SL L 178, 17.7.2000., str. 1.).

- (2) Države članice sve više uvode, ili razmatraju uvođenje, nacionalnih zakona o pitanjima obuhvaćenima ovom Uredbom, kojima se posebno nameću zahtjevi u pogledu dužne pažnje za pružatelje usluga posredovanja u pogledu načina na koji bi se trebali baviti nezakonitim sadržajem, dezinformacijama na internetu i drugim društvenim rizicima. Ti različiti nacionalni zakoni negativno utječu na unutarnje tržište koje, u skladu s člankom 26. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), obuhvaća područje bez unutarnjih granica na kojem se osigurava slobodno kretanje robe i usluga te sloboda poslovnog nastana, uzimajući u obzir inherentno prekograničnu prirodu interneta, koji se općenito upotrebljava za pružanje tih usluga. Trebalo bi uskladiti uvjete za pružanje usluga posredovanja na cijelom unutarnjem tržištu kako bi se poduzećima osigurao pristup novim tržištima i prilikama za iskorištavanje prednosti unutarnjeg tržišta, a potrošačima i drugim primateljima usluga omogućio veći izbor. Za potrebe ove Uredbe „primateljima usluge” smatraju se poslovni korisnici, potrošači i drugi korisnici.

- (3) Odgovorno i savjesno ponašanje pružatelja usluga posredovanja ključno je za sigurno, predvidljivo i pouzdano internetsko okruženje te kako bi se građanima Unije i drugim osobama omogućilo da ostvaruju svoja temeljna prava zajamčena Poveljom Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”), osobito slobodu izražavanja i informiranja, slobodu poduzetništva, pravo na nediskriminaciju i ostvarenje visoke razine zaštite potrošača.
- (4) Stoga bi na razini Unije trebalo uspostaviti ciljani skup jedinstvenih, učinkovitih i proporcionalnih obvezujućih pravila kako bi se zaštitilo i poboljšalo funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Ovom se Uredbom utvrđuju uvjeti za nastajanje i širenje inovativnih digitalnih usluga na unutarnjem tržištu. Približavanje nacionalnih regulatornih mjera na razini Unije u pogledu zahtjeva za pružatelje usluga posredovanja potrebno je kako bi se izbjegla i okončala rascjepkanost unutarnjeg tržišta i osigurala pravna sigurnost, čime bi se umanjila nesigurnost za razvojne inženjere i potaknula interoperabilnost. Primjenom tehnološki neutralnih zahtjeva ne bi trebalo sputavati inovacije, već ih poticati.

- (5) Ova bi se Uredba trebala primjenjivati na pružatelje određenih usluga informacijskog društva kako su definirane u Direktivi (EU) 2015/1535 Europskog parlamenta i Vijeća¹, odnosno na sve usluge koje se obično pružaju uz naknadu, na daljinu, elektroničkim sredstvima i na pojedinačni zahtjev primatelja. Konkretno, ova bi se Uredba trebala primjenjivati na pružatelje usluga posredovanja, a posebno onih koje se sastoje od usluga poznatih kao „samo prijenosnik informacija”, „privremeni smještaj” i „smještaj informacija na poslužitelju”, s obzirom na to da je eksponencijalni rast korištenja tim uslugama, uglavnom u zakonite i društveno korisne svrhe svih vrsta, također povećao njihovu ulogu u posredovanju i širenju nezakonitih ili na druge načine štetnih informacija i aktivnosti.
- (6) U praksi, određeni pružatelji usluga posredovanja posreduju u vezi s uslugama koje se mogu ili ne moraju pružati elektroničkim sredstvima, kao što su usluge informacijske tehnologije na daljinu, usluge prijevoza, smještaja ili dostave. Ova bi se Uredba trebala primjenjivati samo na usluge posredovanja i ne bi trebala utjecati na zahtjeve utvrđene pravom Unije ili nacionalnim pravom u vezi s proizvodima ili uslugama koje se pružaju posredstvom usluga posredovanja, među ostalim u slučajevima u kojima je usluga posredovanja sastavni dio neke druge usluge koja nije usluga posredovanja kako je prepoznata u sudskoj praksi Suda Europske unije.
- (7) Kako bi se osigurala djelotvornost pravila utvrđenih ovom Uredbom i jednaki uvjeti na unutarnjem tržištu, ta bi se pravila trebala primjenjivati na pružatelje usluga posredovanja bez obzira na njihov poslovni nastan ili na njihovu lokaciju, pod uvjetom da nude usluge u Uniji, što se dokazuje postojanjem bitne veze s Unijom.

¹ Direktiva (EU) 2015/1535 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. rujna 2015. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih propisa i pravila o uslugama informacijskog društva (SL L 241, 17.9.2015., str. 1.).

- (8) Trebalo bi smatrati da takva bitna veza s Unijom postoji ako pružatelj usluga ima poslovni nastan u Uniji ili, u slučaju nepostojanja poslovnog nastana, ako je broj primatelja usluge u jednoj državi članici ili više njih znatan u odnosu na njihovo stanovništvo ili na temelju usmjeravanja aktivnosti prema jednoj državi članici ili više njih. Usmjeravanje aktivnosti prema jednoj državi članici ili više njih može se utvrditi na temelju svih relevantnih okolnosti, uključujući čimbenike kao što su upotreba jezika ili valute koja se uobičajeno upotrebljava u toj državi članici, mogućnost naručivanja proizvoda ili usluga ili upotreba relevantne vršne domene. Usmjeravanje aktivnosti prema državi članici može se utvrditi i na temelju dostupnosti aplikacije u odgovarajućoj nacionalnoj trgovini aplikacija, na temelju oglašavanja na lokalnoj razini ili na jeziku koji se upotrebljava u toj državi članici ili na temelju odnosa s korisnicima kao što su pružanje korisničkih usluga na jeziku koji se uobičajeno upotrebljava u toj državi članici. Bitnu vezu trebalo bi pretpostaviti i ako pružatelj usluga svoje aktivnosti usmjerava prema jednoj državi članici ili više njih u smislu članka 17. stavka 1. točke (c) Uredbe (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća¹. Za razliku od toga, to što je nekoj internetskoj stranici čisto tehnički moguće pristupiti iz Unije ne može se samim po sebi smatrati uspostavom bitne veze s Unijom.

¹ Uredba (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL L 351, 20.12.2012., str. 1.).

- (9) Ovom se Uredbom u potpunosti usklađuju pravila koja su primjenjiva na usluge posredovanja na unutarnjem tržištu s ciljem osiguranja sigurnog, predvidljivog i pouzdanog internetskog okruženja, rješavanja problema širenja nezakonitog sadržaja na internetu i društvenih rizika koje širenje dezinformacija ili drugog sadržaja može prouzročiti te u okviru kojih se učinkovito štite temeljna prava utvrđena u Povelji i olakšavaju inovacije. U skladu s time, države članice ne bi trebale donijeti ili zadržati dodatne nacionalne zahtjeve koji se odnose na pitanja obuhvaćenima područjem primjene ove Uredbe, osim ako je to izričito predviđeno u ovoj Uredbi, s obzirom na to da bi to utjecalo na izravnu i jedinstvenu primjenu potpuno usklađenih pravila koja su primjenjiva na pružatelje usluga posredovanja u skladu s ciljevima ove Uredbe. Time se ne bi trebala isključiti mogućnost primjene drugog nacionalnog zakonodavstva koje se primjenjuje na pružatelje usluga posredovanja, u skladu s pravom Unije, uključujući Direktivu 2000/31/EZ, a posebno njezin članak 3., ako se odredbama nacionalnog prava nastoje ostvariti drugi zakoniti ciljevi od javnog interesa osim onih koji se nastoje ostvariti ovom Uredbom.

- (10) Ovom se Uredbom ne bi trebali dovoditi u pitanje drugi akti prava Unije kojima se općenito uređuje pružanje usluga informacijskog društva, kojima se uređuju drugi aspekti pružanja usluga posredovanja na unutarnjem tržištu ili kojima se određuju i dopunjuju usklađena pravila utvrđena u ovoj Uredbi, kao što su Direktiva 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹, uključujući njezine odredbe u pogledu platformi za razmjenu video sadržaja, uredbe (EU) 2019/1148², (EU) 2019/1150³, (EU) 2021/784⁴ i (EU) 2021/1232⁵ Europskog parlamenta i Vijeća te Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁶ i odredbe prava Unije utvrđene u Uredbi o europskom nalogu za dostavljanje i europskom nalogu za čuvanje elektroničkih dokaza u kaznenim stvarima i Direktivi o utvrđivanju usklađenih pravila za imenovanje pravnih zastupnika za potrebe prikupljanja dokaza u kaznenim postupcima.

¹ Direktiva 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2010. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama) (SL L 95, 15.4.2010., str. 1.).

² Uredba (EU) 2019/1148 Europskog parlamenta i Vijeća o stavljanju na tržište i uporabi prekursora eksploziva te izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 98/2013 (SL L 186, 11.7.2019., str. 1.).

³ Uredba (EU) 2019/1150 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o promicanju pravednosti i transparentnosti za poslovne korisnike usluga internetskog posredovanja (SL L 186, 11.7.2019., str. 57.).

⁴ Uredba (EU) 2021/784 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o borbi protiv širenja terorističkog sadržaja na internetu (SL L 172, 17.5.2021., str. 79.).

⁵ Uredba (EU) 2021/1232 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. srpnja 2021. o privremenom odstupanju od određenih odredbi Direktive 2002/58/EZ u pogledu tehnologija koje pružatelji brojevo neovisnih interpersonalnih komunikacijskih usluga upotrebljavaju za obradu osobnih i drugih podataka u svrhu borbe protiv seksualnog zlostavljanja djece na internetu (SL L 274, 30.7.2021., str. 41.).

⁶ Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) (SL L 201, 31.7.2002., str. 37.).

Slično tome, radi jasnoće, ovom se Uredbom ne bi trebalo dovoditi u pitanje pravo Unije o zaštiti potrošača, a posebno uredbe (EU) 2017/2394¹, (EU) 2019/1020² Europskog parlamenta i Vijeća, direktive 2001/95/EZ³, 2005/29/EZ⁴, 2011/83/EU⁵ i 2013/11/EU⁶ Europskog parlamenta i Vijeća, te Direktiva Vijeća 93/13/EEZ⁷ i pravo o zaštiti osobnih podataka, posebno Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća⁸.

-
- ¹ Uredba (EU) 2017/2394 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2017. o suradnji između nacionalnih tijela odgovornih za izvršavanje propisa o zaštiti potrošača i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 2006/2004 (SL L 345, 27.12.2017, str. 1.).
- ² Uredba (EU) 2019/1020 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o nadzoru tržišta i sukladnosti proizvoda i o izmjeni Direktive 2004/42/EZ i uredbi (EZ) br. 765/2008 i (EU) br. 305/2011 (SL L 169, 25.6.2019., str. 1.).
- ³ Direktiva 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. prosinca 2001. o općoj sigurnosti proizvoda (SL L 11, 15.1.2002., str. 4.).
- ⁴ Direktiva 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća („Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi”) (SL L 149, 11.6.2005., str. 22.).
- ⁵ Direktiva 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pravima potrošača, izmjeni Direktive Vijeća 93/13/EEZ i Direktive 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 85/577/EEZ i Direktive 97/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 304, 22.11.2011., str. 64.).
- ⁶ Direktiva 2013/11/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2009/22/EZ (Direktiva o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova) (SL L 165, 18.6.2013., str. 63.).
- ⁷ Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (SL L 95, 21.4.1993., str. 29.).
- ⁸ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

Ovom se Uredbom također ne bi trebala dovoditi u pitanje pravila Unije o međunarodnom privatnom pravu, a osobito pravila koja se odnose na jurisdikciju i priznavanje i izvršenje presuda u građanskim i trgovačkim stvarima, poput Uredbe (EU) br. 1215/2012, te na pravila o pravu mjerodavnom za ugovorne i izvanugovorne obveze. Zaštita pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka uređena je isključivo pravilima prava Unije o tom pitanju, posebno Uredbom (EU) 2016/679 i Direktivom 2002/58/EZ. Ovom se Uredbom također ne bi trebalo dovoditi u pitanje pravo Unije o radnim uvjetima ni pravo Unije u području pravosudne suradnje u građanskim i kaznenim stvarima. Međutim, u mjeri u kojoj se tim pravnim aktima Unije nastoje ostvariti isti ciljevi kao oni koji su utvrđeni u ovoj Uredbi, pravila ove Uredbe trebala bi se primjenjivati na pitanja koja nisu ili nisu u potpunosti obuhvaćena tim drugim pravnim aktima, kao i na pitanja u vezi s kojima ti drugi pravni akti državama članicama ostavljaju mogućnost donošenja određenih mjera na nacionalnoj razini.

- (11) Trebalo bi pojasniti da se ovom Uredbom ne dovodi u pitanje pravo Unije o autorskom pravu i srodnim pravima, uključujući direktive 2001/29/EZ¹, 2004/48/EZ² i (EU) 2019/790³ Europskog parlamenta i Vijeća, kojima se utvrđuju posebna pravila i postupci na koje ne bi trebalo utjecati.

¹ Direktiva 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu (SL L 167, 22.6.2001., str. 10.).

² Direktiva 2004/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o provedbi prava intelektualnog vlasništva (SL L 157, 30.4.2004., str. 45.).

³ Direktiva (EU) 2019/790 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o autorskom pravu i srodnim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu i izmjeni direktiva 96/9/EZ i 2001/29/EZ (SL L 130, 17.5.2019., str 92.).

- (12) Kako bi se ostvario cilj osiguranja sigurnog, predvidljivog i pouzdanog internetskog okruženja, za potrebe ove Uredbe pojam „nezakonit sadržaj” trebao bi općenito odražavati postojeća pravila u okruženju izvan interneta, osobito pojam „nezakonit sadržaj” trebalo bi široko definirati kako bi se njime obuhvatile informacije povezane s nezakonitim sadržajem, proizvodima, uslugama i aktivnostima. Taj bi pojam osobito trebalo tumačiti tako da se odnosi na informacije, bez obzira na njihov oblik, koje su u skladu s mjerodavnim pravom same po sebi nezakonite, kao što su nezakoniti govor mržnje ili teroristički sadržaj i nezakoniti diskriminirajući sadržaj, ili su u skladu s primjenjivim pravilima nezakonite s obzirom na činjenicu da se odnose na nezakonite aktivnosti. Ogladni primjeri obuhvaćaju dijeljenje slika koje prikazuju seksualno zlostavljanje djece, nezakonito dijeljenje privatnih slika bez pristanka, uhođenje na internetu, prodaju nesukladnih ili krivotvorenih proizvoda, prodaju proizvoda ili pružanje usluga kojima se povrjeđuje pravo o zaštiti potrošača, neovlašteno korištenje materijala zaštićenog autorskim pravom, nezakonitu ponudu usluga smještaja ili nezakonitu prodaju živih životinja. Za razliku od toga, videozapis očevica potencijalnog kaznenog djela ne bi se trebao smatrati nezakonitim sadržajem samo zato što prikazuje nezakonito djelo ako snimanje ili širenje takvog videozapisa u javnosti nije nezakonito prema nacionalnom pravu ili pravu Unije. U tom smislu nebitno je proizlazi li nezakonitost informacija ili aktivnosti iz prava Unije ili nacionalnog prava koje je u skladu s pravom Unije i koja je točna priroda ili predmet dotičnog prava.

- (13) S obzirom na posebne značajke predmetnih usluga i odgovarajuću potrebu da se pružatelje tih usluga učini podložnima određenim posebnim obvezama, potrebno je, u okviru šire kategorije pružatelja usluge smještaja informacija na poslužitelju, kako je definirana u ovoj Uredbi, razlikovati potkategoriju internetskih platformi. Internetske platforme, kao što su društvene mreže ili internetske platforme kojima se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima, trebale bi se definirati kao pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju koji ne samo da na zahtjev primatelja usluge pohranjuju informacije dobivene od njih, nego ih na zahtjev primatelja usluge i šire u javnosti. Međutim, kako bi se izbjeglo uvođenje preširokih obveza, pružatelje usluga smještaja informacija na poslužitelju ne bi trebalo smatrati internetskim platformama ako je širenje u javnosti tek manja i isključivo sporedna značajka koja je suštinski povezana s nekom drugom uslugom, ili manja funkcionalnost glavne usluge, i ta se značajka ili funkcionalnost iz objektivnih tehničkih razloga ne može upotrebljavati bez te druge glavne usluge te uklapanje te značajke ili funkcionalnosti nije sredstvo za zaobilaženje primjenjivosti pravila ove Uredbe koja se primjenjuju na internetske platforme. Na primjer, takvu značajku mogao bi predstavljati prostor predviđen za komentare u internetskim novinama, gdje je jasno da se radi o sporednoj značajci glavne usluge, a to je objava vijesti pod uredničkom odgovornošću izdavača. S druge strane, pohranjivanje komentara na društvenoj mreži trebalo bi se smatrati uslugom internetske platforme, ako je jasno da nije riječ o manjoj značajki usluge koja se nudi, čak i ako je sporedna u odnosu na objavljivanje objava primateljâ usluge. Za potrebe ove Uredbe računalstvo u oblaku ili usluge smještaja internetskih stranica na poslužitelju ne bi se trebali smatrati internetskom platformom ako širenje određenih informacija u javnosti predstavlja manju i sporednu značajku ili manju funkcionalnost takvih usluga.

Nadalje, za usluge računalstva u oblaku i usluge smještaja internetskih stranica na poslužitelju, kada služe kao infrastruktura, poput osnovne usluge infrastrukturne pohrane i usluge računalstva internetske aplikacije, internetske stranice ili internetske platforme, ne bi se samo po sebi trebalo smatrati kao da u javnosti šire informacije koje su pohranjene ili obrađene na zahtjev primatelja aplikacije, internetske stranice ili internetske platforme koje smještaju.

- (14) Pojam „širenje u javnosti”, kako se upotrebljava u ovoj Uredbi, trebao bi podrazumijevati stavljanje informacija na raspolaganje potencijalno neograničenom broju osoba, što znači omogućavanje lakog pristupa informacijama za primatelje usluge općenito, bez potrebe za daljnjim djelovanjem primatelja usluge koji je informaciju pružio, bez obzira na to pristupaju li te osobe stvarno informacijama o kojima je riječ. U skladu s tim, ako pristup informacijama zahtijeva registraciju ili prijam u skupinu primatelja usluge, trebalo bi smatrati da se te informacije šire u javnosti samo ako su primatelji usluge koji žele pristupiti informacijama automatski registrirani ili primljeni bez ljudske odluke ili odabira osoba kojima se odobrava pristup. Interpersonalne komunikacijske usluge, kako su definirane u Direktivi (EU) 2018/1722 Europskog parlamenta i Vijeća¹, kao što su elektronička pošta ili usluge prijenosa privatnih poruka nisu obuhvaćene područjem primjene definicije internetskih platformi jer se upotrebljavaju za interpersonalnu komunikaciju među ograničenim brojem osoba koji određuje pošiljatelj komunikacije. Međutim, obveze pružatelja internetskih platformi utvrđene u ovoj Uredbi mogu se primjenjivati na usluge kojima se omogućuje stavljanje informacija na raspolaganje potencijalno neograničenom broju primatelja, koji pošiljatelj komunikacije nije odredio, na primjer putem javnih grupa ili otvorenih kanala. Trebalo bi se smatrati da se informacije šire u javnosti u smislu ove Uredbe samo ako do tog širenja dođe na izravan zahtjev primatelja usluge koji je informaciju pružio.

¹ Direktiva (EU) 2018/1722 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija (SL L 321, 17.12.2018., str. 36.).

- (15) Ako su neke od pružateljevih usluga obuhvaćene ovom Uredbom, dok druge nisu, ili ako su usluge koje pruža pružatelj obuhvaćene različitim odjeljcima ove Uredbe, relevantne odredbe ove Uredbe trebale bi se primjenjivati samo na one usluge koje su obuhvaćene njihovim područjem primjene.
- (16) Pravna sigurnost koju pružateljima usluga posredovanja pruža horizontalni okvir uvjetnih izuzeća od odgovornosti, utvrđen Direktivom 2000/31/EZ, omogućila je nastajanje i širenje mnogih novih usluga na cijelom unutarnjem tržištu. Taj bi okvir stoga trebalo očuvati. Međutim, s obzirom na razlike u prenošenju i primjeni relevantnih pravila na nacionalnoj razini te radi jasnoće i usklađenosti, taj bi okvir trebalo ugraditi u ovu Uredbu. Potrebno je pojasniti i određene elemente tog okvira, uzimajući u obzir sudsku praksu Suda Europske unije.
- (17) Pravilima o odgovornosti pružatelja usluga posredovanja iz ove Uredbe trebalo bi utvrditi samo u kojim se slučajevima predmetni pružatelj usluga posredovanja ne može smatrati odgovornim u pogledu nezakonitog sadržaja koji pružaju primatelji usluge. Ta se pravila ne bi trebala tumačiti kao pozitivna osnova za utvrđivanje slučajeva u kojima se pružatelj može smatrati odgovornim, što treba utvrđivati primjenjivim pravilima prava Unije ili nacionalnog prava. Nadalje, izuzeća od odgovornosti utvrđena ovom Uredbom trebala bi se primjenjivati na sve vrste odgovornosti u pogledu svih vrsta nezakonitog sadržaja, bez obzira na točan predmet ili prirodu tog prava.

- (18) Izuzeća od odgovornosti utvrđena ovom Uredbom ne bi se trebala primjenjivati ako pružatelj usluga posredovanja, umjesto da se ograniči na neutralno pružanje usluga isključivo tehničkom i automatskom obradom informacija dobivenih od primatelja usluge, ima aktivnu ulogu koja je takva da mu pruža spoznaje o tim informacijama ili nadzor nad njima. Ta izuzeća stoga ne bi trebala biti na raspolaganju u pogledu odgovornosti koja se odnosi na informacije koje ne pruža primatelj usluge, nego sâm pružatelj usluge posredovanja, uključujući slučajeve u kojima su informacije nastale pod uredničkom odgovornošću tog pružatelja.
- (19) S obzirom na različitu prirodu aktivnosti „samo prijenosnika informacija”, „privremenog smještaja” i „smještaja informacija na poslužitelju” te različit položaj i mogućnosti pružatelja predmetnih usluga, pravila koja se primjenjuju na te aktivnosti potrebno je razlikovati s obzirom na to da u skladu s ovom Uredbom podliježu različitim zahtjevima i uvjetima, a njihovo se područje primjene razlikuje, kako to tumači Sud Europske unije.

- (20) Ako pružatelj usluga posredovanja s primateljem usluga namjerno surađuje radi poduzimanja nezakonitih aktivnosti, trebalo bi se smatrati da se uslugu ne pruža neutralno te pružatelj stoga ne bi smio biti u mogućnosti koristiti se izuzećima od odgovornosti predviđenima ovom Uredbom. To bi, na primjer, trebalo biti slučaj kada pružatelj nudi svoje usluge s glavnom svrhom olakšavanja nezakonitih aktivnosti, na primjer ako izričito navodi da mu je svrha olakšati nezakonite aktivnosti ili da su njegove usluge prikladne za tu svrhu. Sama činjenica da usluga nudi šifrirane prijenose ili bilo koji drugi sustav koji onemogućava identifikaciju korisnika ne bi se sama po sebi trebala smatrati kao usluga kojom se olakšavaju nezakonite aktivnosti.
- (21) Pružatelj usluga trebao bi biti u mogućnosti iskoristiti izuzeća od odgovornosti za usluge „samo prijenosnika informacija” i „privremenog smještaja” kada ni na koji način nije povezan s informacijama koje se prenose ili kojima se pristupa. Time se, među ostalim, zahtijeva da pružatelj usluga ne mijenja informacije koje prenosi ili kojima pruža pristup. Međutim, taj zahtjev ne bi trebalo tumačiti tako da se odnosi na manipulacije tehničke naravi koje se odvijaju tijekom prijenosa ili pristupa, sve dok te manipulacije ne mijenjaju integritet informacija koje se prenose ili kojima se pruža pristup.

- (22) Kako bi se koristio izuzećem od odgovornosti za usluge smještaja informacija na poslužitelju, pružatelj bi, nakon što stekne saznanje ili spoznaju o nezakonitim aktivnostima ili nezakonitom sadržaju, trebao žurno djelovati kako bi taj sadržaj uklonio ili mu onemogućio pristup. Uklanjanje ili onemogućavanje pristupa trebalo bi provesti uz poštovanje temeljnih prava primateljâ usluge, uključujući pravo na slobodu izražavanja i informiranja. Takvo saznanje ili spoznaja o nezakonitoj prirodi sadržaja, pružatelj može steći, među ostalim, u okviru istraga na vlastitu inicijativu ili putem obavijesti koje mu pojedinci ili subjekti dostave u skladu s ovom Uredbom, pod uvjetom da su takve obavijesti dovoljno precizne i primjereno potkrijepljene kako bi gospodarski subjekt koji postupa s dužnom pažnjom mogao razumno utvrditi i procijeniti navodno nezakonit sadržaj i, prema potrebi, protiv njega djelovati. Međutim, takvo saznanje ili spoznaja ne mogu se smatrati stečenima samo na temelju činjenice da pružatelj općenito ima spoznaju o činjenici da se njegovom uslugom koristi i za pohranu nezakonitog sadržaja. Nadalje, činjenica da pružatelj automatski indeksira informacije učitane na svoju uslugu, da ima funkciju pretraživanja ili da preporučuje informacije na temelju profila ili preferencija primateljâ usluge nije dovoljan temelj da bi se smatralo da pružatelj ima „specifično” saznanje o nezakonitim aktivnostima koje se provode na toj platformi ili o nezakonitom sadržaju koji je na njoj pohranjen.
- (23) Izuzeće od odgovornosti ne bi se trebalo primjenjivati ako primatelj usluge djeluje pod ovlašću ili nadzorom pružatelja usluge smještaja informacija na poslužitelju. Ako, na primjer, pružatelj internetske platforme kojom se potrošačima omogućuje da sklapaju ugovore na daljinu s trgovcima odredi cijenu robe ili usluga koje nudi trgovac, moglo bi se smatrati da trgovac djeluje pod ovlašću ili nadzorom te internetske platforme.

- (24) Kako bi se osigurala djelotvorna zaštita potrošača pri sudjelovanju u posredovanim komercijalnim transakcijama na internetu, određeni pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju, odnosno internetske platforme kojima se potrošačima omogućuje sklapanje ugovore na daljinu s trgovcima, ne bi smjeli biti u mogućnosti koristiti se izuzećem od odgovornosti pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju utvrđenim ovom Uredbom ako se na tim internetskim platformama relevantne informacije o predmetnim transakcijama prikazuju na način koji potrošače navodi na pomisao da su te informacije pružile same internetske platforme ili trgovci koji djeluju pod njihovom ovlašću ili nadzorom te da te internetske platforme stoga imaju znanja o tim informacijama ili nadzor nad njima, čak i ako to možda zapravo nije slučaj. Primjeri takvog ponašanja mogli bi biti slučajevi kada internetska platforma ne prikaže jasno identitet trgovca kako se to zahtijeva ovom Uredbom, kada internetska platforma uskrati identitet ili kontaktne podatke trgovca sve dok se ne sklopi ugovor između trgovca i potrošača ili ako internetske platforme stavljaju na tržište proizvod ili uslugu u svoje vlastito ime umjesto u ime trgovca koji će isporučiti taj proizvod ili tu uslugu. U tom smislu treba objektivno i na temelju svih relevantnih okolnosti utvrditi može li prikazivanje informacija prosječnog potrošača navesti da povjeruje da je dotične informacije pružila sama internetska platforma ili trgovac koji djeluje pod njezinom ovlašću ili nadzorom.
- (25) Izuzeća od odgovornosti utvrđena ovom Uredbom ne bi trebala utjecati na mogućnost donošenja različitih vrsta privremenih mjera protiv pružatelja usluga posredovanja, čak i ako ispunjavaju uvjete utvrđene u okviru tih izuzeća. Takve privremene mjere mogu se posebno sastojati od sudskih naloga ili naloga upravnih tijela, izdanih u skladu s pravom Unije, u kojima se zahtijeva okončanje ili sprečavanje neke povrede, uključujući uklanjanje nezakonitih sadržaja navedenih u takvim nalogima ili onemogućavanje pristupa tim sadržajima.

- (26) Kako bi se stvorila pravna sigurnost, i kako se ne bi obeshrabrile aktivnosti čiji je cilj otkriti, identificirati i djelovati protiv nezakonitog sadržaja, a koje pružatelji svih kategorija usluga posredovanja poduzimaju na dobrovoljnoj osnovi, trebalo bi pojasniti da sama činjenica da pružatelji poduzimaju takve aktivnosti ne čini izuzeća od odgovornosti utvrđena u ovoj Uredbi nedostupnima, pod uvjetom da se te aktivnosti provode u dobroj vjeri i s dužnom pažnjom. Uvjet djelovanja u dobroj vjeri i s dužnom pažnjom trebao bi obuhvaćati djelovanje na objektivan, nediskriminirajući i razmjernan način, uz dužno poštovanje prava i zakonitih interesa svih uključenih strana, te pružanje potrebnih zaštitnih mjera protiv neopravdanog uklanjanja zakonitog sadržaja, u skladu s ciljem i zahtjevima ove Uredbe. U tu svrhu predmetni pružatelji usluga trebali bi, na primjer, poduzeti razumne mjere kako bi osigurali da, ako se za obavljanje takvih aktivnosti upotrebljavaju automatizirani alati, relevantna tehnologija bude dovoljno pouzdana kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri ograničila stopa pogrešaka. Osim toga, valja pojasniti da sama činjenica da pružatelji usluga u dobroj vjeri poduzimaju mjere radi poštovanja zahtjeva prava Unije, uključujući zahtjeve utvrđene ovom Uredbom u pogledu provedbe njihovih uvjeta poslovanja, ne bi trebala učiniti izuzeća od odgovornosti utvrđena u ovoj Uredbi nedostupnima. Stoga se sve takve aktivnosti i mjere koje je pružatelj možda poduzeo ne bi trebale uzeti u obzir pri utvrđivanju može li se pružatelj osloniti na izuzeće od odgovornosti, osobito u pogledu toga pruža li pružatelj svoje usluge neutralno i može li stoga biti obuhvaćen područjem primjene relevantne odredbe, s time da to pravilo, međutim, ne podrazumijeva da se pružatelj usluga na njega može nužno i osloniti. Dobrovoljna djelovanja ne bi smjelo upotrebljavati za zaobilaženje obveza pružatelja usluga posredovanja na temelju ove Uredbe.

- (27) Iako su pravila o odgovornosti pružatelja usluga posredovanja iz ove Uredbe usredotočena na izuzeće pružatelja usluga posredovanja od odgovornosti, važno je podsjetiti da se, unatoč općenito važnoj ulozi takvih pružatelja, problem nezakonitog sadržaja i aktivnosti na internetu ne bi trebao rješavati usredotočujući se isključivo na njihovu odgovornost. Ako je moguće, treće strane pogođene nezakonitim sadržajem koji se prenosi ili pohranjuje na internetu trebale bi pokušati riješiti sukobe povezane s takvim sadržajem bez uključivanja dotičnih pružatelja usluga posredovanja. Primatelje usluge trebalo bi smatrati odgovornima za nezakoniti sadržaj koji pružaju i koji mogu širiti javnosti uslugama posredovanja ako je to predviđeno primjenjivim pravilima prava Unije i nacionalnog prava kojima se utvrđuje takva odgovornost. Prema potrebi, i drugi akteri, kao što su grupni moderatori u zatvorenim internetskim okruženjima, posebno u slučaju velikih skupina, trebali bi također doprinijeti sprečavanju širenja nezakonitog sadržaja na internetu, u skladu s primjenjivim pravom. Nadalje, ako je potrebno uključiti pružatelje usluga informacijskog društva, uključujući pružatelje usluga posredovanja, svi zahtjevi ili nalozi za takvo sudjelovanje trebali bi, u pravilu, biti upućeni konkretnom pružatelju koji je tehnički i operativno sposoban djelovati protiv određenog nezakonitog sadržaja kako bi se spriječili ili umanjili mogući negativni učinci na raspoloživost i dostupnost informacija koje nisu nezakoniti sadržaj.

- (28) Od 2000. pojavile su se nove tehnologije kojima se poboljšavaju dostupnost, učinkovitost, brzina, pouzdanost, kapacitet i sigurnost sustava za prijenos, „lakoća pronalaženja” i pohrana podataka na internetu, što je dovelo do sve složenijeg internetskog ekosustava. U tom bi pogledu trebalo podsjetiti da pružatelji usluga koji uspostavljaju i olakšavaju temeljnu logičku strukturu i pravilno funkcioniranje interneta, uključujući tehničke pomoćne funkcije, isto tako mogu imati koristi od izuzeća od odgovornosti utvrđenih u ovoj Uredbi, u mjeri u kojoj se njihove usluge smatraju uslugama „samo prijenosnika informacija”, „privremenog smještaja” ili „smještaja informacija na poslužitelju”. Takve usluge uključuju, ovisno o slučaju, bežične lokalne mreže, usluge sustava naziva domena (DNS), registre naziva vršnih domena, registrare, certifikacijska tijela koja izdaju digitalne certifikate, virtualne privatne mreže, internetske tražilice, usluge infrastrukture u oblaku ili mreže za isporuku sadržaja, kojima se omogućuju, lociraju ili poboljšavaju funkcije drugih pružatelja usluga posredovanja. Isto tako, znatno su se razvile i usluge koje se upotrebljavaju u komunikacijske svrhe kao i tehnička rješenja za njihovu isporuku, što je dovelo do internetskih usluga kao što su govor putem IP-a, usluge slanja poruka i usluge elektroničke pošte na internetu, pri čemu se komunikacija odvija putem usluge pristupa internetu. Izuzeće od odgovornosti može biti korisno i za te usluge u mjeri u kojoj se mogu smatrati uslugama „samo prijenosnika informacija”, „privremenog smještaja” ili „smještaja informacija na poslužitelju”.

- (29) Usluge posredovanja obuhvaćaju široki raspon gospodarskih djelatnosti koje se odvijaju na internetu i koje se neprekidno razvijaju kako bi se omogućio brz, siguran i zaštićen prijenos informacija te osigurala pogodnost za sve sudionike internetskog ekosustava. Na primjer, usluge posredovanja „samo prijenosnika informacija” obuhvaćaju generičke kategorije usluga kao što su središta za razmjenu internetskog prometa, bežične pristupne točke, virtualne privatne mreže, usluge DNS-a i funkcije za pretvaranje imena domene DNS-a, registri naziva vršnih domena, registrari, certifikacijska tijela koja izdaju digitalne certifikate, govor putem IP-a i druge interpersonalne komunikacijske usluge, dok generički primjeri usluga posredovanja „privremenog smještaja” obuhvaćaju isključivo pružanje mreža za isporuku sadržaja, obrnute proxy poslužitelje i proxy poslužitelje za prilagodbu sadržaja.- Takve su usluge ključne kako bi se osigurao neometan i učinkovit prijenos informacija na internetu. Primjeri „usluga smještaja informacija na poslužitelju” obuhvaćaju kategorije usluga kao što su računalstvo u oblaku, smještaj internetskih stranica na poslužitelju, naplatne usluge referenciranja ili usluge kojima se omogućuje razmjena informacija i sadržaja na internetu, uključujući pohranu i dijeljenje datoteka. Usluge posredovanja mogu se pružati zasebno, kao dio druge vrste usluge posredovanja ili istodobno s drugim uslugama posredovanja. Predstavlja li određena usluga uslugu „samo prijenosnika informacija”, „privremenog smještaja” ili „smještaja informacija na poslužitelju” ovisi isključivo o njezinim tehničkim funkcionalnostima, koje se mogu razvijati tijekom vremena, te bi ih trebalo procjenjivati na pojedinačnoj osnovi.

- (30) Pružatelji usluga posredovanja ne bi trebali ni de iure ni de facto podlijevati obvezi praćenja u odnosu na opće obveze. To se ne odnosi na obveze praćenja u konkretnom slučaju te, osobito, ne utječe na naloge nacionalnih tijela u skladu s nacionalnim zakonodavstvom koje je u skladu s pravom Unije, kako ga tumači Sud Europske unije, i u skladu s uvjetima utvrđenima ovom Uredbom. Ništa u ovoj Uredbi ne bi se smjelo tumačiti kao uvođenje opće obveze praćenja ili opće obveze aktivnog utvrđivanja činjenica odnosno kao opće obveze pružateljâ da poduzmu proaktivne mjere u vezi s nezakonitim sadržajem.

- (31) Ovisno o pravnom sustavu svake države članice i području prava koje je u pitanju, nacionalna pravosudna ili upravna tijela, uključujući tijela za izvršavanje zakonodavstva, mogu naložiti pružateljima usluga posredovanja da djeluju protiv određenog nezakonitog sadržaja ili više njih ili da pruže određene konkretne informacije. Nacionalni zakoni na temelju kojih se izdaju takvi nalozi znatno se razlikuju, a po nalogima se sve češće postupa u prekograničnim situacijama. Kako bi se osiguralo djelotvorno i učinkovito izvršavanje tih naloga, osobito u prekograničnom kontekstu, potrebno je utvrditi određene uvjete koje bi ti nalozi trebali ispunjavati kao i određene dodatne zahtjeve koji se odnose na obradu tih naloga kako bi dotična javna tijela mogla izvršavati svoje zadaće, a pružatelji ne bi bili izloženi nerazmjernim opterećenjima, bez neopravdanog učinka, pritom, na prava i zakonite interese trećih strana. Slijedom toga, ovom bi Uredbom trebalo uskladiti samo određene posebne minimalne uvjete koje bi takvi nalozi trebali ispuniti kako bi se za pružatelje usluga posredovanja uvela obveza obavješćivanja relevantnih tijela o učinku tih naloga. Stoga se ovom Uredbom ne pruža pravna osnova za izdavanje takvih naloga niti se uređuje njihovo teritorijalno područje primjene ili prekogranično izvršavanje.

- (32) Primjenjivim pravom Unije ili nacionalnim pravom na temelju kojeg se ti nalozi izdaju mogli bi se zahtijevati dodatni uvjeti i ono bi ujedno trebalo biti temelj za izvršavanje predmetnih naloga. U slučaju nepoštovanja takvih naloga, država članica koja je izdala nalog trebala bi ih moći izvršiti u skladu sa svojim nacionalnim pravom. Primjenjivo nacionalno pravo trebalo bi biti u skladu s pravom Unije, uključujući Povelju i odredbe UFEU-a o slobodi poslovnog nastana i o slobodi pružanju usluga unutar Unije, posebno u pogledu usluga internetskih igara na sreću i klađenja. Primjenom takvih nacionalnih zakona za izvršavanje predmetnih naloga ne dovode se u pitanje primjenjivi pravni akti Unije ili međunarodni sporazumi koje su sklopile Unija ili države članice u vezi s prekograničnim priznavanjem, provedbom ili izvršavanjem tih naloga, posebno u građanskim i kaznenim stvarima. S druge strane, na izvršavanje obveze obavješćivanja relevantnih tijela o učinku tih nalogâ, za razliku od izvršavanja samih nalogâ, trebala bi se primjenjivati pravila iz ove Uredbe.

- (33) Pružatelj usluga posredovanja trebao bi bez nepotrebne odgode obavijestiti tijelo koje je izdalo nalog o svakom daljnjem postupanju u vezi s takvim nalogima u skladu s rokovima utvrđenima u relevantnom pravu Unije ili nacionalnom pravu.
- (34) Relevantna nacionalna tijela trebala bi moći izdavati takve naloge u pogledu sadržaja koji se smatra nezakonitim ili naloge za pružanje informacija na temelju prava Unije ili nacionalnog prava koje je u skladu s pravom Unije, posebno Poveljom, i uputiti ih pružateljima usluga posredovanja, uključujući one koji imaju poslovni nastan u drugoj državi članici. Međutim, ovom se Uredbom ne bi smjelo dovoditi u pitanje pravo Unije u području pravosudne suradnje u građanskim ili kaznenim stvarima, uključujući Uredbu (EU) br. 1215/2012 i uredbu o europskom nalogu za dostavljanje i europskom nalogu za čuvanje elektroničkih dokaza u kaznenim stvarima, te nacionalno kazneno ili građansko procesno pravo. Stoga, ako se navedenim pravom u kontekstu kaznenog ili građanskog postupka predviđaju uvjeti koji su dodatni ili nekompatibilni s onima predviđenima ovom Uredbom u pogledu naloga za djelovanje protiv nezakonitog sadržaja ili za pružanje informacija, uvjeti predviđeni ovom Uredbom mogli bi se ne primjenjivati ili bi se mogli prilagoditi. Osobito, obveza koordinatora za digitalne usluge iz države članice tijela koje je izdalo nalog da dostavi primjerak naloga svim drugim koordinatorima za digitalne usluge mogla bi se ne primjenjivati u kontekstu kaznenog postupka ili bi se mogla prilagoditi, ako je tako predviđeno primjenjivim nacionalnim kaznenim procesnim pravom.

Nadalje, obveza da nalozi sadržavaju obrazloženje u kojem se objašnjava zašto su informacije nezakonit sadržaj trebalo bi se, prema potrebi, prilagoditi u skladu s primjenjivim nacionalnim kaznenim procesnim pravom radi sprečavanja, istrage, otkrivanja i progona kaznenih djela. Naposljetku, obveza pružatelja usluga posredovanja da obavijeste primatelja usluge mogla bi se odgoditi u skladu s primjenjivim pravom Unije ili nacionalnim pravom, posebno u kontekstu kaznenih, građanskih ili upravnih postupaka. Osim toga, naloge bi trebalo izdavati u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 i zabranom općih obveza praćenja informacija ili aktivnog traženja činjenica ili okolnosti koje bi ukazivale na nezakonite aktivnosti utvrđene u ovoj Uredbi. Uvjetima i zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi koji se primjenjuju na naloge za djelovanje protiv nezakonitog sadržaja ne dovode se u pitanje drugi akti Unije kojima se predviđaju slični sustavi za djelovanje protiv određenih vrsta nezakonitog sadržaja, kao što su Uredba (EU) 2021/784, Uredba (EU) 2019/1020 ili Uredba (EU) 2017/2394 kojom se tijelima država članica odgovornima za izvršavanje propisa o zaštiti potrošača dodjeljuju posebne ovlasti za izdavanje naloga za pružanje informacija, dok se uvjetima i zahtjevima koji se primjenjuju na naloge za pružanje informacija ne dovode u pitanje drugi akti Unije kojima se predviđaju slična relevantna pravila za određene sektore. Tim se uvjetima i zahtjevima ne bi trebala dovoditi u pitanje pravila o zadržavanju i očuvanju u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom koje je u skladu s pravom Unije te zahtjevima tijela za izvršavanje zakonodavstva za povjerljivost u pogledu neotkrivanja informacija. Ti uvjeti i zahtjevi ne bi trebali utjecati na mogućnost država članica da od pružatelja usluga posredovanja zahtijevaju sprečavanje povrede, u skladu s pravom Unije, uključujući ovu Uredbu, a posebno zabranom općih obveza praćenja.

- (35) Uvjeti i zahtjevi utvrđeni u ovoj Uredbi trebali bi biti ispunjeni najkasnije pri dostavi naloga dotičnom pružatelju usluga. Nalog se stoga može izdati na jednom od službenih jezika tijela dotične države članice koje je izdalo nalog. Međutim, ako je taj jezik različit od jezika koji je naveo pružatelj usluga posredovanja ili od drugog službenog jezika država članica, o čemu su tijelo koje je izdalo nalog i pružatelj usluga posredovanja postigli dogovor, dostava naloga trebala bi biti popraćena prijevodom barem elemenata naloga koji su utvrđeni u ovoj Uredbi. Ako je pružatelj usluga posredovanja dogovorio s tijelima države članice da će upotrebljavati određeni jezik, trebalo bi ga poticati da prihvati naloge na istom jeziku na kojemu ih izdaju tijela u drugim državama članicama. Nalozi bi trebali sadržavati elemente koji adresatu omogućuju identifikaciju tijela koje je izdalo nalog, uključujući, prema potrebi, podatke za kontakt kontaktne točke unutar tog tijela, i provjeru vjerodostojnosti naloga.

- (36) Teritorijalno područje primjene takvih naloga za djelovanje protiv nezakonitog sadržaja trebalo bi jasno utvrditi na temelju primjenjivog prava Unije ili nacionalnog prava kojima se omogućuje izdavanje naloga, pri čemu ono ne bi trebalo prelaziti okvire onoga što je nužno za ostvarivanje ciljeva naloga. U tom pogledu, nacionalno pravosudno ili upravno tijelo, koje bi moglo biti i tijelo za izvršavanje zakonodavstva, koje je izdalo nalog trebalo bi postići ravnotežu između cilja koji se nalogom nastoji postići, u skladu s pravnom osnovom koja omogućuje njegovo izdavanje, i prava i zakonitih interesa svih trećih strana na koje nalog može utjecati, osobito njihovih temeljnih prava na temelju Povelje. Osobito u prekograničnom kontekstu, učinak naloga trebao bi u načelu biti ograničen na državno područje države članice koja je izdala nalog, osim ako nezakonitost sadržaja proizlazi izravno iz prava Unije ili ako tijelo koje je izdalo nalog smatra da prava koja su u pitanju zahtijevaju šire teritorijalno područje primjene, u skladu s pravom Unije i međunarodnim pravom, vodeći računa o međunarodnim interesima.
- (37) Nalozi za pružanje informacija uređeni ovom Uredbom odnose se na prednošenje posebnih informacija o pojedinačnim primateljima predmetne usluge posredovanja koji su u tim nalogima identificirani kako bi se utvrdilo pridržavaju li se primatelji usluge primjenjivih pravila Unije ili nacionalnih pravila. Takvim nalogima trebale bi se zahtijevati informacije s ciljem omogućavanja identifikacije primatelja dotične usluge. Stoga nalozi u pogledu informacija o skupini primatelja usluge koji nisu posebno identificirani, uključujući naloge za pružanje agregiranih informacija potrebnih u statističke svrhe ili za oblikovanje politika na temelju dokaza nisu obuhvaćeni zahtjevima ove Uredbe koji se odnose na pružanje informacija.

- (38) Nalozi za djelovanje protiv nezakonitog sadržaja i pružanje informacija podliježu pravilima kojima se štiti nadležnost države članice u kojoj pružatelj usluga, na kojega se nalog odnosi, ima poslovni nastan i pravilima kojima se utvrđuju moguća odstupanja od te nadležnosti u određenim slučajevima utvrđenima u članku 3. Direktive 2000/31/EZ samo ako su ispunjeni uvjeti iz tog članka. Budući da se predmetni nalozi odnose na određeni nezakoniti sadržaj odnosno određene informacije, oni u slučaju da su upućeni pružateljima usluga posredovanja s poslovnim nastanom u drugoj državi članici u načelu ne ograničavaju slobodu tih pružatelja da pružaju usluge preko granica. Stoga se na te naloge ne primjenjuju pravila utvrđena u članku 3. Direktive 2000/31/EZ, uključujući pravila o potrebi opravdavanja mjera kojima se odstupa od nadležnosti države članice u kojoj pružatelj usluga ima poslovni nastan na određenim utvrđenim osnovama i pravila o obavješćivanju o tim mjerama.

- (39) Zahtjevi za pružanje informacija o mehanizmima pravne zaštite koji su dostupni pružatelju usluge posredovanja i primatelju usluge koji je pružio sadržaj obuhvaćaju zahtjev za pružanje informacija o administrativnim mehanizmima za rješavanje pritužbi i sudskoj zaštiti, uključujući žalbe protiv naloga koje izdaju pravosudna tijela. Nadalje, koordinatori za digitalne usluge mogli bi razviti nacionalne alate i smjernice za mehanizme pritužbi i pravne zaštite primjenjive na njihovu državnom području kako bi primateljima usluge olakšali pristup takvim mehanizmima. Naposljetku, pri primjeni ove Uredbe države članice trebale bi poštovati temeljno pravo na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje kako je predviđeno u članku 47. Povelje. Ovom Uredbom ne bi se stoga smjelo sprečavati relevantna nacionalna pravosudna ili upravna tijela da na temelju primjenjivog prava Unije ili nacionalnog prava izdaju nalog za ponovnu uspostavu sadržaja ako je takav sadržaj bio u skladu s uvjetima poslovanja pružatelja usluga posredovanja, ali ga je taj pružatelj pogrešno smatrao nezakonitim te je uklonjen.

- (40) Kako bi se ostvarili ciljevi ove Uredbe, a posebno kako bi se poboljšalo funkcioniranje unutarnjeg tržišta i osiguralo sigurno i transparentno internetsko okruženje, potrebno je uspostaviti jasan, učinkovit, predvidljiv i uravnotežen skup usklađenih obveza dužne pažnje za pružatelje usluga posredovanja. Tim bi se obvezama posebno trebali nastojati zajamčiti različiti ciljevi javne politike, kao što su sigurnost i povjerenje primatelja usluge, uključujući potrošače, maloljetnike i korisnike koji su posebno izloženi riziku od govora mržnje, seksualnog zlostavljanja ili drugih diskriminirajućih djelovanja, zaštita relevantnih temeljnih prava sadržanih u Povelji, smisljena odgovornost tih pružatelja usluga i osnaživanje primatelja i drugih pogođenih strana, olakšavajući istodobno potreban nadzor koji provode nadležna tijela.

- (41) U tom je pogledu važno da se obveze dužne pažnje prilagode vrsti, veličini i prirodi dotične usluge posredovanja. Ovom se Uredbom stoga utvrđuju osnovne obveze primjenjive na sve pružatelje usluga posredovanja kao i dodatne obveze za pružatelje usluga smještaja informacija na poslužitelju te, konkretnije, na pružatelje internetskih platformi i vrlo velikih internetskih platformi kao i vrlo velikih internetskih tražilica. Pružatelji usluga posredovanja trebali bi, u mjeri u kojoj se nalaze unutar različitih kategorija s obzirom na prirodu svojih usluga i svoju veličinu, poštovati sve odgovarajuće obveze iz ove Uredbe u vezi s tim uslugama. Te usklađene obveze dužne pažnje, koje bi trebale biti razumne i neproizvoljne, potrebne su za ostvarenje utvrđenih ciljeva od javnog interesa, kao što su zaštita zakonitih interesa primatelja usluge, rješavanje pitanja nezakonitih praksi i zaštita temeljnih prava sadržanih u Povelji. Obveze dužne pažnje neovisne su od pitanja odgovornosti pružatelja usluga posredovanja te ih stoga treba zasebno procijeniti.

- (42) Kako bi se olakšala neometana i učinkovita dvosmjerna komunikacija, uključujući, prema potrebi, potvrđivanjem primitka takve komunikacije, povezana s pitanjima obuhvaćenima ovom Uredbom, od pružatelja usluga posredovanja trebalo bi zahtijevati da odrede jedinstvenu elektroničku kontaktnu točku te da objave i ažuriraju relevantne informacije koje se odnose na tu kontaktnu točku, uključujući jezike koje treba upotrebljavati pri takvoj komunikaciji. Elektroničku kontaktnu točku mogu upotrebljavati i pouzdani prijavitelji i profesionalni subjekti koji imaju poseban odnos s pružateljem usluga posredovanja. Za razliku od pravnog zastupnika, elektronička kontaktna točka trebala bi služiti u operativne svrhe i ne bi trebala biti obvezna imati fizičku lokaciju. Pružatelji usluga posredovanja mogu odrediti jedinstvenu kontaktnu točku za zahtjeve iz ove Uredbe te za potrebe drugih akata prava Unije. Pri određivanju jezika komunikacije, pružatelji usluga posredovanja potiču se da osiguraju da odabrani jezici, sami po sebi, ne predstavljaju prepreku komunikaciji. Ako je to potrebno, pružateljima usluga posredovanja i tijelima država članica trebalo bi omogućiti da postignu zaseban dogovor o jeziku komunikacije ili nastojati pronaći alternativne načine za prevladavanje jezične prepreke, među ostalim upotrebom svih raspoloživih tehnoloških sredstava ili unutarnjih i vanjskih ljudskih resursa.

- (43) Pružatelji usluga posredovanja trebali bi biti obvezni odrediti i jedinstvenu kontaktnu točku za primatelje usluga, omogućujući brzu, izravnu i učinkovitu komunikaciju, posebno putem lako dostupnih sredstava kao što su telefonski broj, e-adrese, elektronički obrasci za kontakt, chatbotovi ili trenutačna razmjena poruka. Trebalo bi biti izričito navedeno kada primatelj usluge komunicira s chatbotovima. Pružatelji usluga posredovanja trebali bi omogućiti primateljima usluga da odaberu sredstva izravne i učinkovite komunikacije koja ne ovise samo o automatiziranim alatima. Pružatelji usluga posredovanja trebali bi poduzeti sve razumne napore kako bi jamčili da je na raspolaganju dovoljno ljudskih i financijskih resursa kako bi se osiguralo da se ta komunikacija obavlja pravovremeno i učinkovito.

- (44) Pružatelji usluga posredovanja s poslovnim nastanom u trećoj zemlji te koji nude usluge u Uniji trebali bi imenovati pravnog zastupnika u Uniji s dostatnim ovlaštenjima i pružiti informacije o svojim pravnim zastupnicima relevantnim tijelima te ih javno objaviti. Kako bi postupili u skladu s tom obvezom, takvi pružatelji usluga posredovanja trebali bi osigurati da imenovani pravni zastupnik ima potrebne ovlasti i resurse za suradnju s relevantnim tijelima. To bi, na primjer, mogao biti slučaj kad pružatelj usluga posredovanja imenuje društvo kćer iz iste grupe kojoj pripada pružatelj, ili svoje matično društvo, ako to društvo kćer ili matično društvo ima poslovni nastan u Uniji. To, međutim, ne bi mogao biti slučaj ako je, na primjer, u pogledu pravnog zastupnika u tijeku postupak restrukturiranja, stečaj, ili postupak u slučaju nesolventnosti fizičkih ili pravnih osoba. Tom bi se obvezom trebao omogućiti učinkovit nadzor i, prema potrebi, provedbu ove Uredbe u odnosu na te pružatelje. Trebalo bi biti moguće da jednog pravnog zastupnika u skladu s nacionalnim pravom ovlasti više pružatelja usluga posredovanja. Pravnom zastupniku trebalo bi omogućiti da djeluje i kao kontaktna točka, pod uvjetom da su ispunjeni odgovarajući zahtjevi ove Uredbe.

- (45) Iako bi se u načelu trebala poštovati sloboda ugovaranja pružateljâ usluga posredovanja, primjereno je utvrditi određena pravila o sadržaju, primjeni i provedbi njihovih uvjeta poslovanja u interesu transparentnosti, zaštite primatelja usluge i izbjegavanja nepoštenih ili proizvoljnih ishoda. Pružatelji usluga posredovanja trebali bi u svojim uvjetima poslovanja jasno navesti i ažurirati informacije o razlozima na temelju kojih mogu ograničiti pružanje svojih usluga. Trebali bi, osobito, obuhvatiti informacije o svim politikama, postupcima, mjerama i alatima koji se upotrebljavaju u svrhu moderiranja sadržaja, uključujući algoritamsko donošenje odluka i revizije koje provodi čovjek, kao i o pravilnik o njihovu internom sustavu za rješavanje pritužbi. Trebali bi pružiti i lako dostupne informacije o pravu na prestanak korištenja uslugom. Pružatelji usluga posredovanja u svojim uvjetima pružanja usluga mogu koristiti grafičke elemente kao što su ikone ili slike kako bi objasnili glavne elemente zahtjeva za pružanje informacija utvrđenih u ovoj Uredbi. Pružatelji bi trebali odgovarajućim sredstvima obavijestiti primatelje svojih usluga o znatnim promjenama uvjeta poslovanja, na primjer kada mijenjaju pravila o informacijama koje su dopuštene na njihovoj usluzi ili drugim takvim promjenama koje bi mogle izravno utjecati na sposobnost primatelja da se koriste uslugom.
- (46) Pružatelji usluga posredovanja koje su prvenstveno usmjerene na maloljetnike, na primjer dizajnom ili stavljanjem na tržište usluge, ili kojima se pretežno koriste maloljetnici, trebali bi uložiti posebne napore kako bi maloljetnicima olakšali razumijevanje objašnjenja svojih uvjeta poslovanja.

- (47) Pri osmišljavanju, primjeni i provedbi tih ograničenja pružatelji usluga posredovanja trebali bi djelovati na neproizvoljan i nediskriminirajući način te uzimati u obzir prava i zakonite interese primateljâ usluge, uključujući temeljna prava utvrđena u Povelji. Na primjer, pružatelji vrlo velikih internetskih platformi trebali bi osobito posvećivati dužnu pažnju slobodi izražavanja i informiranja, uključujući slobodu medija i pluralizam. Svi pružatelji usluga posredovanja također bi trebali voditi računa o relevantnim međunarodnim standardima za zaštitu ljudskih prava, kao što su Vodeća načela Ujedinjenih naroda o poslovanju i ljudskim pravima.
- (48) S obzirom na njihovu posebnu ulogu i doseg, primjereno je vrlo velikim internetskim platformama i vrlo velikim internetskim tražilicama nametnuti dodatne zahtjeve u pogledu informacija i transparentnosti njihovih uvjeta poslovanja. Slijedom toga, pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica trebali bi svoje uvjete poslovanja imati dostupne na službenim jezicima svih država članica u kojima nude svoje usluge te bi primateljima usluga trebali pružiti sažet i lako čitljiv sažetak glavnih elemenata uvjeta poslovanja. U takvim bi se sažecima trebali utvrditi glavni elementi zahtjeva za pružanje informacija, uključujući mogućnost jednostavnog neprihvatanja neobveznih klauzula.

- (49) Kako bi se osigurala odgovarajuća razina transparentnosti i odgovornosti, pružatelji usluga posredovanja trebali bi objaviti godišnje izvješće u strojno čitljivom formatu, u skladu s usklađenim zahtjevima sadržanima u ovoj Uredbi, o moderiranju sadržaja kojim se bave, uključujući mjere poduzete kao rezultat primjene i provedbe njihovih uvjeta poslovanja. Međutim, kako bi se izbjeglo nerazmjerno opterećenje, te obveze izvješćivanja radi transparentnosti ne bi se trebale primjenjivati na pružatelje koji su mikropoduzeća ili mala poduzeća kako su definirana u Preporuci Komisije 2003/361/EZ¹ i koji nisu vrlo velike internetske platforme u smislu ove Uredbe.

¹ Preporuka Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).

- (50) Pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju imaju posebno važnu ulogu u borbi protiv nezakonitog sadržaja na internetu jer pohranjuju informacije dobivene od primatelja usluge na njihov zahtjev i obično omogućuju drugim primateljima pristup tim informacijama, ponekad velikih razmjera. Važno je da svi pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju, bez obzira na njihovu veličinu, uspostave mehanizme obavješćivanja i djelovanja koji su lako dostupni i prilagođeni korisnicima i kojima se olakšava obavješćivanje pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju o određenim informacijama koje podnositelj prijave smatra nezakonitim sadržajem („obavijest”) na temelju čega pružatelj može odlučiti slaže li se s tom ocjenom i želi li ukloniti taj sadržaj ili onemogućiti pristup tom sadržaju („djelovanje”). Takvi mehanizmi trebali bi biti jasno prepoznatljivi, smješteni blizu informacija o kojima je riječ i barem jednako jednostavni za pronalaženje i upotrebu kao mehanizmi obavješćivanja o sadržaju kojim se krše uvjeti poslovanja pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju. Pod uvjetom da su ispunjeni zahtjevi u pogledu obavijesti, pojedincima ili subjektima bi trebalo omogućiti da u jednoj obavijesti prijave više navodno nezakonitih sadržaja kako bi se osiguralo učinkovito funkcioniranje mehanizama obavješćivanja i djelovanja. Mehanizmom obavješćivanja trebala bi se omogućiti, ali ne i zahtijevati, identifikacija pojedinca ili subjekta koji podnosi obavijest. Za neke vrste informacija o kojima se obavijestilo, mogao bi biti nužan identitet pojedinca ili subjekta koji podnosi obavijest kako bi se utvrdilo je li kod dotičnih informacija riječ o navodno nezakonitom sadržaju. Obveza uspostave mehanizama obavješćivanja i djelovanja trebala bi se primjenjivati, na primjer, na usluge pohrane i dijeljenja datoteka, usluge smještaja internetskih stranica na poslužitelju, reklamne poslužitelje i pastebinove, u mjeri u kojoj se smatraju uslugama smještaja informacija na poslužitelju obuhvaćenih ovom Uredbom.

- (51) Uzimajući u obzir potrebu da se na odgovarajući način uzmu u obzir temeljna prava svih uključenih strana zajamčena Poveljom, sve mjere koje pružatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju poduzme na temelju primitka obavijesti trebale bi biti strogo ciljane u smislu da bi trebale služiti uklanjanju određenih informacija za koje se smatra da predstavljaju nezakoniti sadržaj ili onemogućavanju pristupa tim informacijama, a da se pritom neopravdano ne utječe na slobodu izražavanja i informiranja primateljâ usluge. Stoga bi obavijesti u pravilu trebale biti upućene pružateljima usluga smještaja informacija na poslužitelju za koje se razumno može očekivati da imaju tehničku i operativnu sposobnost djelovanja protiv takvih određenih informacija. Pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju koji prime obavijest u pogledu koje iz tehničkih ili operativnih razloga ne mogu ukloniti određenu informaciju trebali bi o tome obavijestiti osobu ili subjekt koji je podnio obavijest.

- (52) Pravila o takvim mehanizmima obavješćivanja i djelovanja trebalo bi uskladiti na razini Unije kako bi se omogućila pravodobna, pažljiva i neproizvoljna obrada obavijesti na temelju ujednačenih, transparentnih i jasnih pravila kojima se osiguravaju snažne zaštitne mjere za zaštitu prava i zakonitih interesa svih uključenih strana, posebno njihovih temeljnih prava zajamčenih Poveljom, neovisno o tome u kojoj državi članici te strane imaju poslovni nastan ili boravište te neovisno o predmetnom području prava. Ta temeljna prava uključuju, ali nisu ograničena na, za primatelje usluge, pravo na slobodu izražavanja i informiranja, pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života, pravo na zaštitu osobnih podataka, pravo na nediskriminaciju i pravo djelotvoran pravni lijek; za pružatelje usluge, slobodu poduzetništva, uključujući slobodu ugovaranja; za strane koje su pogođene nezakonitim sadržajem, pravo na ljudsko dostojanstvo, prava djeteta, pravo na zaštitu vlasništva, uključujući intelektualno vlasništvo, i pravo na nediskriminaciju. Pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju trebali bi pravodobno djelovati na temelju obavijesti, osobito uzimajući u obzir vrstu nezakonitog sadržaja o kojem se obavijestilo i hitnost poduzimanja djelovanja. Na primjer, od takvih se pružatelja može očekivati da djeluju bez odgode kada se obavješćuje o navodno nezakonitom sadržaju koji uključuje prijetnju životu ili sigurnosti osoba. Pružatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju trebao bi pojedinca ili subjekt koji obavješćuje o određenom sadržaju obavijestiti bez nepotrebne odgode nakon što donese odluku o tome hoće li djelovati na osnovi obavijesti.

- (53) Mehanizmima obavješćivanja i djelovanja trebalo bi se omogućiti podnošenje obavijesti koje su dovoljno precizne i primjereno potkrijepljene kako bi se dotičnom pružatelju usluga smještaja informacija na poslužitelju omogućilo da u skladu sa slobodom izražavanja i informiranja donese informiranu i savjesnu odluku o sadržaju na koji se obavijest odnosi, posebno o tome treba li taj sadržaj smatrati nezakonitim sadržajem i treba li ga ukloniti ili mu onemogućiti pristup. Ti bi mehanizmi trebali biti takvi da mogu olakšati slanje obavijesti s obrazloženjem pojedinca ili subjekta koji podnosi obavijest zašto taj sadržaj smatra nezakonitim i jasnim navođenjem lokacije tog sadržaja. Ako obavijest sadržava dostatne informacije na temelju kojih pružatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju koji postupi s dužnom pažnjom može bez detaljnog pravnog ispitivanja utvrditi da je jasno da je sadržaj nezakonit, trebalo bi se smatrati da je iz obavijesti stekao saznanje ili spoznaju o nezakonitosti. Osim za podnošenje obavijesti koje se odnose na kaznena djela iz članaka od 3. do 7. Direktive 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹, tim bi se mehanizmima trebalo od pojedinca ili subjekta koji podnosi obavijest zatražiti da otkrije svoj identitet kako bi se izbjegla zlouporaba.

¹ Direktiva 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP (SL L 335, 17.12.2011., str. 1.).

- (54) Ako pružatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju na temelju zaključka da informacije koje su pružili primatelji predstavljaju nezakonit sadržaj ili su nespojive s njegovim uvjetima poslovanja odluči ukloniti informacije dobivene od primatelja usluge ili im onemogućiti pristup, ili na drugi način ograničiti njihovu vidljivost ili monetizaciju na primjer nakon primitka obavijesti ili djelovanjem na vlastitu inicijativu, među ostalim isključivo upotrebom automatiziranih alata, taj bi pružatelj trebao na jasan i lako razumljiv način obavijestiti primatelja o svojoj odluci, razlozima za nju i dostupnim mogućnostima pravne zaštite za osporavanje odluke, s obzirom na negativne posljedice koje takve odluke mogu imati za primatelja, među ostalim u pogledu ostvarivanja njegova temeljnog prava na slobodu izražavanja. Ta bi se obveza trebala primjenjivati neovisno o razlozima za odluku, posebno neovisno o tome je li mjera poduzeta zbog toga što se smatra da je informacija o kojoj se obavijestilo nezakonit sadržaj ili neusklađena s primjenjivim uvjetima poslovanja. Ako je odluka donesena nakon primitka obavijesti, pružatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju trebao bi otkriti identitet osobe ili subjekta koji je primatelju usluge podnio obavijest samo ako su te informacije nužne za utvrđivanje nezakonitosti sadržaja, na primjer u slučajevima povreda prava intelektualnog vlasništva.

- (55) Ograničavanje vidljivosti može obuhvaćati degradiranje u rangiranju ili sustavima za preporučivanje, kao i ograničavanje pristupačnosti jednom primatelju usluge ili više njih ili blokiranje korisnika iz internetske zajednice bez spoznaje tog korisnika („prikriveno zabranjivanje”). Monetizacija informacija koje pruža primatelj usluge putem prihoda od oglašavanja može se ograničiti suspendiranjem ili prekidom novčane isplate ili prihoda povezanih s tim informacijama. Obveza pružanja obrazloženja ne bi se, međutim, trebala primjenjivati na obmanjujući komercijalni sadržaj velikog volumena koji se širi namjernom manipulacijom uslugom, osobito nevjerodostojnim korištenjem uslugom kao što je korištenje botova ili lažnih računa ili drugim obmanjujućim korištenjem uslugom. Neovisno o drugim mogućnostima za osporavanje odluke pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju, primatelj usluge trebao bi uvijek imati pravo pokrenuti postupak pred sudom u skladu s nacionalnim pravom.

- (56) Pružatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju može u nekim slučajevima, na primjer na temelju obavijesti pošiljatelja obavijesti ili vlastitih dobrovoljnih mjera, doznati informacije koje se odnose na određenu aktivnost primatelja usluge, kao što je pružanje određenih vrsta nezakonitog sadržaja, zahvaljujući kojima se, uzimajući u obzir sve relevantne okolnosti poznate pružatelju usluga smještaja informacija na poslužitelju, razumno opravdava sumnja da je primatelj možda počinio, čini ili će vjerojatno počiniti kazneno djelo koje uključuje prijetnje životu ili sigurnosti osobe ili osoba, kao što su kaznena djela navedena u Direktivi 2011/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹, Direktivi 2011/93/EU ili Direktivi (EU) 2017/541 Europskog parlamenta i Vijeća². Na primjer, određeni sadržaj, kao što je poticanje na terorizam u smislu članka 21. Direktive (EU) 2017/541, mogao bi izazvati sumnju da predstavlja prijetnju za javnost. U takvim bi slučajevima pružatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju o takvoj sumnji trebao bez odgode obavijestiti nadležna tijela za izvršavanje zakonodavstva. Pružatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju trebao bi pružiti sve relevantne informacije koje su mu dostupne, uključujući, prema potrebi, dotični sadržaj i, ako je dostupno, vrijeme objave sadržaja, kao i određenu vremensku zonu, obrazloženje sumnje i informacije potrebne za pronalaženje i utvrđivanje relevantnog primatelja usluge. Ovom se Uredbom ne pruža pravna osnova za izradu profila primateljâ usluga kako bi pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju mogli utvrđivati kaznena djela. Pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju pri obavješćivanju tijela za izvršavanje zakonodavstva trebali bi poštovati i druga primjenjiva pravila Unije ili nacionalnog prava u području zaštite prava i sloboda pojedinaca.

¹ Direktiva 2011/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njegovih žrtava te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2002/629/PUP (SL L 101, 15.4.2011., str. 1.).

² Direktiva (EU) 2017/541 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o suzbijanju terorizma i zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2002/475/PUP i o izmjeni Odluke Vijeća 2005/671/PUP (SL L 88, 31.3.2017., str. 6.).

- (57) Kako bi se izbjeglo nerazmjerno opterećenje, dodatne obveze uvedene na temelju ove Uredbe za pružatelje internetskih platformi, uključujući platforme kojima se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima ne bi se trebale primjenjivati na pružatelje koji se smatraju mikropoduzećima ili malim poduzećima kako su definirana u Preporuci 2003/361/EZ. Iz istog se razloga te dodatne obveze ne bi trebale primjenjivati ni na pružatelje internetskih platformi koji su se već kvalificirali kao mikropoduzeća ili mala poduzeća tijekom razdoblja od 12 mjeseci nakon što su izgubili taj status. Takve pružatelje usluga ne bi trebalo izuzeti iz obveze pružanja informacija o broju prosječnih mjesečnih aktivnih primatelja usluge na zahtjev koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana ili Komisije. Međutim, s obzirom na to da vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice imaju veći doseg i veći utjecaj na način na koji primatelji usluge dobivaju informacije i komuniciraju na internetu, takvi pružatelji ne bi trebali imati pravo na to izuzeće, neovisno o tome jesu li kvalificirani ili su nedavno bili kvalificirani kao mikropoduzeća ili mala poduzeća. Pravilima o konsolidaciji iz Preporuke 2003/361/EZ doprinosi se sprečavanju bilo kakvog izbjegavanja tih dodatnih obveza. Ništa u ovoj Uredbi ne sprečava pružatelje internetskih platformi koji su obuhvaćeni tim izuzećem da na dobrovoljnoj osnovi uspostave sustav koji je u skladu s jednom ili više tih obveza.

- (58) Primatelji usluge trebali bi moći jednostavno i učinkovito osporiti određene odluke pružatelja internetskih platformi koje se odnose na nezakonitost sadržaja ili njegovoj nespojivosti s uvjetima poslovanja, a koje na njih negativno utječu. Stoga bi pružatelji internetskih platformi trebali biti obvezni uspostaviti interne sustave za rješavanje pritužbi koji ispunjavaju određene uvjete kojima je cilj osigurati da sustavi budu lako dostupni i dovode do brzih, nediskriminirajućih, neproizvoljnih i pravednih ishoda te da podliježu reviziji koju provodi čovjek ako se koriste automatiziranim sredstvima. Takvi sustavi trebali bi omogućiti svim primateljima usluge da podnesu pritužbu i ne bi trebali postavljati formalne zahtjeve, kao što su upućivanje na posebne, relevantne pravne odredbe ili opširna pravna objašnjenja. Primatelji usluge koji su podnijeli obavijest putem mehanizma obavješćivanja i djelovanja predviđenog ovom Uredbom ili putem mehanizma obavješćivanja za sadržaj kojim se krše uvjeti poslovanja pružatelja internetskih platformi trebali bi imati pravo koristiti se mehanizmom za podnošenje pritužbi kako bi osporili odluku pružatelja internetskih platformi o svojim obavijestima, među ostalim kada smatraju da mjera koju je pružatelj poduzeo nije bila primjerena. Mogućnost podnošenja pritužbe za poništenje osporenih odluka trebala bi biti dostupna najmanje šest mjeseci od trenutka u kojem pružatelj internetskih platformi o odluci obavijesti primatelja usluge.

- (59) Osim toga, trebalo bi predvidjeti mogućnost da takve sporove, uključujući one koji se u okviru internih sustava za rješavanje pritužbi ne mogu riješiti na zadovoljavajući način, u okviru izvansudskog rješavanja sporova, u dobroj vjeri rješavaju certificirana tijela koja su neovisna te koja imaju potrebna sredstva i stručnost za obavljanje svojih aktivnosti na pravedan, brz i troškovno učinkovit način. Neovisnost tijela za izvansudsko rješavanje sporova trebala bi se osigurati i na razini fizičkih osoba zaduženih za rješavanje sporova, među ostalim putem pravila o sukobu interesa. Naknade koje naplaćuju tijela za izvansudsko rješavanje sporova trebale bi biti razumne, dostupne, privlačne, jeftine za potrošače i razmjerne te procijenjene na pojedinačnoj osnovi. Ako je nadležni koordinator za digitalne usluge certificirao tijelo za izvansudsko rješavanje sporova, taj bi certifikat trebao biti valjan u svim državama članicama. Pružatelji internetskih platformi trebali bi moći odbiti pokretanje postupaka izvansudskog rješavanja sporova u skladu s ovom Uredbom ako je isti spor, posebno u pogledu predmetnih informacija i razloga za donošenje osporavane odluke, učinaka odluke i razloga za osporavanje odluke, već riješen ili je već u tijeku postupak pred nadležnim sudom ili drugim nadležnim tijelom za izvansudsko rješavanje sporova. Primatelji usluge trebali bi moći birati između internog mehanizma za podnošenje pritužbi, izvansudskog rješavanja sporova i mogućnosti pokretanja sudskih postupaka u bilo kojoj fazi. Budući da ishod postupka izvansudskog rješavanja sporova nije obvezujući, stranke ne bi trebalo sprečavati u pokretanju sudskog postupka u vezi s istim sporom. Mogućnosti osporavanja odluka pružateljâ internetskih platformi ne bi ni u kojem pogledu trebale utjecati na mogućnost traženja sudske zaštite u skladu sa zakonima dotične države članice, te stoga ne bi trebale utjecati na ostvarivanje prava na djelotvoran pravni lijek iz članka 47. Povelje. Odredbama ove Uredbe o izvansudskom rješavanju sporova ne bi se trebalo zahtijevati od država članica da uspostave takva tijela za izvansudsko rješavanje sporova.

- (60) Kad je riječ o ugovornim sporovima između potrošača i poduzeća povezanim s kupnjom robe ili usluga, Direktivom 2013/11/EU osigurava se da potrošači i poduzeća u Uniji imaju pristup tijelima za alternativno rješavanje sporova koja posjeduju certifikat kvalitete. U tom pogledu trebalo bi pojasniti da pravila ove Uredbe o izvansudskom rješavanju sporova ne dovode u pitanje tu direktivu, uključujući pravo potrošača iz te direktive da se povuku iz postupka u bilo kojoj fazi ako nisu zadovoljni provedbom ili funkcioniranjem postupka.

- (61) Djelovanje protiv nezakonitog sadržaja može se provesti brže i pouzdanije ako pružatelji internetskih platformi poduzmu potrebne mjere kako bi osigurali prioritetno postupanje s obavijestima koje podnesu pouzdani prijavitelji nezakonitog i lažnog sadržaja, koji djeluju u okviru svojeg područja stručnosti, kroz mehanizme obavješćivanja i djelovanja propisane ovom Uredbom, ne dovodeći u pitanje zahtjev da se sve obavijesti podnesene u okviru tih mehanizama obrađuju i da se o njima odlučuje pravodobno, savjesno i neproizvoljno. Takav status pouzdanih prijavitelja trebao bi dodijeliti koordinator za digitalne usluge iz države članice u kojoj podnositelj zahtjeva ima poslovni nastan te bi ga trebali priznati svi pružatelji internetskih platformi obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe. Takav status pouzdanog prijavitelja trebao bi se dodijeliti samo subjektima, a ne pojedincima, koji su dokazali, među ostalim, da posjeduju posebno stručno znanje i kompetencije potrebne za borbu protiv nezakonitog sadržaja te da rade savjesno, točno i objektivno. Takvi subjekti mogu biti javni, kao što su, kad je riječ o terorističkom sadržaju, jedinice za prijavljivanje neprihvatljivog internetskog sadržaja u okviru nacionalnih tijela za izvršavanje zakonodavstva ili Agencije Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva („Europol”) odnosno nevladine organizacije i privatna ili polujavna tijela kao što su organizacije koje su dio INHOPE-a, mreže dežurnih telefonskih linija za prijavljivanje materijala povezanog sa seksualnim zlostavljanjem djece, i organizacije koje su se posvetile prijavljivanju nezakonitog rasističkog i ksenofobnog izražavanja na internetu. Kako bi se izbjeglo smanjenje dodane vrijednosti takvog mehanizma, trebalo bi ograničiti ukupan broj pouzdanih prijavitelja kojima je dodijeljen takav status u skladu s ovom Uredbom. Osobito se potiče industrijska udruženja koja zastupaju interese svojih članova da podnesu zahtjev za dodjelu statusa pouzdanih prijavitelja, ne dovodeći u pitanje pravo privatnih subjekata ili pojedinaca na sklapanje bilateralnih sporazuma s pružateljima internetskih platformi.

- (62) Pouzdani prijavitelji trebali bi objavljivati razumljiva i detaljna izvješća o obavijestima podnesenima u skladu s ovom Uredbom. U tim izvješćima trebale bi biti navedene informacije poput broja obavijesti kategoriziranih prema pružatelju usluga smještaja informacija na poslužitelju, vrste sadržaja i djelovanja koje je poduzeo pružatelj. S obzirom na to da su pouzdani prijavitelji dokazali stručno znanje i kompetencije, može se očekivati da će obrada obavijesti pouzdanih prijavitelja biti manje zahtjevnja i stoga brža u usporedbi s obavijestima koje podnesu drugi primatelji usluge. Međutim, prosječno vrijeme potrebno za obradu može se razlikovati ovisno o čimbenicima kao što su vrsta nezakonitog sadržaja, kvaliteta obavijesti i konkretni tehnički postupci uspostavljeni za podnošenje takvih obavijesti.

Na primjer, iako je Kodeksom ponašanja za suzbijanje nezakonitog govora mržnje na internetu iz 2016. utvrđena referentna vrijednost za trgovačka društva koja sudjeluju u njemu u pogledu vremena potrebnog za obradu valjanih obavijesti o uklanjanju nezakonitog govora mržnje, druge vrste nezakonitog sadržaja mogu iziskivati znatno različite rokove za obradu, ovisno o konkretnim činjenicama, okolnostima i vrstama nezakonitog sadržaja o kojima je riječ. Kako bi se izbjegle zlouporabe statusa pouzdanog prijavitelja, trebalo bi biti moguće suspendirati takav status kada je koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana pokrenuo istragu na temelju zakonitih razloga. Pravila ove Uredbe o pouzdanim prijaviteljima nezakonitog i lažnog sadržaja ne bi se trebala tumačiti na način da sprječavaju pružatelje internetskih platformi da na sličan način postupaju s obavijestima koje su podnijeli subjekti ili pojedinci kojima nije dodijeljen status pouzdanog prijavitelja nezakonitog i lažnog sadržaja na temelju ove Uredbe odnosno da ih sprječavaju da na drugi način surađuju s drugim subjektima, u skladu s primjenjivim pravom, uključujući ovu Uredbu i Uredbu (EU) 2016/794 Europskog parlamenta i Vijeća¹. Pravilima ove Uredbe ne bi se smjelo spriječiti pružatelje internetskih platformi da se koriste mehanizmom pouzdanih prijavitelja ili sličnim mehanizmima u cilju brzog i pouzdanog djelovanja protiv sadržaja koji je nespojiv s njihovim uvjetima poslovanja, a osobito protiv sadržaja koji je štetan za osjetljive primatelje usluge, kao što su maloljetnici.

¹ Uredba (EU) 2016/794 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o Agenciji Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol) te zamjeni i stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2009/371/PUP, 2009/934/PUP, 2009/935/PUP, 2009/936/PUP i 2009/968/PUP (SL L 135, 24.5.2016., str. 53.).

- (63) Zloupotrebom internetskih platformi do koje dolazi zbog čestog pružanja očito nezakonitog sadržaja ili čestog podnošenja očito neutemeljenih obavijesti ili pritužbi u okviru mehanizama i sustava uspostavljenih ovom Uredbom potkopava se povjerenje i nanosi šteta pravima i zakonitim interesima uključenih strana. Stoga je potrebno uspostaviti odgovarajuće razmjerne i učinkovite zaštitne mjere protiv takve zlouporabe, kojima se moraju poštovati prava i zakoniti interesi svih uključenih strana, uključujući primjenjiva temeljna prava i slobode kako su utvrđeni u Povelji, a posebno slobodu izražavanja. Informacije bi se trebale smatrati očito nezakonitim sadržajem, a obavijesti ili pritužbe očito neutemeljenima ako je i laiku, bez ikakve sadržajne analize, očito da je sadržaj nezakonit odnosno da su obavijesti ili pritužbe neutemeljene.

- (64) Pružatelji internetskih platformi trebali bi pod određenim uvjetima privremeno suspendirati svoje relevantne aktivnosti u odnosu na osobu koja počinu zlorabu. Time se ne dovodi u pitanje sloboda pružatelja internetskih platformi da odrede svoje uvjete poslovanja i uspostave strože mjere u slučaju očito nezakonitog sadržaja povezanog s teškim kaznenim djelima poput materijala koji sadržava seksualno zlostavljanje djece. Radi transparentnosti tu bi mogućnost trebalo jasno i dovoljno detaljno utvrditi u uvjetima poslovanja internetskih platformi. Pravna zaštita trebala bi uvijek biti dostupna u odnosu na odluke koje u tom pogledu donesu pružatelji internetskih platformi, a oni bi trebali podlijeći nadzoru nadležnog koordinatora za digitalne usluge. Prije donošenja odluke o suspenziji pružatelji internetskih platformi trebali bi poslati prethodno upozorenje koje bi trebalo uključivati razloge za moguću suspenziju i sredstva pravne zaštite protiv odluke pružatelja internetske platforme. Pri donošenju odluke o suspenziji pružatelji internetskih platformi trebali bi poslati obrazloženje u skladu s pravilima utvrđenima u ovoj Uredbi. Pravilima iz ove Uredbe o zlorabi ne bi se smjelo sprečavati pružatelje internetskih platformi da poduzmu druge mjere za rješavanje pitanja nezakonitog sadržaja dobivenoga od primatelja njihove usluge ili ostalih zloraba njihovih usluga, među ostalim kršenjem njihovih uvjeta poslovanja, u skladu s primjenjivim pravom Unije i nacionalnim pravom. Tim se pravilima ne dovodi u pitanje mogućnost da se osobe koje počinu zlorabu smatraju odgovornima, među ostalim za naknadu štete, kako je predviđeno pravom Unije ili nacionalnim pravom.

- (65) S obzirom na posebne odgovornosti i obveze pružatelja internetskih platformi, oni bi trebali podlijegati obvezama izvješćivanja radi transparentnosti koje se primjenjuju uz obveze izvješćivanja radi transparentnosti primjenjive na sve pružatelje usluga posredovanja na temelju ove Uredbe. Za potrebe utvrđivanja činjenice mogu li internetske platforme i internetske tražilice biti vrlo velike internetske platforme odnosno vrlo velike internetske tražilice na koje se primjenjuju određene dodatne obveze na temelju ove Uredbe, obveze izvješćivanja radi transparentnosti za internetske platforme i internetske tražilice trebale bi uključivati određene obveze povezane s objavljivanjem i priopćivanjem informacija o broju prosječnih mjesečnih aktivnih primatelja usluge u Uniji.
- (66) Kako bi se osigurala transparentnost i kako bi se omogućio nadzor nad odlukama pružatelja internetskih platformi o moderiranju sadržaja te praćenje širenja nezakonitog sadržaja na internetu, Komisija bi trebala održavati i objavljivati bazu podataka koja sadržava odluke i obrazloženja pružatelja internetskih platformi kad uklone informacije ili na drugi način ograniče vidljivost i pristup informacijama. Da bi se baza podataka kontinuirano ažurirala, pružatelji internetskih platformi trebali bi, nakon što donesu odluku, bez nepotrebne odgode dostaviti odluke i obrazloženja u standardnom formatu kako bi se omogućila ažuriranja u stvarnom vremenu ako je to tehnički moguće i razmjerno sredstvima dotične internetske platforme. Strukturiranom bazom podataka trebali bi se omogućiti pristup relevantnim informacijama i upiti o njima, posebno u pogledu vrste navodnog nezakonitog sadržaja o kojoj je riječ.

- (67) Tamni obrasci na internetskim sučeljima internetskih platformi predstavljaju prakse koje bitno narušavaju ili ugrožavaju, namjerno ili u praksi, sposobnost primatelja usluge da donose autonomne i informirane odluke ili odabire. Te se prakse mogu koristiti kako bi se primatelje usluge uvjerilo da sudjeluju u neželjenim ponašanjima ili donesu nepoželjne odluke koje za njih imaju negativne posljedice. Pružateljima internetskih platformi trebalo bi stoga biti zabranjeno da primatelje usluge dovode u zabludu ili ih potiču na kupnju odnosno da ugrožavaju ili narušavaju autonomiju, donošenje odluka ili izbor primatelja usluge putem strukture, dizajna ili funkcionalnosti internetskog sučelja ili njegova dijela. To bi trebalo uključivati, među ostalim, nepoštena dizajnerska rješenja koja primatelja usmjeravaju na djelovanja koja donose koristi pružatelju internetskih platformi, a koja možda nisu u interesu primatelja, predstavljanje izbora na način koji nije neutralan, poput jačeg isticanja određenih izbora korištenjem vizualnih, zvučnih ili drugih elemenata, kada se od primatelja usluge traži odluka.

To bi također trebalo uključivati opetovano traženje primatelja usluge da nešto odabere nakon što je taj odabir već napravio, činjenje postupka otkazivanja usluge znatno kompliciranijim od njezina prihvaćanja ili činjenja određenih izbora težima ili dugotrajnijima od drugih zbog čega je neopravdano teško prekinuti kupnju ili se odjaviti s određene internetske platforme, omogućujući potrošačima da sklope ugovore na daljinu s trgovcima te zavaravanje primatelja usluge tako što ih se potiče na odluke o transakcijama ili zadanim postavkama koje je vrlo teško promijeniti, čime se neopravdano utječe na primatelja usluge u donošenju odluka, na način kojim se narušava i ugrožava njihova neovisnost, donošenje odluka i izbor. Međutim, pravila kojima se sprečavaju tamni obrasci ne bi se smjela tumačiti tako da sprječavaju pružatelje usluga da izravno komuniciraju s primateljima usluge i da im ponude nove ili dodatne usluge. Za zakonite prakse, poput onih u oglašavanju, koje su u skladu s pravom Unije ne bi se smjelo smatrati da predstavljaju tamne obrasce. Ta pravila o tamnim obrascima trebalo bi tumačiti kao da obuhvaćaju zabranjene prakse iz područja primjene ove Uredbe u mjeri u kojoj te prakse već nisu obuhvaćene Direktivom 2005/29/EZ ili Uredbom (EU) 2016/679.

- (68) Internetsko oglašavanje ima važnu ulogu u internetskom okruženju, među ostalim u pogledu pružanja internetskih platformi, pri čemu se za pružanje usluge ponekad u cijelosti ili djelomično plaća izravna ili neizravna naknada putem prihoda od oglašavanja. Internetsko oglašavanje može doprinijeti znatnim rizicima, od oglasa koji su sami po sebi nezakonit sadržaj do doprinosa financijskim poticajima za objavljivanje ili umnožavanje nezakonitog ili na drugi način štetnog sadržaja i aktivnosti na internetu, ili diskriminirajućem prikazu oglasa koji utječe na jednako postupanje prema građanima i njihove jednake mogućnosti. Osim zahtjeva koji proizlaze iz članka 6. Direktive 2000/31/EZ, pružatelji internetskih platformi trebali bi stoga biti obvezni osigurati da primatelji usluge imaju određene individualizirane informacije koje su im potrebne kako bi razumjeli kada i u čije ime se oglas prikazuje. Trebali bi osigurati to da su informacije važne, među ostalim putem standardiziranih vizualnih ili zvučnih oznaka, jasno prepoznatljive i nedvosmislene za prosječnog primatelja usluge te bi trebale biti prilagođene prirodi internetskog sučelja pojedinačne usluge. Nadalje, primatelji usluge trebali bi imati informacije, koje su izravno dostupne s internetskog sučelja na kojem se prikazuje oglas, o glavnim parametrima koji se upotrebljavaju kako bi se utvrdilo da im se konkretan oglas treba prikazati i koji daju smisljena objašnjenja logike koja se upotrebljava u tu svrhu, među ostalim i kada se to temelji na izradi profila.

Takva objašnjenja trebala bi uključivati informacije o metodi upotrijebljenoj za prikazivanje oglasa, na primjer radi li se o kontekstualnoj ili nekoj drugoj vrsti oglašavanja i, prema potrebi, o glavnim kriterijima za izradu profila; također bi trebala informirati primatelja o svim raspoloživim sredstvima za izmjenu tih kriterija. Zahtjevima iz ove Uredbe o pružanju informacija povezanih s oglašavanjem ne dovodi se u pitanje primjena relevantnih odredaba Uredbe (EU) 2016/679, posebno onih koje se odnose na pravo na prigovor, automatizirano pojedinačno donošenje odluka, uključujući izradu profila, a naročito na potrebu za dobivanjem privole ispitanika prije obrade osobnih podataka za ciljano oglašavanje. Isto tako, njome se ne dovode u pitanje odredbe utvrđene u Direktivi 2002/58/EZ, posebno one koje se odnose na pohranu informacija na terminalnoj opremi i pristup informacijama koje su u njoj pohranjene. Naposljetku, ovom se Uredbom dopunjuje primjena Direktive 2010/13/EU, kojom se uvode mjere kojima se korisnicima omogućuje prijavljivanje audiovizualnih komercijalnih priopćenja u videozapisima koje su izradili korisnici. Njome se nadopunjuju i obveze trgovaca u pogledu objavljivanja komercijalnog priopćenja koje proizlaze iz Direktive 2005/29/EZ.

- (69) Ako se primateljima usluge prikazuju oglasi koji se temelje na tehnikama ciljanja koje su optimizirane kako bi odgovarale njihovim interesima i mogle bi im se svidjeti s obzirom na njihove slabe točke, to može imati posebno ozbiljne negativne posljedice. U određenim slučajevima manipulativne tehnike mogu negativno utjecati na cijele skupine i povećati društvenu štetu, na primjer ako doprinose kampanjama dezinformiranja ili diskriminiranjem određenih skupina. Internetske platforme posebno su osjetljiva okruženja za takve prakse i predstavljaju veći društveni rizik. Stoga pružatelji internetskih platformi ne bi smjeli prikazivati oglase koji se temelje na izradi profila, kako je definirano u članku 4. točki 4. Uredbe (EU) 2016/679, upotrebom posebnih kategorija osobnih podataka iz članka 9. stavka 1. te uredbe, među ostalim upotrebom kategorija za izradu profila koje se temelje na tim posebnim kategorijama. Tom se zabranom ne dovode u pitanje obveze koje se primjenjuju na pružatelje internetskih platformi ili bilo kojeg drugog pružatelja usluga ili oglašivača uključenog u širenje oglasa u skladu s pravom Unije o zaštiti osobnih podataka.

- (70) Osnovni dio poslovanja internetske platforme jest način na koji se određuje prioritet informacija i na koji se one predstavljaju na njezinu internetskom sučelju kako bi se primateljima usluge olakšao i optimizirao pristup informacijama. To se, na primjer, čini algoritamskim sugeriranjem, rangiranjem i određivanjem prioriteta informacija, razlikovanjem s pomoću teksta ili drugih vizualnih prikaza ili nekim drukčijim načinom odabira informacija dobivenih od primatelja. Takvi sustavi za preporučivanje mogu znatno utjecati na sposobnost primatelja za prikupljanje informacija i interakciju s njima na internetu, uključujući olakšavanje pretraživanja relevantnih informacija za primatelje usluge i doprinos boljem korisničkom iskustvu. Također imaju važnu ulogu u umnožavanju određenih poruka, viralnom širenju informacija i poticanju ponašanja na internetu. Posljedično, internetske platforme trebale bi dosljedno osiguravati da su primatelji njihove usluge primjereno informirani o tome kako sustavi za preporučivanje utječu na način prikaza informacija te da mogu utjecati na način na koji su im informacije predstavljene. Trebale bi jasno i razumljivo predstaviti parametre za takve sustave za preporučivanje kako bi se osiguralo da primatelji usluge razumiju na koji se način određuje prioritet informacijama koje su im namijenjene. Ti bi parametri trebali uključivati barem najvažnije kriterije za utvrđivanje informacija predloženih primatelju usluge i razloge zbog kojih su važne, uključujući slučajeve u kojima se informacijama daje prednost na temelju izrade profila i njihova ponašanja na internetu.

- (71) Zaštita maloljetnika važan je cilj politika Unije. Internetska platforma može se smatrati dostupnom maloljetnicima ako njezini uvjeti poslovanja omogućuju maloljetnicima da se koriste uslugom, ako je njezina usluga usmjerena na maloljetnike ili se njome pretežno koriste maloljetnici ili ako je pružatelj na drugi način svjestan da su neki od primatelja njegove usluge maloljetnici, na primjer zato što već u druge svrhe obrađuje osobne podatke primatelja svoje usluge preko kojih se otkriva njihova dob. Pružatelji internetskih platformi kojima se koriste maloljetnici trebali bi poduzeti odgovarajuće i razmjerne mjere za zaštitu maloljetnika, na primjer ugrađivanjem najviše razine privatnosti, sigurnosti i zaštite za maloljetnike u dizajn svojih internetskih sučelja ili njihovih dijelova, što je prema potrebi automatski zadano, ili usvajanjem normi za zaštitu maloljetnika ili sudjelovanjem u kodeksima ponašanja za zaštitu maloljetnika. Trebali bi razmotriti najbolje prakse i dostupne smjernice, kao što su one iz komunikacije Komisije o digitalnom desetljeću za djecu i mlade: nova Europska strategija za bolji internet za djecu (BIK+). Pružatelji internetskih platformi ne bi smjeli prikazivati oglase koji se temelje na izradi profila upotrebom osobnih podataka primatelja usluge ako su s dovoljnom sigurnošću svjesni da je primatelj usluge maloljetan. U skladu s Uredbom (EU) 2016/679, posebno s načelom smanjenja količine podataka kako je predviđeno u njezinu članku 5. stavku 1. točki (c), ta zabrana ne bi smjela dovesti do toga da pružatelj internetske platforme održava, pribavlja ili obrađuje više osobnih podataka nego što ih već ima kako bi procijenio je li primatelj usluge maloljetna osoba. Stoga se tom obvezom ne bi smjelo poticati pružatelje internetskih platformi da prikupljaju informacije o dobi primatelja usluge prije njezina korištenja. Time se ne bi smjelo dovoditi u pitanje pravo Unije o zaštiti osobnih podataka.

- (72) Kako bi se doprinijelo sigurnom, pouzdanom i transparentnom internetskom okruženju za potrošače kao i za druge zainteresirane strane, kao što su konkurentni trgovci i nositelji prava intelektualnog vlasništva, te kako bi se trgovce odvratilo od prodaje proizvoda ili usluga kojima se krše primjenjiva pravila, internetske platforme kojima se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima trebale bi osigurati sljedivost takvih trgovaca. Od trgovca bi se stoga trebalo zahtijevati da pružatelju internetske platforme kojom se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima pruži određene bitne informacije, među ostalim u svrhu promicanja poruka o proizvodima ili nuđenja proizvoda. Taj bi se zahtjev trebao primjenjivati i na trgovce koji promiču poruke o proizvodima ili uslugama u ime robnih marki na osnovu temeljnih ugovora. Ti bi pružatelji internetskih platformi trebali pohraniti sve informacije na siguran način tijekom trajanja njihovog ugovornog odnosa s trgovcem i šest mjeseci nakon toga kako bi se omogućilo podnošenje eventualnih zahtjeva protiv trgovca ili postupanje u skladu s nalogima povezanima s trgovcem.

Ta je obveza potrebna i razmjerna kako bi informacijama, u skladu s primjenjivim pravom, među ostalim onim o zaštiti osobnih podataka, mogla pristupiti javna tijela i privatne strane s zakonitim interesom, među ostalim na temelju nalogâ za pružanje informacija iz ove Uredbe. Ta obveza ne utječe na potencijalne obveze čuvanja određenog sadržaja tijekom duljeg razdoblja, na temelju drugog prava Unije ili nacionalnih prava, koja su u skladu s pravom Unije. Ne dovodeći u pitanje definiciju iz ove Uredbe, svaki trgovac, neovisno o tome radi li se o fizičkoj ili pravnoj osobi, utvrđen na temelju članka 6.a stavka 1. točke (b) Direktive 2011/83/EU i članka 7. stavka 4. točke (f) Direktive 2005/29/EZ trebao bi biti sljediv kada nudi proizvod ili uslugu putem internetske platforme. Direktivom 2000/31/EZ obvezuje se sve pružatelje usluga informacijskog društva da primateljima usluge i nadležnim tijelima omoguće jednostavan, izravan i trajan pristup određenim informacijama kojima se omogućuje utvrđivanje svih pružatelja usluga. Zahtjevi sljedivosti za pružatelje internetskih platformi kojima se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima utvrđeni u ovoj Uredbi ne utječu na primjenu Direktive Vijeća (EU) 2021/514¹, kojom se nastoje ostvariti drugi zakoniti ciljevi od javnog interesa.

¹ Direktiva Vijeća (EU) 2021/514 od 22. ožujka 2021. o izmjeni Direktive 2011/16/EU o administrativnoj suradnji u području oporezivanja (SL L 104, 25.3.2021., str. 1.).

- (73) Kako bi se osigurala učinkovita i odgovarajuća primjena te obveze, bez nametanja nerazmjernog opterećenja, pružatelji internetskih platformi kojima se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima trebali bi uložiti maksimalne napore kako bi procijenili pouzdanost informacija od dotičnih trgovaca, posebno upotrebom slobodno dostupnih službenih internetskih baza podataka i internetskih sučelja, kao što su nacionalni trgovački registri i sustav razmjene informacija o PDV-u, ili zahtjevom dotičnim trgovcima da dostave vjerodostojne popratne dokumente, kao što su preslike identifikacijskih isprava, ovjereni izvodi računa za plaćanje, certifikati trgovačkih društava. Mogu se koristiti i drugim izvorima koji su dostupni za upotrebu na daljinu i koji pružaju sličan stupanj pouzdanosti u svrhu ispunjavanja te obveze. Međutim, od dotičnih pružatelja internetskih platformi ne bi se smjelo zahtijevati provođenje suvišnih ili skupih postupaka provjere činjenica na internetu ili nerazmjerno provjeravanje na licu mjesta. Niti bi takve pružatelje, koji su uložili maksimalne napore u skladu s ovom Uredbom, trebalo smatrati pružateljima koji potrošačima ili drugim zainteresiranim stranama jamče pouzdanost informacija.

- (74) Pružatelji internetskih platformi kojima se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima trebali bi osmisliti i organizirati svoje internetsko sučelje tako da se trgovcima omogući da ispune svoje obveze u skladu s relevantnim pravom Unije, posebno zahtjeve utvrđene u člancima 6. i 8. Direktive 2011/83/EU, članku 7. Direktive 2005/29/EZ, člancima 5. i 6. Direktive 2000/31/EZ i članku 3. Direktive 98/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹. U tu bi svrhu dotični pružatelji internetskih platformi trebali uložiti maksimalne napore kako bi procijenili jesu li trgovci koji upotrebljavaju njihove usluge učitali potpune informacije na svoja internetska sučelja u skladu s relevantnim primjenjivim pravom Unije. Pružatelji internetskih platformi trebali bi osigurati da se proizvodi ili usluge ne nude sve dok takve informacije nisu potpune. To ne bi trebalo rezultirati obvezom za dotične pružatelje internetskih platformi da općenito prate proizvode ili usluge koje trgovci nude putem svojih usluga ni općom obvezom utvrđivanja činjenica, posebno za procjenjivanje točnosti informacija koje pružaju trgovci. Internetska sučelja trebala bi biti prilagođena korisnicima i lako dostupna trgovcima i potrošačima. Osim toga, nakon što dopuste trgovcu da ponudi proizvod ili uslugu, dotični pružatelji internetskih platformi trebali bi uložiti razumne napore kako bi nasumično provjerili jesu li ponuđeni proizvodi ili usluge identificirani kao nezakoniti u bilo kojoj službenoj, slobodno dostupnoj i strojno čitljivoj internetskoj bazi podataka ili internetskim sučeljima dostupnima u nekoj državi članici ili u Uniji. Komisija bi također trebala poticati sljedivost proizvoda tehnološkim rješenjima kao što su digitalno potpisani kodovi za brzi odgovor (ili „QR kodovi”) ili nezamjenjivi tokeni. Komisija bi trebala promicati razvoj normi i, u nedostatku njih, rješenja vođenih tržištem koja mogu biti prihvatljiva zainteresiranim stranama.

¹ Direktiva 98/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 1998. o zaštiti potrošača prilikom isticanja cijena proizvoda ponuđenih potrošačima (SL L 80, 18.3.1998., str. 27.).

- (75) S obzirom na važnu ulogu koju, zbog njihova dosega posebno izraženog brojem primatelja usluge, vrlo velike internetske platforme imaju pri olakšavanju javne rasprave, gospodarskih transakcija i širenja u javnosti informacija, mišljenja i ideja te utjecanju na način na koji primatelji dobivaju i priopćavaju informacije na internetu, potrebno je pružateljima tih platformi uvesti posebne obveze uz one koje se primjenjuju na sve internetske platforme. Zbog njihove ključne uloge u pronalaženju i omogućavanju dostupnosti informacija na internetu, te je obveze, u mjeri u kojoj su primjenjive, potrebno uvesti i za pružatelje vrlo velikih internetskih tražilica. Te dodatne obveze pružatelja vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica potrebne su za rješavanje tih pitanja od javnog interesa jer ne postoje alternativne i manje ograničavajuće mjere kojima bi se djelotvorno postigao isti rezultat.

- (76) Vrlo velike internetske platforme i vrlo velike internetske tražilice mogu uzrokovati društvene rizike koji se po opsegu i učinku razlikuju od onih koje uzrokuju manje platforme. Pružatelji tih vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica stoga bi trebali imati najviši standard obveza dužne pažnje, razmjerno njihovu društvenom učinku. Nakon što broj aktivnih primatelja internetske platforme ili aktivnih primatelja internetske tražilice, izračunan kao prosjek tijekom razdoblja od šest mjeseci, dosegne znatan udio stanovništva Unije, učinak sistemskih rizika koje internetska platforma ili internetska tražilica predstavlja na Uniju može postati nerazmjernan. Trebalo bi smatrati da je takav znatan doseg postignut kada takav broj premaši operativni prag od 45 milijuna, odnosno broj koji odgovara 10 % stanovništva Unije. Taj operativni prag trebalo bi ažurirati te bi stoga Komisiju trebalo ovlastiti da, prema potrebi, dopunjuje odredbe ove Uredbe donošenjem delegiranih akata.
- (77) Kako bi se utvrdio doseg određene internetske platforme ili internetske tražilice, potrebno je utvrditi prosječan broj aktivnih primatelja svake usluge zasebno. U skladu s tim, broj prosječnih mjesečnih aktivnih primatelja internetske platforme trebao bi odražavati sve primatelje koji su stvarno uključeni u uslugu barem jednom u određenom razdoblju, izlaganjem informacijama koje se nude na internetskom sučelju internetske platforme, kao što je njegovo gledanje ili slušanje ili pružanje informacija, kao što su trgovci na internetskim platformama kojima se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima.

Za potrebe ove Uredbe uključenost nije ograničena na interakciju s informacijama klikanjem, komentiranjem, povezivanjem, dijeljenjem, kupnjom ili izvršavanjem transakcija na internetskoj platformi. Slijedom toga, pojam aktivnog primatelja usluge ne podudara se nužno s pojmom registriranog korisnika usluge. Kad je riječ o internetskim tražilicama, pojam aktivnih primatelja usluge trebao bi obuhvaćati primatelje koji gledaju informacije na svojem internetskom sučelju, ali ne, na primjer, i vlasnike internetskih stranica indeksiranih putem internetske tražilice jer oni nisu aktivno uključeni u tu uslugu. Broj aktivnih primatelja usluge trebao bi obuhvaćati sve pojedinačne primatelje usluge koji se koriste određenom uslugom. U tu svrhu primatelj usluge koji se koristi različitim internetskim sučeljima, kao što su internetske stranice ili aplikacije, uključujući slučajeve u kojima se uslugama pristupa putem različitih jedinstvenih lokatora resursa (URL-ovi) ili naziva domena, trebao bi se, ako je to moguće, računati samo jednom. Međutim, pojam aktivnog primatelja usluge ne bi smio uključivati slučajnu upotrebu usluge od strane drugih pružatelja usluga posredovanja koji neizravno stavljaju na raspolaganje informacije čiji je domaćin pružatelj internetske platforme povezivanjem ili indeksiranjem od strane pružatelja internetske tražilice. Nadalje, ovom se Uredbom od pružatelja internetskih platformi ili internetskih tražilica ne zahtijeva da provode posebno praćenje pojedinaca na internetu. Ako takvi pružatelji usluga mogu izuzeti automatizirane korisnike kao što su botovi ili prikupljači informacija (engl. scraper) bez daljnje obrade i praćenja osobnih podataka, smiju to učiniti. Na određivanje broja aktivnih primatelja usluge može utjecati tržišni i tehnički razvoj te bi stoga Komisija trebala biti ovlaštena za dopunu odredaba ove Uredbe donošenjem delegiranih akata kojima se, prema potrebi, utvrđuje metodologija za određivanje aktivnih primatelja internetske platforme ili internetske tražilice, odražavajući prirodu usluge i način interakcije primatelja usluge s njom.

- (78) S obzirom na mrežne učinke koji karakteriziraju ekonomiju platformi, korisnička baza internetske platforme ili internetske tražilice može se brzo proširiti i doseći dimenziju vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice s povezanim učinkom na unutarnje tržište. To se može dogoditi u slučaju eksponencijalnog rasta u kratkim vremenskim razdobljima ili zbog velike globalne prisutnosti i prihoda koji internetskoj platformi ili internetskoj tražilici omogućuju da u potpunosti iskoristi učinke mreže te ekonomije razmjera i opsega. Veliki godišnji prihodi ili tržišna kapitalizacija mogu posebno upućivati na brzu prilagodljivost u pogledu dosega korisnika. U tim bi slučajevima koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana ili Komisija trebali moći zatražiti od pružatelja internetske platforme ili internetske tražilice da češće izvješćuje o broju aktivnih primatelja usluge kako bi mogao pravodobno utvrditi trenutak u kojem bi tu platformu ili internetsku tražilicu trebalo proglasiti vrlo velikom internetskom platformom ili vrlo velikom internetskom tražilicom za potrebe ove Uredbe.

- (79) Vrlo velike internetske platforme i vrlo velike internetske tražilice mogu se upotrebljavati na način koji snažno utječe na sigurnost na internetu, oblikovanje javnog mnijenja i diskursa te internetsku trgovinu. Način na koji osmišljavaju svoje usluge općenito je optimiziran kako bi koristio njihovim poslovnim modelima koji se često temelje na oglašavanju i može izazvati zabrinutost u društvu. Učinkovita regulativa i provedba potrebne su za učinkovito utvrđivanje i smanjenje rizika te društvene i gospodarske štete koji se mogu javiti. Na temelju ove Uredbe, pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica trebali bi stoga procijeniti sistemske rizike koji proizlaze iz dizajna, funkcioniranja i upotrebe njihovih usluga te iz potencijalnih zlouporaba od strane primateljâ usluge, te bi trebali poduzeti odgovarajuće mjere za ublažavanje posljedica uz poštovanje temeljnih prava. Pri utvrđivanju značaja mogućih negativnih posljedica i učinaka pružatelji bi trebali uzeti u obzir ozbiljnost potencijalnog učinka i vjerojatnost svih takvih sistemskih rizika. Na primjer, mogli bi procijeniti može li potencijalni negativni učinak utjecati na velik broj osoba, njegovu potencijalnu ireverzibilnost ili koliko je teško popraviti i obnoviti stanje koje postoji prije mogućeg učinka.

- (80) Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica trebali bi detaljno procijeniti četiri kategorije sistemskih rizika. Prva se kategorija odnosi na rizike povezane sa širenjem nezakonitog sadržaja, kao što su širenje materijala o seksualnom zlostavljanju djece ili nezakonitog govora mržnje ili druge vrste zlouporabe njihovih usluga za kaznena djela, i provođenjem nezakonitih aktivnosti, kao što je prodaja proizvoda ili usluga zabranjenih pravom Unije ili nacionalnim pravom, uključujući opasne ili krivotvorene proizvode ili nezakonitu trgovinu životinjama. Na primjer, takvo širenje ili aktivnosti mogu predstavljati znatan sistemski rizik ako se pristup nezakonitom sadržaju može brzo proširiti putem računa s posebno širokim dosegom ili umnožiti na neki drugi način. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica trebali bi procijeniti rizik od širenja nezakonitog sadržaja bez obzira na to jesu li informacije također neusklađene s njihovim uvjetima poslovanja. Tom se procjenom ne dovodi u pitanje osobna odgovornost primatelja usluge vrlo velikih internetskih platformi ili vlasnika internetskih stranica koje indeksiraju vrlo velike internetske tražilice za moguću nezakonitost njihove aktivnosti u skladu s primjenjivim pravom.

- (81) Druga kategorija odnosi se na stvarni ili predvidljivi učinak usluge na ostvarivanje temeljnih prava zaštićenih Poveljom, uključujući, među ostalim, ljudsko dostojanstvo, slobodu izražavanja i informiranja, uključujući medijsku slobodu i pluralizam, pravo na privatni život, pravo na zaštitu podataka, pravo na nediskriminaciju, prava djeteta i zaštitu potrošača. Takvi rizici mogu nastati, na primjer, u vezi s dizajnom algoritamskih sustava koje upotrebljava vrlo velika internetska platforma ili vrlo velika internetska tražilica, ili zlouporabom njihove usluge podnošenjem zlonamjernih obavijesti ili drugih metoda za ušutkavanje govora ili ometanje tržišnog natjecanja. Pri procjeni rizika za prava djeteta, pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica trebali bi razmotriti, na primjer, u kojoj mjeri maloljetnici mogu jednostavno razumjeti dizajn i funkcioniranje usluge, kao i način na koji maloljetnici putem njihove usluge mogu biti izloženi sadržaju koji bi mogao ugroziti njihovo zdravlje te fizički, psihički i moralni razvoj. Takvi rizici mogu nastati, na primjer, u vezi s dizajnom internetskih sučelja kojima se namjerno ili nenamjerno iskorištavaju slabosti i neiskustvo maloljetnika ili koja mogu izazvati ovisnost.
- (82) Treća kategorija rizika odnosi se na stvarne ili predvidljive negativne učinke na demokratske procese, građanski diskurs i izborne procese te na javnu sigurnost.

- (83) Četvrta kategorija rizika proizlazi iz sličnih razloga za zabrinutost u vezi s dizajnom, funkcioniranjem ili upotrebom usluge, uključujući putem manipulacije, vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica sa stvarnim ili predvidljivim negativnim učinkom na zaštitu javnog zdravlja i maloljetnika te ozbiljnim negativnim posljedicama na fizičku i mentalnu dobrobit osobe ili na rodno uvjetovano nasilje. Takvi rizici mogu proizlaziti i iz koordiniranih kampanja dezinformiranja koje se odnose na javno zdravlje ili iz dizajna internetskog sučelja koji može potaknuti ovisničko ponašanje primatelja usluge.

- (84) Pri procjeni takvih sistemskih rizika pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica trebali bi se usredotočiti na sustave ili druge elemente koji mogu doprinijeti rizicima, uključujući sve algoritamske sustave koji mogu biti relevantni, posebno njihove sustave za preporučivanje i sustave oglašavanja, vodeći računa o povezanim praksama prikupljanja i upotrebe podataka. Također bi trebali procijeniti jesu li primjereni njihovi uvjeti poslovanja i njihova provedba te postupci moderiranja sadržaja, tehnički alati i dodijeljeni resursi. Pri procjeni sistemskih rizika utvrđenih u ovoj Uredbi ti bi se pružatelji trebali usredotočiti i na informacije koje nisu nezakonite, ali doprinose sistemskim rizicima utvrđenima u ovoj Uredbi. Takvi bi pružatelji stoga trebali obratiti posebnu pozornost na način na koji se njihove usluge upotrebljavaju za širenje ili umnožavanje zavaravajućeg ili obmanjujućeg sadržaja, uključujući dezinformacije. Ako algoritamsko umnožavanje informacija doprinosi sistemskim rizicima, ti bi pružatelji to trebali na odgovarajući način uzeti u obzir u svojim procjenama rizika. Ako su rizici lokalizirani ili postoje jezične razlike, ti bi pružatelji i to trebali uzeti u obzir u svojim procjenama rizika. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica trebali bi posebno procijeniti kako takvim rizicima doprinose dizajn i funkcioniranje njihove usluge te namjerna i često koordinirana manipulacija i upotreba njihovih usluga ili sustavna povreda njihovih uvjeta pružanja usluge. Takvi rizici mogu nastati, na primjer nevjerodostojnim korištenjem uslugom, kao što su stvaranje lažnih korisničkih računa, upotreba botova ili zavaravajuća upotreba usluge, i drugim automatiziranim ili djelomično automatiziranim ponašanjem, što može dovesti do brzog i velikog širenja u javnosti informacija koje su nezakoniti sadržaj ili nisu u skladu s uvjetima poslovanja internetske platforme ili internetske tražilice i koje doprinosi kampanjama dezinformiranja.

- (85) Kako bi se omogućilo da se naknadne procjene rizika međusobno nadograđuju i prikazuju razvoj utvrđenih rizika te kako bi se olakšale istrage i provedbene mjere, pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica trebali bi čuvati svu popratnu dokumentaciju koja se odnosi na procjene rizika koje su proveli, kao što su informacije o njihovoj pripremi, podaci na kojima se temelje i podaci o testiranju njihovih algoritamskih sustava.
- (86) Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica trebali bi upotrijebiti potrebna sredstva kako bi s dužnom pažnjom ublažili sistemske rizike utvrđene procjenama rizika, uz poštovanje temeljnih prava. Sve donesene mjere trebale bi poštovati zahtjeve u pogledu dužne pažnje iz ove Uredbe te biti razumne i učinkovite u ublažavanju utvrđenih specifičnih sistemskih rizika. Trebale bi biti razmjerne s obzirom na gospodarski kapacitet pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice i potrebu za izbjegavanjem nepotrebnih ograničenja u pogledu upotrebe njihove usluge, uzimajući u obzir moguće negativne učinke na ta temeljna prava. Ti bi pružatelji trebali posebnu pozornost posvetiti utjecaju na slobodu izražavanja.

- (87) Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica trebali bi u okviru takvih mjera za ublažavanje razmotriti, na primjer, prilagodbu bilo kojeg potrebnog dizajna, obilježja ili funkcioniranja svoje usluge, kao što je dizajn internetskog sučelja. Trebali bi prilagoditi i primjenjivati svoje uvjete poslovanja, prema potrebi i u skladu s pravilima ove Uredbe o uvjetima poslovanja. Druge odgovarajuće mjere mogle bi uključivati prilagodbu njihovih sustava za moderiranje sadržaja i internih procesa ili prilagodbu njihovih postupaka i resursa za donošenje odluka, uključujući osoblje za moderiranje sadržaja, njihovo osposobljavanje i lokalno stručno znanje. To se posebno odnosi na brzinu i kvalitetu obrade obavijesti. U tom pogledu, na primjer, Kodeksom ponašanja za borbu protiv nezakonitog govora mržnje na internetu iz 2016. utvrđuje se referentna vrijednost za obradu valjanih prijava o uklanjanju nezakonitog govora mržnje u manje od 24 sata. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi, posebno onih koje se prvenstveno upotrebljavaju za širenje u javnosti pornografskog sadržaja, trebali bi savjesno ispunjavati sve svoje obveze na temelju ove Uredbe u pogledu nezakonitog sadržaja koji predstavlja kibernasilje, uključujući nezakoniti pornografski sadržaj, posebno u pogledu osiguranja da žrtve mogu učinkovito ostvarivati svoja prava u pogledu dijeljenja intimnog ili manipuliranog sadržaja bez pristanka brzom obradom obavijesti i uklanjanjem takvog sadržaja bez nepotrebne odgode. Za druge vrste nezakonitog sadržaja mogu biti potrebni duži ili kraći rokovi za obradu obavijesti, što će ovisiti o činjenicama, okolnostima i vrstama nezakonitog sadržaja. Isto tako, ti pružatelji mogu potaknuti ili pojačati suradnju s pouzdanim prijaviteljima i organizirati tečajeve osposobljavanja i razmjene s organizacijama pouzdanih prijavitelja.

- (88) Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica također bi trebali biti pažljivi u pogledu mjera koje poduzimaju kako bi testirali i, prema potrebi, prilagodili svoje algoritamske sustave, osobito svoje sustave za preporučivanje. Možda će morati ublažiti negativne učinke personaliziranih preporuka i ispraviti kriterije koji se koriste u njihovim preporukama. Sustavi oglašavanja kojima se koriste pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica također mogu biti katalizator sistemskih rizika. Ti bi pružatelji trebali razmotriti korektivne mjere, kao što je ukidanje prihoda od oglašavanja za određene informacije, ili druge aktivnosti, kao što je poboljšanje vidljivosti mjerodavnih izvora informacija ili strukturiranja prilagodba njihovih sustava oglašavanja. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica možda će morati ojačati svoje unutarnje postupke ili nadzor nad bilo kojom od svojih aktivnosti, posebno u pogledu otkrivanja sistemskih rizika, te provoditi češće ili ciljane procjene rizika povezane s novim funkcionalnostima. Konkretno, ako su rizici zajednički različitim internetskim platformama ili internetskim tražilicama, trebali bi surađivati s drugim pružateljima usluga, među ostalim pokretanjem kodeksa ponašanja ili drugih samoregulatornih mjera odnosno pristupanjem postojećim kodeksima ponašanja ili samoregulatornim mjerama. Trebali bi razmotriti i djelovanja za podizanje svijesti, posebno ako su rizici povezani s kampanjama dezinformiranja.

- (89) Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica trebali bi pri poduzimanju mjera kao što je prilagodba dizajna njihove usluge i internetskog sučelja voditi računa o najboljim interesima maloljetnika, osobito ako su njihove usluge prvenstveno usmjerene na maloljetnike ili ih oni ponajviše koriste. Trebali bi osigurati da su njihove usluge organizirane na način koji maloljetnicima omogućuje jednostavan pristup mehanizmima predviđenima ovom Uredbom, prema potrebi, uključujući mehanizme obavješćivanja i djelovanja te podnošenja pritužbi. Također bi trebali poduzeti mjere za zaštitu maloljetnika od sadržaja koji bi mogao naštetiti njihovu fizičkom, psihičkom ili moralnom razvoju te osigurati alate kojima se omogućuje pristup takvim informacijama pod određenim uvjetima. Pri odabiru primjerenih mjera za smanjenje rizika pružatelji usluga mogu, prema potrebi, uzeti u obzir najbolje prakse industrije, uključujući one utvrđene samoregulatornom suradnjom, kao što su kodeksi ponašanja, te bi trebali voditi računa o smjernicama Komisije.

- (90) Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica trebali bi osigurati da se njihov pristup procjeni i smanjenju rizika temelji na najboljim dostupnim informacijama i znanstvenim spoznajama te da testiraju svoje pretpostavke sa skupinama koje su najviše pogođene rizicima i mjerama koje poduzimaju. U tu svrhu trebali bi, prema potrebi, procjenjivati rizik i osmišljavati mjere za smanjenje rizika uz sudjelovanje predstavnika primatelja usluge, predstavnika skupina na koje bi njihove usluge mogle utjecati, neovisnih stručnjaka i organizacija civilnog društva. Trebali bi nastojati uključiti takva savjetovanja u svoje metodologije za procjenu rizika i osmišljavanje mjera za smanjenje rizika, uključujući, prema potrebi, ankete, fokus-skupine, okrugle stolove i druge metode savjetovanja i osmišljavanja. U procjeni je li mjera razumna, razmjerna i djelotvorna u obzir bi posebno trebalo uzeti pravo na slobodu izražavanja.

- (91) U kriznim vremenima mogla bi postojati potreba da pružatelji vrlo velikih internetskih platformi, uz mjere koje bi poduzimali s obzirom na svoje druge obveze na temelju ove Uredbe, hitno poduzmu određene posebne mjere. U tom pogledu trebalo bi smatrati da kriza nastaje u slučaju izvanrednih okolnosti koje mogu dovesti do ozbiljne prijetnje javnoj sigurnosti ili javnom zdravlju u Uniji ili u većim dijelovima Unije. Takve krize mogle bi biti posljedica oružanih sukoba ili terorističkih djela, uključujući nove sukobe ili teroristička djela, prirodnih katastrofa, kao što su potresi i uragani, te pandemija i drugih ozbiljnih prekograničnih prijetnji javnom zdravlju. Komisija bi na preporuku Europskog odbora za digitalne usluge („Odbor”) trebala moći od pružatelja vrlo velikih internetskih platformi ili a vrlo velikih internetskih tražilica zahtijevati da hitno započnu s odgovorom na krizu. Mjere koje ti pružatelji mogu utvrditi i čiju primjenu mogu razmatrati mogu uključivati, na primjer, prilagodbu postupaka moderiranja sadržaja i povećanje resursa namijenjenih moderiranju sadržaja, prilagodbu uvjeta poslovanja, relevantnih algoritamskih sustava i sustava oglašavanja, daljnje jačanje suradnje s pouzdanim prijaviteljima, poduzimanje mjera za podizanje svijesti i promicanje pouzdanih informacija te prilagodbu dizajna njihovih internetskih sučelja. Trebalo bi predvidjeti potrebne zahtjeve kako bi se osiguralo da se takve mjere poduzmu u vrlo kratkom roku i da se mehanizam za odgovor na krizu upotrebljava samo ako je to nužno i u mjeri u kojoj je to nužno te ako su sve mjere poduzete u okviru tog mehanizma učinkovite i razmjerne, uzimajući u obzir prava i zakonite interese svih uključenih strana. Upotrebom tog mehanizma ne bi se smjele dovoditi u pitanje druge odredbe ove Uredbe, kao što su one o procjenama rizika i mjerama za smanjenje rizika i njihovoj provedbi te odredbe o kriznim protokolima.

- (92) S obzirom na potrebu da se osigura provjera koju provode neovisni stručnjaci, pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica trebali bi putem neovisne revizije biti odgovorni za usklađenost s obvezama utvrđenim ovom Uredbom i, prema potrebi, svim dodatnim obvezama preuzetim na temelju kodeksa ponašanja i kriznih protokola. Kako bi se osiguralo da se revizije provode na djelotvoran, učinkovit i pravodoban način, pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica trebali bi organizacijama koje provode revizije pružiti potrebnu suradnju i pomoć, među ostalim tako da revizoru omoguće pristup svim relevantnim podacima i prostorima potrebnima za pravilnu provedbu revizije, uključujući, prema potrebi, podatcima povezanim s algoritamskim sustavima te davanjem odgovora na usmena ili pisana pitanja. Isto tako, revizorima bi trebalo omogućiti korištenje drugih izvora objektivnih informacija, uključujući studije koje su proveli provjereni istraživači. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica ne bi smjeli podrivati provedbu revizije. Revizije bi se trebale provoditi u skladu s najboljim sektorskim praksama te visokom profesionalnom etičnošću i objektivnošću, uzimajući u obzir, prema potrebi, revizijske standarde i kodekse prakse. Revizori bi trebali jamčiti povjerljivost, sigurnost i cjelovitost informacija, kao što su poslovne tajne, koje dobiju pri obavljanju svojih zadaća. To jamstvo ne bi smjelo biti način za zaobilaženje primjene revizijskih obveza iz ove Uredbe. Revizori bi trebali imati potrebno stručno znanje u području upravljanja rizicima i tehničke sposobnosti za reviziju algoritama. Trebali bi biti neovisni kako bi svoje zadaće mogli obavljati primjereno i pouzdano. Trebali bi ispunjavati temeljne zahtjeve neovisnosti u pogledu zabranjenih nerevizijskih usluga, rotacije revizorskih društava i neuvjetovanih naknada. Ako njihova neovisnost i tehnička sposobnost nisu neupitne, trebali bi podnijeti ostavku ili se suzdržati od revizijskog angažmana.

- (93) Revizorsko izvješće trebalo bi biti obrazloženo kako bi se pružio smislen pregled poduzetih aktivnosti i donesenih zaključaka. Trebalo bi doprinijeti informiranju i, prema potrebi, predložiti poboljšanje mjera koje poduzimaju pružatelji vrlo velike internetske platforme i vrlo velike internetske tražilice kako bi postupali u skladu s obvezama iz ove Uredbe. Nakon primitka izvješća o reviziji, trebalo bi ga proslijediti koordinatorskom tijelu za digitalne usluge u državi poslovnog nastana, Komisiji i Odboru. Pružatelji bi također trebali nakon sastavljanja bez nepotrebne odgode dostaviti svako izvješće o procjeni rizika i mjerama za smanjenje rizika te izvješće o provedbi revizije pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice koje pokazuje kako su postupili u skladu s preporukama revizije. U izvješće o reviziji bi trebalo uvrstiti revizorsko mišljenje koje se temelji na zaključcima donesenima na temelju prikupljenih revizijskih dokaza. Pozitivno mišljenje trebalo bi dati ako svi dokazi potvrđuju da pružatelj vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice postupi u skladu s obvezama utvrđenim ovom Uredbom ili, prema potrebi, svim obvezama koje su preuzele na temelju kodeksa ponašanja ili kriznog protokola, posebno utvrđivanjem, ocjenjivanjem i ublažavanjem sistemskih rizika koje predstavljaju njihov sustav i usluge. Revizor bi pozitivno mišljenje trebao popratiti primjedbama ako želi uvrstiti napomene koje nemaju bitan učinak na ishod revizije. Revizor bi trebao dati negativno mišljenje ako smatra da pružatelj vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ne postupi u skladu s ovom Uredbom ili preuzetim obvezama. Ako u revizorskom mišljenju nije bilo moguće donijeti zaključak za posebne elemente koji čine dio revizije, revizorsko obrazloženje trebalo bi sadržavati objašnjenje za nedonošenje takvog zaključka. Izvješće bi, ako je to primjenjivo, trebalo sadržavati opis posebnih elemenata koje nije bilo moguće revidirati i objašnjenje zašto ih nije bilo moguće revidirati.

- (94) Obveze u pogledu procjene i smanjenja rizika na pojedinačnoj bi osnovi trebale dovesti do potrebe da pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica procijene i, prema potrebi, prilagode dizajn svojih sustava za preporučivanje, na primjer poduzimanjem mjera za sprečavanje ili umanjivanje pristranosti koja dovodi do diskriminacije osoba u ranjivom položaju, osobito ako je takvo prilagođavanje u skladu s pravom o zaštiti podataka i kada su informacije personalizirane na temelju posebnih kategorija osobnih podataka iz članka 9. Uredbe (EU) 2016/679. Osim toga, i dopunjujući obveze transparentnosti koje se primjenjuju na internetske platforme u pogledu njihovih sustava za preporučivanje, pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica trebali bi dosljedno osiguravati da primatelji njihove usluge imaju alternativne opcije koje se ne temelje na izradi profila, u smislu Uredbe (EU) 2016/679, za glavne parametre njihovih sustava za preporučivanje. Takav bi izbor trebao biti izravno dostupan na internetskom sučelju na kojem se iznose preporuke.

- (95) Sustavi oglašavanja koje upotrebljavaju vrlo velike internetske platforme i vrlo velike internetske tražilice predstavljaju posebne rizike i zahtijevaju daljnji javni i regulatorni nadzor zbog njihove veličine i sposobnosti da ciljano dopru do primatelja usluge na temelju njihova ponašanja unutar i izvan internetskog sučelja te platforme ili tražilice. Vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice trebale bi javnosti osigurati pristup repozitorijima oglasa prikazanih na njihovim internetskim sučeljima kako bi se olakšao nadzor i istraživanje novih rizika nastalih zbog distribucije oglašavanja na internetu, na primjer povezano s nezakonitim oglasima ili manipulativnim tehnikama i dezinformacijama sa stvarnim i predvidljivim negativnim učinkom na javno zdravlje, javnu sigurnost, građanski diskurs, političko sudjelovanje i ravnopravnost. Repozitoriji bi trebali uključivati sadržaj oglasa, uključujući naziv proizvoda, usluge ili robne marke i predmet oglasa, te povezane podatke o oglašivaču i, ako se razlikuje, fizičkoj ili pravnoj osobi koja je platila oglas te podatke o isporuci oglasa, posebno kada je riječ o ciljanom oglašavanju. Te bi informacije trebale uključivati informacije o kriterijima za ciljano oglašavanje i kriterijima objave, posebno kada se oglasi upućuju osobama u ranjivom položaju poput maloljetnika.

- (96) Kako bi se na primjeren način pratilo i ocijenilo ispunjavaju li vrlo velike internetske platforme i vrlo velike internetske tražilice obveze utvrđene ovom Uredbom, koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana ili Komisija mogu zahtijevati pristup određenim podacima ili izvješćivanje o njima, uključujući podatke koji se odnose na algoritme. Takav zahtjev može obuhvaćati, na primjer, podatke potrebne za procjenu rizika i mogućih šteta koje su uzrokovali sustavi vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice, podatke o točnosti, funkcioniranju i ispitivanju algoritamskih sustava za moderiranje sadržaja, sustave za preporučivanje ili sustave oglašavanja, uključujući, prema potrebi, podatke za učenje i algoritme ili podatke o procesima i ishodima moderiranja sadržaja ili internih sustava za rješavanje pritužbi u smislu ove Uredbe. Takvi zahtjevi za pristup podacima ne bi trebali uključivati zahtjeve za izradu posebnih informacija o pojedinačnim primateljima usluge u svrhu utvrđivanja usklađenosti takvih primatelja s drugim primjenjivim pravom Unije ili nacionalnim pravom. Istrage o razvoju i ozbiljnosti sistemskih rizika na internetu koje provode istraživači posebno su važne za premošćivanje asimetričnosti informacija i uspostavu otpornog sustava za smanjenje rizika, informiranje pružatelja internetskih platformi, pružatelja internetskih tražilica, koordinatora za digitalne usluge, drugih nadležnih tijela, Komisije i javnosti.

(97) Ovom se Uredbom stoga osigurava okvir za obvezu da se provjerenim istraživačima, povezanim s istraživačkim organizacijama u smislu članka 2. Direktive (EU) 2019/790, što za potrebe ove Uredbe može uključivati organizacije civilnog društva koje provode znanstveno istraživanje s primarnim ciljem podupiranja svoje misije od javnog interesa, osigura pristup podacima vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica. Svi zahtjevi za pristup podacima na temelju tog okvira trebali bi biti razmjerni i na primjeren način štititi prava i zakonite interese, uključujući zaštitu osobnih podataka, poslovne tajne i druge povjerljive informacije, vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice i svih drugih uključenih strana, uključujući i primatelje usluge. Međutim, kako bi se osiguralo postizanje cilja ove Uredbe, ne bi se smjelo zbog uzimanja u obzir komercijalnih interesa pružatelja usluga odbiti pružanje pristupa podacima potrebnima za konkretan cilj istraživanja u skladu sa zahtjevom na temelju ove Uredbe. U tom pogledu, ne dovodeći u pitanje Direktivu (EU) 2016/943 Europskog parlamenta i Vijeća¹, pružatelji usluga trebali bi istraživačima osigurati odgovarajući pristup, među ostalim, ako je to potrebno, poduzimanjem tehničke zaštite, na primjer putem podatkovnih trezora. Zahtjevi za pristup podacima mogli bi obuhvaćati, na primjer, broj pregleda ili, ovisno o slučaju, druge vrste pristupa sadržaju od strane primatelja usluge prije nego što ga pružatelj vrlo velikih internetskih platforma ili vrlo velikih internetskih tražilica ukloni.

¹ Direktiva (EU) 2016/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti neotkrivenih znanja i iskustva te poslovnih informacija (poslovne tajne) od nezakonitog pribavljanja, korištenja i otkrivanja (SL L 157, 15.6.2016., str. 1.).

- (98) Osim toga, ako su podaci javno dostupni, ti pružatelji ne bi smjeli sprečavati istraživače koji ispunjavaju primjeren podskup kriterija da upotrebljavaju te podatke u istraživačke svrhe kojima se doprinosi otkrivanju, utvrđivanju i razumijevanju sistemskih rizika. Takvim bi istraživačima trebali, ako je to tehnički moguće u stvarnom vremenu, omogućiti pristup, javno dostupnim podacima, na primjer o ukupnim interakcijama sa sadržajem s javnih stranica, javnih skupina ili javnih osoba, uključujući podatke o dojmu i angažmanu kao što su broj reakcija, razmjena i komentara primatelja usluge. Pružatelje vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica trebalo bi poticati na suradnju s istraživačima i pružanje šireg pristupa podacima za praćenje društvenih pitanja na dobrovoljnoj osnovi, među ostalim putem preuzetih obveza i postupaka dogovorenih u okviru kodeksa ponašanja ili kriznih protokola. Ti pružatelji usluga i istraživači trebali bi obratiti posebnu pozornost na zaštitu osobnih podataka i osigurati da je svaka obrada osobnih podataka u skladu s Uredbom (EU) 2016/679. Pružatelji bi trebali anonimizirati ili pseudonimizirati osobne podatke, osim u slučajevima u kojima bi svrha istraživanja bila onemogućena.

- (99) S obzirom na složenost funkcioniranja uvedenih sustava i sistemske rizike koje oni predstavljaju za društvo, pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica trebali bi uspostaviti funkciju praćenja usklađenosti, koja bi trebala biti neovisna o operativnim funkcijama tih pružatelja. Voditelj funkcije praćenja usklađenosti trebao bi izravno odgovarati upravi tih pružatelja, među ostalim u slučaju neusklađenosti s ovom Uredbom. Službenici za praćenje usklađenosti koji su dio funkcije praćenja usklađenosti trebali bi imati potrebne kvalifikacije, znanje, iskustvo i sposobnosti za operacionalizaciju mjera i praćenje usklađenosti s ovom Uredbom unutar organizacije pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica trebali bi osigurati da funkcija praćenja usklađenosti bude primjereno i pravodobno uključena u rješavanje svih pitanja povezanih s ovom Uredbom, uključujući u strategiju procjene i smanjenja rizika i posebne mjere te, prema potrebi, u procjenu usklađenosti, zajedno s obvezama tih pružatelja na temelju kodeksa ponašanja i kriznih protokola na koje se obvežu.
- (100) S obzirom na dodatne rizike povezane s njihovim aktivnostima i njihove dodatne obveze na temelju ove Uredbe, dodatne zahtjeve u pogledu transparentnosti posebno bi trebalo primjenjivati na vrlo velike internetske platforme i vrlo velike internetske tražilice, ponajprije kako bi se sveobuhvatno izvješćivalo o provedenim procjenama rizika i naknadnim mjerama donesenima u skladu s ovom Uredbom.

- (101) Komisija bi za obavljanje svojih zadaća na temelju ove Uredbe trebala imati sve potrebne resurse u pogledu osoblja, stručnosti i financijskih sredstava. Kako bi se osigurala dostupnost resursa potrebnih za odgovarajući nadzor na razini Unije na temelju ove Uredbe te uzimajući u obzir da bi države članice trebale imati pravo primjenjivati naknade za nadzor pružateljima s poslovnim nastanom na svojem državnom području u pogledu nadzornih i provedbenih zadaća koje obavljaju njihova tijela, Komisija bi vrlo velikim internetskim platformama i vrlo velikim internetskim tražilicama trebala naplaćivati naknade za nadzor, čiji bi se iznos trebao utvrđivati na godišnjoj osnovi. Ukupan iznos naplaćenih godišnjih naknada za nadzor trebao bi se utvrditi na temelju ukupnog iznosa troškova koje je Komisija imala pri obavljanju svojih nadzornih zadaća u skladu s ovom Uredbom, kako je unaprijed razumno procijenjeno. Taj bi iznos trebao uključivati troškove povezane s izvršavanjem posebnih ovlasti i zadaća nadzora, istrage, izvršavanja i praćenja u pogledu pružatelja vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica, uključujući troškove povezane s određivanjem vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica ili s uspostavom, održavanjem i radom baza podataka predviđenih ovom Uredbom.

Iznos bi trebao uključivati i troškove povezane s uspostavom, održavanjem i radom osnovne informacijske i institucionalne infrastrukture za suradnju među koordinatorima za digitalne usluge, Odborom i Komisijom, uzimajući u obzir činjenicu da s obzirom na njihovu veličinu i doseg vrlo velike internetske platforme i vrlo velike internetske tražilice imaju znatan utjecaj na resurse potrebne za potporu takvoj infrastrukturi. Pri procjeni ukupnih troškova trebalo bi uzeti u obzir troškove nadzora nastale u prethodnoj godini, uključujući, prema potrebi, troškove koji premašuju pojedinačne godišnje naknade za nadzor naplaćene u prethodnoj godini. Vanjski namjenski prihodi koji proizlaze iz godišnjih naknada za nadzor mogli bi se upotrijebiti za financiranje dodatnih ljudskih resursa, kao što je ugovorno osoblje i upućeni nacionalni stručnjaci, te drugih rashoda povezanih s ispunjavanjem zadaća povjerenih Komisiji ovom Uredbom. Godišnja naknada za nadzor koja se naplaćuje pružateljima vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica trebala bi biti razmjerna veličini usluge koja se određuje brojem njezinih aktivnih primatelja usluge u Uniji. Nadalje, pojedinačna godišnja naknada za nadzor ne bi smjela premašiti ukupnu gornju granicu za svakog pružatelja vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica, uzimajući u obzir ekonomsku sposobnost pružatelja određene usluge ili usluga.

- (102) Kako bi se olakšalo djelotvorno i dosljedno postupanje u skladu s obvezama iz ove Uredbe koje bi moglo zahtijevati provedbu tehnološkim sredstvima, važno je promicati dobrovoljne norme koje obuhvaćaju određene tehničke postupke i kojima industrija može doprinijeti razvoju normiranih sredstava za potporu pružateljima usluga posredovanja da se usklade s ovom Uredbom, kao što je omogućavanje podnošenja obavijesti, među ostalim s pomoću aplikacijskog programskog sučelja, normi povezanih s uvjetima poslovanja ili normi koje se odnose na revizije, ili u vezi s interoperabilnošću repozitorija oglasa. Osim toga, takve norme mogle bi uključivati norme povezane s internetskim oglašavanjem, sustavima za preporučivanje, pristupačnošću i zaštitom maloljetnika na internetu. Pružatelji usluga posredovanja mogu donositi norme, ali to donošenje ne pretpostavlja usklađenost s ovom Uredbom. Istodobno, osiguravanjem najboljih praksi takve bi norme mogle biti posebno korisne relativno malim pružateljima usluga posredovanja. Normama bi se, prema potrebi, mogle razlikovati različite vrste nezakonitog sadržaja ili usluga posredovanja.

- (103) Komisija i Odbor trebali bi poticati izradu dobrovoljnih kodeksa ponašanja i provedbu odredbi tih kodeksa kako bi doprinijeli primjeni ove Uredbe. Komisija i Odbor trebali bi nastojati da se u kodeksima ponašanja jasno definira priroda ciljeva od javnog interesa koji se nastoje ostvariti, da sadržavaju mehanizme za neovisnu evaluaciju ostvarenja tih ciljeva i da je uloga relevantnih tijela jasno definirana. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti izbjegavanju negativnih učinaka na sigurnost, zaštitu privatnosti i osobnih podataka te na zabranu uvođenja općih obveza praćenja. Iako bi provedba kodeksa ponašanja trebala biti mjerljiva i podložna javnom nadzoru, to ne bi smjelo narušavati dobrovoljnu prirodu takvih kodeksa i slobodu zainteresiranih strana da odluče hoće li sudjelovati. U određenim okolnostima važno je da vrlo velike internetske platforme surađuju u izradi posebnih kodeksa ponašanja i da ih se pridržavaju. Ničim se u ovoj Uredbi ne sprečavaju drugi pružatelji usluga da se pridržavaju istih standarda dužne pažnje, preuzmu najbolju praksu i iskoriste prednosti pridržavanja smjernica Komisije i Odbora sudjelovanjem u istim kodeksima ponašanja.

- (104) Primjereno je da se ovom Uredbom utvrde određena područja razmatranja za takve kodekse ponašanja. Konkretno, mjere za smanjenje rizika u odnosu na određene vrste nezakonitog sadržaja trebalo bi istražiti sporazumima o samoregulaciji i zajedničkoj regulaciji. Drugo područje koje treba razmotriti jesu mogući negativni učinci sistemskih rizika na društvo i demokraciju, kao što su dezinformacije ili manipulacije i zlouporabe ili svi negativni učinci na maloljetnike. Time su obuhvaćene koordinirane operacije čiji je cilj umnožavanje informacija, uključujući dezinformacije, kao što je upotreba botova ili lažnih korisničkih računa za stvaranje namjerno netočnih ili obmanjujućih informacija, ponekad s ciljem ostvarivanja gospodarske koristi, što je posebno štetno za osjetljive korisnike usluge, kao što su maloljetnici. U odnosu na takva područja, ako se vrlo velika internetska platforma ili vrlo velika internetska tražilica pridržava primjerenog kodeksa ponašanja i usklađena je s njim, to se može smatrati primjerenom mjerom za ublažavanje rizika. Ako pružatelj internetske platforme ili internetske tražilice odbije poziv Komisije na primjenu takvog kodeksa ponašanja bez odgovarajućeg objašnjenja, to bi se moglo, prema potrebi, uzeti u obzir pri utvrđivanju jesu li internetska platforma ili internetska tražilica povrijedile obveze utvrđene ovom Uredbom. Činjenica da se sudjeluje u određenom kodeksu ponašanja i da se on provodi sama po sebi ne bi smjela pretpostavljati usklađenost s ovom Uredbom.

- (105) Kodeksima ponašanja trebala bi se olakšati dostupnost vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica, u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom, kako bi se osobama s invaliditetom olakšala njihova predvidljiva upotreba. Točnije, kodeksima ponašanja moglo bi se osigurati da se informacije predstavljaju na uočljiv, operabilan, razumljiv i stabilan način te da su obrasci i mjere pruženi u skladu s ovom Uredbom stavljeni na raspolaganje tako da se mogu lako pronaći i da su dostupni osobama s invaliditetom.
- (106) Pravila o kodeksima ponašanja iz ove Uredbe mogla bi poslužiti kao osnova za već utvrđena nastojanja na razini Unije u pogledu samoregulacije, uključujući Prisegu o sigurnosti proizvoda, Memorandum o razumijevanju usmjeren na borbu protiv krivotvorene robe, Kodeks ponašanja za borbu protiv nezakonitog govora mržnje na internetu i Kodeks dobre prakse u suzbijanju dezinformacija. Osobito što se tiče potonjeg, on je ojačan u skladu sa smjernicama Komisije, kako je najavljeno u Akcijskom planu za europsku demokraciju.

- (107) Pružanje internetskog oglašavanja općenito uključuje nekoliko aktera, uključujući usluge posredovanja koje povezuju izdavače oglasa s oglašivačima. Kodeksom ponašanja trebalo bi podupirati i nadopunjavati obveze transparentnosti koje se odnose na oglašavanje pružatelja internetskih platformi, vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica, a utvrđene su u ovoj Uredbi kako bi se osigurali fleksibilni i djelotvorni mehanizmi za lakše i bolje ispunjavanje tih obveza, posebno u pogledu načina prijenosa relevantnih informacija. To bi trebalo uključivati lakši prijenos informacija o oglašivaču koji plaća oglas ako se razlikuju od fizičke ili pravne osobe u čije se ime oglas prikazuje na internetskom sučelju internetske platforme. Kodeks ponašanja trebao bi uključivati i mjere kojima se osigurava odgovarajuća razmjena smislenih informacija o monetizaciji podataka u cijelom vrijednosnom lancu. Uključivanjem širokog raspona dionika trebalo bi se osigurati da ti kodeksi ponašanja imaju široku podršku, da budu tehnički pouzdani i učinkoviti te da nude najvišu razinu pristupačnosti korisnicima kako bi se osiguralo da se s pomoću obveza transparentnosti ostvare njihovi ciljevi. Kako bi osigurala djelotvornost kodeksâ ponašanja Komisija bi prilikom izrade u njih trebala uključiti mehanizme evaluacije. Komisija prema potrebi može pozvati Agenciju za temeljna prava ili Europskog nadzornika za zaštitu podataka da izraze svoja mišljenja o pojedinom kodeksu ponašanja.

- (108) Uz mehanizam za odgovor na krizu za vrlo velike internetske platforme i vrlo velike internetske tražilice, Komisija može pokrenuti izradu dobrovoljnih kriznih protokola radi koordinacije brzog, zajedničkog i prekograničnog odgovora u internetskom okruženju. To može biti slučaj, na primjer, ako se internetske platforme zloupotrebljavaju za brzo širenje nezakonitog sadržaja ili dezinformacija ili ako se pojavi potreba za brzim širenjem pouzdanih informacija. S obzirom na važnu ulogu vrlo velikih internetskih platformi u širenju informacija u našim društvima i preko granica, pružatelje takvih platformi trebalo bi poticati da izrađuju i primjenjuju posebne krizne protokole. Takvi krizni protokoli trebali bi se aktivirati samo na ograničeno vrijeme, a donesene bi mjere također trebale biti ograničene na ono što je nužno za suočavanje s izvanrednim okolnostima. Te bi mjere trebale biti usklađene s ovom Uredbom i ne bi se smjele tumačiti kao opća obveza uključenih pružatelja vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica da prate informacije koje prenose ili pohranjuju, niti da aktivno traže činjenice ili okolnosti koje upućuju na nezakoniti sadržaj.

- (109) Kako bi se osigurali odgovarajući nadzor i provedba obveza utvrđenih ovom Uredbom, države članice trebale bi odrediti barem jedno tijelo čija će zadaća biti nadzor primjene ove Uredbe i njezina provedba, ne dovodeći u pitanje mogućnost određivanja postojećeg tijela i njegov pravni oblik u skladu s nacionalnim pravom. Međutim, posebne nadzorne ili provedbene zadaće i nadležnosti povezane s primjenom ove Uredbe države članice trebale bi moći povjeriti nekolicini nadležnih tijela, na primjer za određene sektore, za što se također mogu ovlastiti postojeća tijela, kao što su regulatori elektroničkih komunikacija, regulatori medija ili tijela za zaštitu potrošača, u skladu s ustavnom, organizacijskom i administrativnom strukturom tih država članica. Pri obavljanju svojih zadaća sva nadležna tijela trebala bi doprinositi postizanju ciljeva ove Uredbe, odnosno pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta za usluge posredovanja ako se usklađena pravila za sigurno, predvidljivo i pouzdano internetsko okruženje koje olakšava inovacije, a osobito obveze dužne pažnje koje se primjenjuju na različite kategorije pružatelja usluga posredovanja, djelotvorno nadziru i provode, s ciljem osiguravanja učinkovite zaštite temeljnih prava utvrđenih u Povelji, uključujući načelo zaštite potrošača. Ovom se Uredbom od država članica ne zahtijeva da nadležnim tijelima dodijele zadaću odlučivanja o zakonitosti određenog sadržaja.

- (110) S obzirom na prekograničnu prirodu dotičnih usluga i horizontalni raspon obveza uvedenih ovom Uredbom, jedno tijelo imenovano za nadzor primjene i, prema potrebi, provedbe ove Uredbe trebalo bi utvrditi kao koordinatora za digitalne usluge u svakoj državi članici. Ako je za nadzor primjene i provedbu ove Uredbe imenovano više od jednog nadležnog tijela, koordinator za digitalne usluge u toj državi članici trebalo bi biti samo jedno tijelo. Koordinator za digitalne usluge trebao bi djelovati kao jedinstvena kontaktna točka za Komisiju, Odbor, koordinate digitalnih usluga drugih država članica kao i za druga nadležna tijela predmetne države članice u odnosu na sva pitanja povezana s primjenom ove Uredbe. Konkretno, ako se zadaće na temelju ove Uredbe povjere većem broju nadležnih tijela u određenoj državi članici, koordinator za digitalne usluge trebao bi koordinirati ta tijela i surađivati s njima u skladu s nacionalnim pravom kojim se utvrđuju njihove zadaće, ne dovodeći u pitanje neovisnu procjenu drugih nadležnih tijela. Koordinator za digitalne usluge trebao bi osigurati učinkovito sudjelovanje svih relevantnih nadležnih tijela i pravodobno izvješćivati o njihovoj procjeni u kontekstu suradnje u području nadzora i provedbe na razini Unije, a da to ne podrazumijeva bilo kakvu hijerarhijsku nadređenost u odnosu na druga nadležna tijela u obavljanju njihovih zadaća. Nadalje, uz posebne mehanizme predviđene ovom Uredbom u pogledu suradnje na razini Unije, države članice trebale bi, prema potrebi, osigurati i suradnju među koordinatorima za digitalne usluge i drugim nadležnim tijelima određenima na nacionalnoj razini, i to putem odgovarajućih alata, kao što su udruživanje resursa, zajedničke radne skupine, zajedničke istrage i mehanizmi uzajamne pomoći.

- (111) Koordinator za digitalne usluge, kao i druga nadležna tijela određena u skladu s ovom Uredbom, imaju ključnu ulogu u osiguravanju učinkovitosti prava i obveza utvrđenih u ovoj Uredbi i postizanju njezinih ciljeva. U skladu s tim, potrebno je osigurati da ta tijela imaju potrebna sredstva, uključujući financijske i ljudske resurse, za nadzor svih pružatelja usluga posredovanja za koje su nadležni, u interesu svih građana Unije. S obzirom na raznolikost pružatelja usluga posredovanja i njihovu upotrebu napredne tehnologije u pružanju svojih usluga, također je ključno da koordinator za digitalne usluge i relevantna nadležna tijela za obavljanje svojih zadaća na raspolaganju imaju potreban broj osoblja i stručnjaka sa specijaliziranim vještinama i naprednim tehničkim sredstvima te da samostalno upravljaju financijskim sredstvima. Nadalje, pri određivanju razine resursa u obzir bi trebalo uzeti veličinu, složenost i potencijalni društveni učinak pružatelja usluga posredovanja za koje su nadležni te doseg njihovih usluga diljem Unije. Ovom se Uredbom ne dovodi u pitanje mogućnost država članica da uspostave mehanizme financiranja koji se temelje na naknadama za nadzor koje se naplaćuju pružateljima usluga posredovanja na temelju nacionalnog prava koje je u skladu s pravom Unije, u mjeri u kojoj se naplaćuju pružateljima usluga posredovanja s glavnim poslovnim nastanom u dotičnoj državi članici, da su strogo ograničeni na ono što je nužno i razmjerno za pokrivanje troškova izvršavanja zadaća dodijeljenih nadležnim tijelima na temelju ove Uredbe, uz iznimku zadaća dodijeljenih Komisiji, te da je osigurana odgovarajuća transparentnost u pogledu ubiranja i korištenja takvih naknada za nadzor.

- (112) Nadležna tijela određena na temelju ove Uredbe također bi trebala djelovati potpuno neovisno od privatnih i javnih tijela, bez obveze ili mogućnosti traženja ili primanja uputa, među ostalim od vladinih tijela, ne dovodeći u pitanje posebne zadaće u pogledu suradnje s drugim nadležnim tijelima, koordinatorima za digitalne usluge, Odborom i Komisijom. S druge strane, neovisnost tih tijela ne bi smjela značiti da, ne mogu biti podvrgnuta, u skladu s nacionalnim ustavima i ne ugrožavajući ostvarivanje ciljeva ove Uredbe, mehanizmima razmjerne odgovornosti u vezi s općim aktivnostima koordinatora za digitalne usluge, kao što su njihovi financijski rashodi ili izvješćivanje nacionalnim parlamentima. Zahtjev u pogledu neovisnosti također ne bi smio sprečavati provedbu sudskog preispitivanja ili mogućnost savjetovanja ili redovite razmjene mišljenja s drugim nacionalnim tijelima, uključujući, prema potrebi, tijela za izvršavanje zakonodavstva, tijela za upravljanje krizama ili tijela za zaštitu potrošača, radi međusobnog obavješćivanja o istragama koje su u tijeku, a da se pritom ne utječe na izvršavanje njihovih ovlasti.

- (113) Države članice mogu odrediti postojeće nacionalno tijelo koordinatorom za digitalne usluge ili mu povjeriti posebne zadaće nadzora primjene i provedbe ove Uredbe, pod uvjetom da svako takvo određeno tijelo ispunjava zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi, poput onih u pogledu neovisnosti. Nadalje, države članice u načelu se ne sprječava da spajaju funkcije u okviru postojećeg tijela u skladu s pravom Unije. Mjere poduzete u tu svrhu mogu uključivati, među ostalim, zabranu razrješenja predsjednika ili člana odbora kolegijalnog tijela postojećeg tijela prije isteka njihova mandata samo zato što je provedena institucionalna reforma koja uključuje spajanje različitih funkcija u okviru jednog tijela, ako ne postoje pravila kojima se jamči da takva razrješenja ne ugrožavaju neovisnost i nepristranost tih članova.

- (114) Države članice trebale bi koordinatoru za digitalne usluge i svim drugim nadležnim tijelima imenovanima na temelju ove Uredbe dodijeliti dostatne ovlasti i sredstva kako bi se, u skladu sa zadaćama koje su im povjerene, osigurala djelotvorna istraga i provedba. To uključuje ovlast nadležnih tijela za donošenje privremenih mjera u skladu s nacionalnim pravom u slučaju opasnosti od ozbiljne štete. Takve privremene mjere, koje mogu uključivati naloge za okončanje ili ispravljanje određene navodne povrede, ne bi smjele prelaziti ono što je potrebno kako bi se do donošenja konačne odluke osiguralo sprečavanje ozbiljne štete. Koordinator za digitalne usluge posebno bi trebali moći tražiti i dobivati informacije koje se nalaze na njihovu državnom području, među ostalim u kontekstu zajedničkih istraga, uzimajući u obzir činjenicu da bi mjere nadzora i provedbe koje se odnose na pružatelja usluga koji je u nadležnosti druge države članice ili Komisije trebao donijeti koordinator za digitalne usluge te druge države članice, ako bude potrebno, u skladu s postupcima koji se odnose na prekograničnu suradnju, ili ako je to primjenjivo, Komisija.
- (115) Države članice trebale bi u svojem nacionalnom pravu, u skladu s pravom Unije, a posebno s ovom Uredbom i Poveljom, utvrditi detaljne uvjete i ograničenja za izvršavanje istražnih i izvršnih ovlasti svojih koordinatora za digitalne usluge i, prema potrebi, drugih nadležnih tijela u skladu s ovom Uredbom.

- (116) Tijekom izvršavanja tih ovlasti nadležna tijela trebala bi poštovati primjenjiva nacionalna pravila o postupcima i pitanjima kao što su potreba za prethodnim sudskim odobrenjem za ulazak u određene prostore i čuvanje profesionalne tajne odvjetnika. Tim bi se odredbama posebno trebalo osigurati poštovanje temeljnih prava na djelotvoran pravni lijek i pošteno suđenje, uključujući pravo na obranu te pravo na poštovanje privatnog života. U tom pogledu, jamstva predviđena u vezi s postupcima Komisije na temelju ove Uredbe mogla bi poslužiti kao odgovarajuća referentna točka. Prije donošenja bilo kakve konačne odluke trebalo bi zajamčiti prethodni pošten i nepristran postupak, uključujući pravo dotičnih osoba na saslušanje i pravo na uvid u spis, uz poštovanje povjerljivosti te profesionalne i poslovne tajne, kao i obvezu navođenja smislenih razloga za odluke. Međutim, to ne bi smjelo spriječiti poduzimanje mjera u propisno obrazloženim hitnim slučajevima i podložno odgovarajućim uvjetima i postupovnim aranžmanima. Izvršavanje ovlasti trebalo bi isto tako biti razmjerno, među ostalim, prirodi i ukupnoj stvarnoj ili potencijalnoj šteti uzrokovanoj povredom ili povredom na koju se sumnja. Nadležna tijela trebala bi uzeti u obzir sve relevantne činjenice i okolnosti slučaja, uključujući informacije koje su prikupila nadležna tijela u drugim državama članicama.

- (117) Države članice trebale bi osigurati da se kršenja obveza utvrđenih u ovoj Uredbi mogu sankcionirati na učinkovit, razmjern i odvraćajući način, uzimajući u obzir prirodu, težinu, ponavljanje i trajanje kršenja s obzirom na javni interes koji se nastoji ostvariti, opseg i vrstu provedenih aktivnosti kao i gospodarski kapacitet počinitelja povrede. Sankcijama bi se, osobito, trebalo uzeti u obzir činjenicu izbjegava li dotični pružatelj usluga posredovanja ispunjavanje svojih obveza koje proizlaze iz ove Uredbe sustavno ili opetovano te, prema potrebi, broj primatelja usluge na koje se to odnosi, je li povreda namjerna ili je počinjena iz nemara i je li pružatelj aktivan u nekoliko država članica. Ako se ovom Uredbom predviđa maksimalni iznos novčanih kazni ili periodičnih penala, taj bi se maksimalni iznos trebao primjenjivati po povredi ove Uredbe ne dovodeći u pitanje prilagodbu novčanih kazni ili periodičnih penala za određene povrede. Države članice trebale bi osigurati da izricanje novčanih kazni ili periodičnih penala u vezi s povredama u svakom pojedinačnom slučaju bude djelotvorno, proporcionalno i odvraćajuće, i to utvrđivanjem nacionalnih pravila i postupaka u skladu s ovom Uredbom, uzimajući u obzir sve kriterije koji se odnose na opće uvjete izricanja novčanih kazni ili periodičnih penala.

- (118) Kako bi se osigurala učinkovita provedba obveza utvrđenih u ovoj Uredbi, pojedinci ili predstavničke organizacije trebali bi moći podnijeti bilo koju pritužbu povezanu s usklađenošću s tim obvezama koordinatoru za digitalne usluge na državnom području na kojem su primili uslugu, ne dovodeći u pitanje pravila o dodjeli nadležnosti iz ove Uredbe i primjenjiva pravila o rješavanju pritužbi u skladu s nacionalnim načelima dobrog upravljanja. U pritužbama bi se mogao pružiti vjerodostojan pregled pitanja koja izazivaju zabrinutost u pogledu usklađenosti određenog pružatelja usluga posredovanja, a koordinator za digitalne usluge mogao bi se na temelju pritužbi informirati o svim drugim međusektorskim pitanjima. Koordinator za digitalne usluge trebao bi uključiti druga nacionalna nadležna tijela i koordinatora za digitalne usluge iz druge države članice, a posebno koordinatora za digitalne usluge u državi članici u kojoj dotični pružatelj usluga posredovanja ima poslovni nastan, ako to pitanje zahtijeva prekograničnu suradnju.

- (119) Države članice trebale bi osigurati da koordinatori za digitalne usluge mogu poduzeti mjere koje su učinkovite i proporcionalne u pogledu rješavanja problema određenih posebno teških i trajnih povreda ove Uredbe. Osobito ako se tim mjerama može utjecati na prava i interese trećih strana, na primjer, posebno ako je pristup internetskim sučeljima ograničen, primjereno je zahtijevati da mjere podliježu dodatnim zaštitnim mjerama. Posebno bi treće strane koje bi mogle biti pogođene trebale dobiti priliku za saslušanje, a takvi bi se nalozi trebali izdavati samo kada ovlasti za poduzimanje takvih mjera kako je predviđeno drugim aktima prava Unije ili nacionalnim pravom, na primjer radi zaštite kolektivnih interesa potrošača, osiguravanja brzog uklanjanja internetskih stranica koje sadržavaju ili šire dječju pornografiju ili za onemogućavanje pristupa uslugama kojima se koristi treća strana kako bi povrijedila pravo intelektualnog vlasništva, nisu razumno dostupne.
- (120) Takav nalog za ograničavanje pristupa ne bi smio prelaziti okvire onoga što je potrebno za ostvarivanje njegova cilja. U tu bi svrhu trebao biti privremen i u načelu upućen pružatelju usluga posredovanja, kao što su relevantni pružatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju, pružatelj internetskih usluga ili registar za domene odnosno voditelj registra za domene, koji ima mogućnosti za postizanje tog cilja bez neopravdanog ograničavanja pristupa zakonitim informacijama.

- (121) Ne dovodeći u pitanje odredbe o izuzeću od odgovornosti iz ove Uredbe u pogledu informacija koje se prenose ili pohranjuju na zahtjev primatelja usluge, pružatelj usluga posredovanja trebao bi biti odgovoran za štetu koju pretrpe primatelji usluge, a koju je uzrokovao taj pružatelj povredom obveza utvrđenih u ovoj Uredbi. Takva naknada trebala bi biti u skladu s pravilima i postupcima utvrđenima u primjenjivom nacionalnom pravu i ne bi smjela dovoditi u pitanje druge mogućnosti pravne zaštite dostupne u okviru pravila o zaštiti potrošača.
- (122) Koordinator za digitalne usluge trebao bi redovito objavljivati, na primjer na svojim internetskim stranicama, izvješće o aktivnostima koje se provode u skladu s ovom Uredbom. Izvješće bi prije svega trebalo biti objavljeno u strojno čitljivom formatu i sadržavati pregled zaprimljenih pritužbi i daljnjeg postupanja nakon njih, na primjer ukupni broj zaprimljenih pritužbi i broj pritužbi koje su dovele do pokretanja službene istrage ili prijenosa drugim koordinatorima za digitalne usluge, i u njemu se ne bi trebali navoditi nikakvi osobni podaci. S obzirom na to da je koordinator za digitalne usluge upoznat i s nalogima za poduzimanje mjera protiv nezakonitog sadržaja ili za pružanje informacija uređenih ovom Uredbom putem sustava za razmjenu informacija, trebao bi u svojem godišnjem izvješću navesti broj i kategorije takvih naloga upućenih pružateljima usluga posredovanja koje su izdala pravosudna i upravna tijela u njegovoj državi članici.

- (123) Radi jasnoće, jednostavnosti i djelotvornosti, ovlasti za nadzor i izvršavanje obveza na temelju ove Uredbe trebalo bi prenijeti nadležnim tijelima u državi članice u kojoj se nalazi glavni poslovni nastan pružatelja usluga posredovanja, odnosno u kojoj pružatelj usluga ima središnju upravu ili registrirano sjedište u kojima se provode glavne financijske funkcije i operativna kontrola. U slučaju pružatelja usluga koji nemaju poslovni nastan u Uniji, ali nude usluge u Uniji i stoga su obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe, nadležnost bi trebala imati država članica u kojoj su imenovali svojega pravnog zastupnika, uzimajući u obzir funkciju pravnih zastupnika u skladu s ovom Uredbom. Međutim, u interesu učinkovite primjene ove Uredbe, sve države članice ili, prema potrebi, Komisija trebale bi biti nadležne u pogledu pružatelja usluga koji nisu imenovali svojega pravnog zastupnika. Tu nadležnost može izvršavati bilo koje nadležno tijelo ili Komisija, pod uvjetom da pružatelj usluga ne podliježe postupku izvršavanja za iste činjenice od strane drugog nadležnog tijela ili Komisije. Kako bi se osiguralo poštovanje načela ne bis in idem, a posebno kako bi se izbjeglo da se ista povreda obveza utvrđenih u ovoj Uredbi sankcionira više puta, svaka država članica koja namjerava izvršavati svoju nadležnost u pogledu takvih pružatelja trebala bi bez nepotrebne odgode obavijestiti sva druga tijela, uključujući Komisiju, putem sustava za razmjenu informacija uspostavljenog za potrebe ove Uredbe.

- (124) S obzirom na njihov mogući učinak i izazove povezane s njihovim učinkovitim nadzorom, potrebna su posebna pravila u pogledu nadzora i izvršavanja u pogledu pružatelja vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica. Komisija bi trebala biti odgovorna, uz potporu nacionalnih nadležnih tijela, prema potrebi, za nadzor i javnu provedbu sistemskih pitanja, kao što su pitanja sa širokim učinkom na kolektivne interese primatelja usluge. Stoga bi Komisija trebala imati isključive ovlasti za nadzor i izvršavanje dodatnih obveza upravljanja sistemskim rizicima koje su ovom Uredbom uvedene za pružatelje vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica. Isključive ovlasti Komisije ne bi trebale dovoditi u pitanje određene administrativne zadaće koje su ovom Uredbom dodijeljene nadležnim tijelima države članice poslovnog nastana, kao što je provjera istraživača.

- (125) Komisija i nacionalna nadležna tijela trebali bi dijeliti ovlasti za nadzor i izvršavanje obveza dužne pažnje, osim dodatnih obveza upravljanja sistemskim rizicima koje su ovom Uredbom uvedene za pružatelje vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica. S jedne strane, Komisija bi u mnogim slučajevima mogla biti u boljem položaju za rješavanje sistemskih povreda koje počine ti pružatelji usluga, kao što su povrede koje utječu na više država članica ili teške ponovljene povrede ili povrede koje se odnose na neuspostavljanje učinkovitih mehanizama propisanih ovom Uredbom. S druge strane, nadležna tijela u državi članici u kojoj se nalazi glavni poslovni nastan pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice mogla bi biti u boljem položaju za rješavanje pojedinačnih povreda koje su počinili ti pružatelji, a koje ne predstavljaju nikakva sistemska ni prekogranična pitanja. Radi učinkovitosti i kako bi se izbjeglo udvostručavanje i osigurala usklađenost s načelom *ne bis in idem*, Komisija bi trebala procijeniti smatra li primjerenim izvršavati te podijeljene nadležnosti u određenom slučaju, a nakon što pokrene postupak, države članice više ne bi trebale imati mogućnost to činiti. Države članice trebale bi blisko surađivati međusobno i s Komisijom, a Komisija bi trebala blisko surađivati s državama članicama, kako bi se osiguralo neometano i učinkovito funkcioniranje sustava nadzora i izvršavanja uspostavljenog ovom Uredbom.

- (126) Pravilima ove Uredbe o raspodjeli nadležnosti ne bi se trebale dovoditi u pitanje odredbe prava Unije i nacionalna pravila o međunarodnom privatnom pravu o nadležnosti i mjerodavnom pravu u građanskim i trgovačkim stvarima, kao što su postupci koje pokreću potrošači pred sudovima države članice u kojoj imaju domicil u skladu s relevantnim odredbama prava Unije. U pogledu obveza koje su ovom Uredbom uvedene za pružatelje usluga posredovanja, a odnose se na obavješćivanje tijela izdavatelja o učinku naloga za djelovanje protiv nezakonitog sadržaja i naloga za pružanje informacija, pravila o dodjeli nadležnosti trebala bi se primjenjivati samo na nadzor izvršavanja tih obveza, ali ne i na druga pitanja povezana s nalogom, kao što je nadležnost za izdavanje naloga.

- (127) S obzirom na prekograničnu i međusektorsku važnost usluga posredovanja, potrebna je visoka razina suradnje kako bi se osigurala dosljedna primjena ove Uredbe i dostupnost relevantnih informacija za provedbu zadaća izvršavanja putem sustava za razmjenu informacija. Suradnja može biti u različitim oblicima ovisno o tome o kakvim je pitanjima riječ, bez dovođenja u pitanje specifičnih zajedničkih istraga. U svakom slučaju potrebno je da koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana pružatelja usluga posredovanja obavijesti druge koordinate za digitalne usluge o pitanjima, istragama i djelovanjima koji će se poduzeti u odnosu na tog pružatelja. Nadalje, ako nadležno tijelo u određenoj državi članici posjeduje informacije relevantne za istragu koju provode nadležna tijela u državi članici poslovnog nastana ili ako može prikupljati takve informacije koje se nalaze na njegovu državnom području kojem nadležna tijela u državi članici poslovnog nastana nemaju pristup, koordinator za digitalne usluge u državi pružanja usluga trebao bi pravodobno pružati pomoć koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana, među ostalim izvršavanjem svojih istražnih ovlasti u skladu s primjenjivim nacionalnim postupcima i Poveljom. Adresat tih istražnih mjera trebao bi postupati u skladu s tim mjerama i biti odgovoran u slučaju nepostupanja, a nadležna tijela u državi članici poslovnog nastana trebala bi se moći osloniti na informacije prikupljene u okviru uzajamne pomoći kako bi se osigurala usklađenost s ovom Uredbom.

- (128) Koordinator za digitalne usluge u državi pružanja usluga, osobito na temelju zaprimljenih pritužbi ili, prema potrebi, doprinosa drugih nacionalnih nadležnih tijela, ili Odbor, u slučaju pitanja koja uključuju najmanje tri države članice, trebali bi moći zatražiti od koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana da poduzme istražna ili izvršna djelovanja u pogledu pružatelja usluga u njegovoj nadležnosti. Takvi zahtjevi za djelovanje trebali bi se temeljiti na potkrijepljenim dokazima koji pokazuju da postoji navodna povreda s negativnim učinkom na kolektivne interese primatelja usluge u njegovoj državi članici ili s negativnim društvenim učinkom. Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana trebao bi se moći osloniti na uzajamnu pomoć ili pozvati koordinatora za digitalne usluge koji je uputio zahtjev na zajedničku istragu ako su za donošenje odluke potrebne dodatne informacije, ne dovodeći u pitanje mogućnost da se od Komisije zatraži da procijeni predmet ako ima razloga sumnjati da bi mogla biti riječ o sistemskoj povredi od strane vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice.

- (129) Odbor bi trebao moći uputiti predmet Komisiji u slučaju neslaganja oko procjena ili poduzetih ili predloženih mjera odnosno u slučaju nedonošenja bilo kakvih mjera u skladu s ovom Uredbom nakon zahtjeva za prekograničnu suradnju ili zajedničke istrage. Ako Komisija, na temelju informacija koje su stavila na raspolaganje dotična tijela, smatra da predložene mjere, uključujući predloženu razinu novčanih kazni, ne mogu osigurati djelotvorno izvršavanje obveza utvrđenih ovom Uredbom, ona bi slijedom toga trebala moći izraziti ozbiljne sumnje i zatražiti od nadležnog koordinatora za digitalne usluge da u zadanom roku ponovno procijeni predmet i poduzme potrebne mjere za osiguranje usklađenosti s ovom Uredbom. Tom se mogućnošću ne dovodi u pitanje opća dužnost Komisije da nadzire primjenu prava Unije i da ga, prema potrebi, izvršava pod nadzorom Suda Europske unije u skladu s Ugovorima.

- (130) Kako bi se olakšali prekogranični nadzor i istrage obveza utvrđenih u ovoj Uredbi koje obuhvaćaju nekoliko država članica, koordinatori za digitalne usluge u državi poslovnog nastana trebali bi moći, putem sustava za razmjenu informacija, pozvati ostale koordinate za digitalne usluge da se pridruže istrazi koja se odnosi na navodnu povredu ove Uredbe. Ostali koordinatori za digitalne usluge i, prema potrebi, druga nadležna tijela trebali bi se moći pridružiti istrazi koju je predložio koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana, osim ako on ne smatra da bi prevelik broj uključenih tijela mogao utjecati na djelotvornost istrage uzimajući u obzir značajke navodne povrede i nepostojanje izravnih učinaka na primatelje usluge u tim državama članicama. Zajedničke aktivnosti istrage mogu obuhvaćati niz djelovanja koja koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana treba koordinirati u skladu s raspoloživošću uključenih tijela, kao što su koordinirano prikupljanje podataka, udruživanje resursa, radne skupine, koordinirani zahtjevi za informacije ili zajednički pregledi prostora. Sva nadležna tijela koja su uključena u zajedničku istragu trebala bi surađivati s koordinatorom za digitalne usluge u državi poslovnog nastana, među ostalim izvršavanjem svojih istražnih ovlasti na svojem državnom području, u skladu s primjenjivim nacionalnim postupcima. Zajednička istraga trebala bi se dovršiti u zadanom roku, a u završnom izvješću trebalo bi uzeti u obzir doprinos svih uključenih nadležnih tijela. Ako to zatraži najmanje troje koordinatora za digitalne usluge u državi pružanja usluga, Odbor također može preporučiti koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana da pokrene takvu zajedničku istragu i da pruži naznake o njezinoj organizaciji. Kako bi se izbjegli zastoji, Odbor bi u posebnim slučajevima trebao moći uputiti predmet Komisiji, među ostalim ako koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana odbije pokrenuti istragu, a Odbor se ne slaže s navedenim obrazloženjem.

- (131) Kako bi se osigurala dosljedna primjena ove Uredbe, potrebno je osnovati neovisnu savjetodavnu skupinu na razini Unije, Europski odbor za digitalne usluge, koja bi trebala pružati potporu Komisiji i pomagati u koordinaciji akcija koje poduzimaju koordinatori za digitalne usluge. Odbor bi se trebao sastojati od koordinatora za digitalne usluge, ako su imenovani, ne dovodeći pritom u pitanje mogućnost da koordinatori za digitalne usluge na svoje sastanke pozovu ili imenuju ad hoc izaslanike iz drugih nadležnih tijela kojima su povjerene posebne zadaće na temelju ove Uredbe, ako je to potrebno u skladu s njihovom nacionalnom raspodjelom zadaća i nadležnosti. Ako iz jedne države članice dolazi više sudionika, pravo glasa trebalo bi ostati ograničeno na jednog predstavnika svake države članice.
- (132) Odbor bi trebao doprinijeti ostvarivanju zajedničke perspektive Unije o dosljednoj primjeni ove Uredbe i suradnji među nadležnim tijelima, među ostalim savjetovanjem Komisije i koordinatorâ za digitalne usluge o odgovarajućim istražnim i izvršnim mjerama, posebno u odnosu na pružatelje vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica i osobito uzimajući u obzir slobodu pružatelja usluga posredovanja da pružaju usluge u Uniji. Odbor bi isto tako trebao sudjelovati na izradi relevantnih predložaka i kodeksa ponašanja kao i na analiziranju novih općih trendova u razvoju digitalnih usluga u Uniji, među ostalim izdavanjem mišljenja ili preporuka o pitanjima povezanim s normama.

- (133) U tu bi svrhu Odbor trebao moći donositi mišljenja, zahtjeve i preporuke koji se upućuju koordinatorima za digitalne usluge ili drugim nadležnim nacionalnim tijelima. Iako nisu pravno obvezujući, odluku o odstupanju od upućenih mišljenja, zahtjeva i preporuka Odbora trebalo bi propisno obrazložiti, a Komisija bi je mogla uzeti u obzir pri procjeni usklađenosti dotične države članice s ovom Uredbom.
- (134) Odbor bi trebao okupiti predstavnike koordinatora za digitalne usluge i moguća druga nadležna tijela pod predsjedanjem Komisije kako bi se osigurala potpuno europska dimenzija procjene pitanja koja su mu podnesena. S obzirom na moguće međusektorske elemente koji bi mogli biti važni za druge regulatorne okvire na razini Unije, Odboru bi trebalo dopustiti suradnju s drugim tijelima, uredima, agencijama i savjetodavnim skupinama Unije nadležnima za područja kao što su ravnopravnost, uključujući rodnu ravnopravnost, i nediskriminacija, zaštita podataka, elektroničke komunikacije, audiovizualne usluge, otkrivanje i istraga prijevara na štetu proračuna Unije u pogledu carina, zaštita potrošača ili pravo o tržišnom natjecanju, ako je to potrebno za izvršavanje njegovih zadaća.

- (135) Komisija bi preko funkcije predsjednika trebala sudjelovati u radu Odbora bez prava glasa. Komisija bi preko predsjednika trebala osigurati da se dnevni red sastanaka utvrdi u skladu sa zahtjevima članova Odbora kako je utvrđeno poslovníkom i u skladu s dužnostima Odbora utvrđenima ovom Uredbom.
- (136) S obzirom na potrebu da se osigura potpora radu Odbora, Odbor bi se trebao moći oslanjati na stručnost i ljudske resurse Komisije i nadležnih nacionalnih tijela. Posebne operativne aranžmane za unutarnje funkcioniranje Odbora trebalo bi dodatno utvrditi u poslovníku Odbora.

- (137) Ako vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ne ispunjavaju svoje posebne obveze, to neispunjavanje može, s obzirom na njihovu važnost zbog njihova dosega i učinka, utjecati na znatan broj primatelja usluga u različitim državama članicama i uzrokovati veliku društvenu štetu, a utvrđivanje i rješavanje takvih propusta može biti i posebno složeno. Stoga bi Komisija, u suradnji s koordinatorima za digitalne usluge i Odborom, trebala razvijati stručno znanje i sposobnosti Unije u pogledu nadzora vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica. Komisija bi stoga trebala moći koordinirati i oslanjati se na stručno znanje i resurse tih tijela, na primjer stalnom ili privremenom analizom određenih trendova ili pitanja koja se pojavljuju u vezi s vrlo velikom internetskom platformom ili vrlo velikom internetskom tražilicom ili više njih. Države članice trebale bi surađivati s Komisijom na razvoju takvih sposobnosti, među ostalim upućivanjem osoblja, ako je to primjereno, i doprinošenjem stvaranju zajedničkog nadzornog kapaciteta Unije. Kako bi se razvijali stručno znanje i sposobnosti Unije, Komisija može također iskoristiti stručno znanje i sposobnosti Promatračnice ekonomije internetskih platformi, uspostavljene Odlukom Komisije od 26. travnja 2018.¹, relevantnih stručnih tijela te centara izvrsnosti. Komisija može pozvati stručnjake s posebnim stručnim znanjem, uključujući, osobito, provjerene istraživače, predstavnike tijela i agencija Unije, predstavnike industrije, udruženja koja predstavljaju korisnike ili civilno društvo, međunarodne organizacije, stručnjake iz privatnog sektora i druge dionike.

¹ Odluka Komisije od 26. travnja 2018. o uspostavi skupine stručnjaka za Promatračnicu ekonomije internetskih platformi (C(2018) 2393 final).

- (138) Komisija bi trebala moći na vlastitu inicijativu istražiti povrede u skladu s ovlastima predviđenima ovom Uredbom, među ostalim traženjem pristupa podacima, zahtijevanjem informacija ili provođenjem inspekcija, kao i oslanjanjem na potporu koordinatora za digitalne usluge. Ako nadzor nadležnih nacionalnih tijela nad pojedinačnim navodnim povredama pružatelja vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica upućuje na sistemske probleme, kao što su problemi sa širokim učinkom na kolektivne interese primatelja usluge, koordinatori za digitalne usluge trebali bi moći, na temelju propisno obrazloženog zahtjeva, uputiti takva pitanja Komisiji. Takav zahtjev trebao bi sadržavati barem sve potrebne činjenice i okolnosti kojima se dokazuje navodna povreda i njezina sistemska priroda. Ovisno o ishodu vlastite procjene, Komisija bi trebala moći poduzeti potrebne istražne i izvršne mjere na temelju ove Uredbe, uključujući, prema potrebi, pokretanje istrage ili donošenje privremenih mjera.

- (139) Komisija bi radi djelotvornog izvršenja svojih zadaća trebala zadržati diskrecijsko pravo u pogledu odluke o pokretanju postupka protiv pružatelja vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica. Nakon što Komisija pokrene postupak, koordinatorima za digitalne usluge u državi poslovnog nastana trebalo bi onemogućiti izvršavanje njihovih istražnih i izvršnih ovlasti u pogledu dotičnog postupanja pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice kako bi se izbjegli udvostručavanje, nedosljednosti i rizici s točke gledišta načela *ne bis in idem*. Međutim, Komisija bi od koordinatora za digitalne usluge trebala moći zatražiti pojedinačni ili zajednički doprinos istrazi. U skladu s obvezom iskrene suradnje koordinator za digitalne usluge trebao bi uložiti sve napore u ispunjavanje opravdanih i razmjernih zahtjeva Komisije u kontekstu istrage. Nadalje, koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana i, prema potrebi, Odbor i svi drugi koordinatori za digitalne usluge trebali bi Komisiji pružiti sve potrebne informacije i pomoć kako bi ona mogla djelotvorno obavljati svoje zadaće, uključujući informacije prikupljene u kontekstu postupaka prikupljanja podataka i pristupa podacima, u mjeri u kojoj to nije isključeno pravnom osnovom na temelju koje su informacije prikupljene. S druge strane, Komisija bi koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana i Odbor trebala redovito obavješćivati o izvršavanju svojih ovlasti, a posebno kada namjerava pokrenuti postupak i izvršavati svoje istražne ovlasti. Nadalje, kada Komisija priopćuje svoje preliminarne nalaze, uključujući bio koje pitanje o kojem iznosi prigovor, dotičnim pružateljima vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica, ona bi ih trebala priopćiti i Odboru. Odbor bi trebao iznijeti svoja stajališta o prigovorima i procjeni Komisije, a Komisija bi to mišljenje trebala uzeti u obzir u obrazloženju na kojem temelji svoju konačnu odluku.

- (140) S obzirom na posebne izazove koji se mogu pojaviti pri nastojanju da se osigura usklađenost pružatelja vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica, pri čemu je važno usklađenost osigurati djelotvorno, uzimajući u obzir njihovu veličinu i učinak te štetu koju mogu uzrokovati, Komisija bi trebala imati čvrste istražne i izvršne ovlasti koje bi joj omogućile istragu, izvršavanje i praćenje usklađenosti s pravilima utvrđenima u ovoj Uredbi uz puno poštovanje temeljnog prava na saslušanje i prava na uvid u spis u kontekstu postupaka izvršavanja, načela proporcionalnosti te prava i interesa uključenih strana.

- (141) Komisija bi trebala moći zahtijevati informacije potrebne za osiguravanje djelotvorne provedbe i usklađenosti s obvezama utvrđenima u ovoj Uredbi u cijeloj Uniji. Komisija bi posebno trebala imati pristup svim relevantnim dokumentima, podacima i informacijama potrebnima za pokretanje i provođenje istraga te za praćenje ispunjavanja relevantnih obveza utvrđenih u ovoj Uredbi, bez obzira na to tko posjeduje predmetne dokumente, podatke ili informacije te neovisno o njihovom obliku ili formatu, mediju za pohranu ili točnom mjestu na kojem su pohranjeni. Komisija bi trebala moći izravno zahtijevati putem propisno obrazloženog zahtjeva za informacije da dotični pružatelj vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice kao i sve druge fizičke ili pravne osobe koje djeluju u svrhe povezane sa svojom trgovačkom, poslovnom, obrtničkom ili profesionalnom djelatnošću i za koje je razumno smatrati da mogu imati informacije o povredi na koju se sumnja ili o povredi, ovisno o slučaju, dostave sve relevantne dokaze, podatke i informacije. Osim toga, Komisija bi za potrebe ove Uredbe trebala moći zatražiti sve relevantne informacije od bilo kojeg javnog tijela, tijela ili agencije unutar države članice. Komisija bi trebala moći zahtijevati pristup, izvršavanjem svojih istražnih ovlasti, kao što su zahtjevi za informacije ili ispitivanja, u vezi s dokumentima, podacima, informacijama, bazama podataka i algoritmima relevantnih osoba i objašnjenja o njima i, uz njihovu suglasnost, obaviti razgovore sa svim fizičkim ili pravnim osobama koje bi mogle posjedovati korisne informacije i evidentirati dane iskaze bilo kojim tehničkim sredstvom. Komisija bi isto tako trebala imati ovlasti za provođenje inspekcija koje su potrebne za izvršavanje relevantnih odredaba ove Uredbe. Tim istražnim ovlastima nastoji se dopuniti mogućnost da Komisija od koordinatôrâ za digitalne usluge i drugih tijela država članica zatraži da joj pruže pomoć, na primjer, davanjem informacija ili pri izvršavanju tih ovlasti.

- (142) Privremene mjere mogu biti važan alat kako bi se osiguralo da tijekom provođenja istrage povreda koja se istražuje ne dovede do rizika od ozbiljne štete primateljima usluge. Taj je alat važan kako bi se izbjegle promjene koje bi bilo vrlo teško ispraviti odlukom koju bi na kraju postupka donijela Komisija. Komisija bi stoga trebala imati ovlast za određivanje privremenih mjera odlukom u kontekstu postupka pokrenutog u cilju mogućeg donošenja odluke o neusklađenosti. Ta bi se ovlast trebala primjenjivati u slučajevima kada Komisija *prima facie* utvrdi da je pružatelj vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice povrijedio obveze iz ove Uredbe. Odluka o određivanju privremenih mjera trebala bi se primjenjivati samo tijekom određenog razdoblja, odnosno razdoblja koje završava zaključenjem postupka od strane Komisije ili tijekom utvrđenog razdoblja koje se može produljiti ako je to nužno i primjereno.
- (143) Komisija bi trebala moći poduzeti djelovanja potrebna za praćenje djelotvorne provedbe i usklađenosti s obvezama utvrđenima u ovoj Uredbi. Takva bi djelovanja trebala uključivati sposobnost da se imenuje neovisne vanjske stručnjake i revizore koji će Komisiji pomoći u tom procesu, među ostalim i prema potrebi, iz nadležnih tijela država članica, kao što su tijela za zaštitu podataka ili potrošača. Komisija bi prilikom imenovanja revizora trebala osigurati dostatnu rotaciju.

- (144) Ispunjavanje relevantnih obveza uvedenih na temelju ove Uredbe trebalo bi biti izvršivo s pomoću novčanih kazni i periodičnih penala. U tu svrhu trebalo bi utvrditi i odgovarajuće razine novčanih kazni i periodičnih penala za neispunjavanje obveza i kršenje postupovnih pravila, podložno odgovarajućim rokovima zastare, u skladu s načelima proporcionalnosti i *ne bis in idem*. Komisija i relevantna nacionalna tijela trebali bi koordinirati svoje napore u vezi s izvršavanjem kako bi se osiguralo poštovanje tih načela. Komisija bi posebno trebala uzeti u obzir sve novčane kazne i sankcije izrečene istoj pravnoj osobi za iste činjenice konačnom odlukom u postupku koji se odnosi na povredu drugih pravila Unije ili nacionalnih pravila, kako bi se osiguralo da ukupne novčane kazne i sankcije koje su izrečene budu proporcionalni i da odgovaraju težini počinjenih povreda. Sve odluke Komisije na temelju ove Uredbe podliježu postupku preispitivanja pred Sudom Europske unije u skladu s UFEU-om. Sud Europske unije trebao bi imati neograničenu nadležnost u vezi s novčanim kaznama i periodičnim penalima u skladu s člankom 261. UFEU-a.

- (145) S obzirom na moguće znatne društvene učinke povrede dodatnih obveza upravljanja sistemskim rizicima koje se primjenjuju isključivo na vrlo velike internetske platforme i vrlo velike internetske tražilice te kako bi se riješila ta pitanja u vezi s javom politikom, potrebno je predvidjeti sustav pojačanog nadzora svih djelovanja poduzetih kako bi se djelotvorno okončale i ispravile povrede ove Uredbe. Stoga, nakon što se utvrdi povreda jedne od odredaba ove Uredbe koja se primjenjuje isključivo na vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice i, prema potrebi, sankcionira, Komisija bi od pružatelja takve platforme ili takve tražilice trebala zatražiti da izradi detaljan akcijski plan za uklanjanje svih učinaka povrede u budućnosti i o tom akcijskom planu obavijesti koordinate za digitalne usluge, Komisiju i Odbor u roku koji odredi Komisija. Uzimajući u obzir mišljenje Odbora, Komisija bi trebala utvrditi jesu li mjere uključene u akcijski plan dostatne za rješavanje povrede, uzimajući u obzir i to je li poštovanje relevantnog kodeksa ponašanja uključeno u predložene mjere. Komisija bi također trebala pratiti sve naknadne mjere koje poduzme pružatelj vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice kako je utvrđeno u njegovu akcijskom planu, uzimajući u obzir i neovisnu reviziju pružatelja usluge. Ako Komisija nakon provedbe akcijskog plana i dalje smatra da povreda nije u potpunosti ispravljena ili ako akcijski plan nije dostavljen ili se smatra neprikladnim, ona bi trebala moći iskoristiti sve istražne i izvršne ovlasti na temelju ove Uredbe, uključujući ovlast izricanja periodičnih penala i pokretanja postupka kako bi se onemogućio pristup usluzi kojom se vrši povreda.

- (146) Dotični pružatelj vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice i ostale osobe koje podliježu izvršavanju ovlasti Komisije, a na čije interese odluka može utjecati, trebali bi dobiti priliku da podnesu svoja očitovanja prije donošenja odluke, a donesene odluke trebale bi se javno objaviti. Pri osiguravanju prava na obranu uključenih strana, posebno prava na uvid u spis, neophodno je zaštititi poslovne tajne. Nadalje, uz poštovanje povjerljivosti informacija, Komisija bi trebala osigurati da se sve informacije na koje se poziva za potrebe svoje odluke otkriju u mjeri u kojoj adresat odluke može razumjeti činjenice i razmatranja na temelju kojih je donesena odluka.
- (147) Kako bi se osigurala usklađena primjena i izvršavanje ove Uredbe, važno je osigurati da nacionalna tijela, uključujući nacionalne sudove, imaju sve potrebne informacije kako bi osigurala da njihove odluke nisu u suprotnosti s odlukom koju je Komisija donijela na temelju ove Uredbe. Time se ne dovodi u pitanje članak 267. UFEU-a.

- (148) Za djelotvorno izvršavanje i praćenje ove Uredbe potrebna je neometana razmjena informacija u stvarnom vremenu među koordinatorima za digitalne usluge, Odborom i Komisijom, na temelju protoka informacija i postupaka utvrđenih ovom Uredbom. To prema potrebi može zahtijevati i da druga nadležna tijela pristupaju tom sustavu. Istodobno, s obzirom na to da razmijenjene informacije mogu biti povjerljive ili uključivati osobne podatke, one bi trebale i dalje biti zaštićene od neovlaštenog pristupa, u skladu s potrebama za koje su informacije prikupljene. Stoga bi se sva komunikacija među tim tijelima trebala odvijati na temelju pouzdanog i sigurnog sustava za razmjenu informacija, čije bi pojediniosti trebalo utvrditi provedbenim aktom. Sustav za razmjenu informacija može se temeljiti na postojećim alatima unutarnjeg tržišta u mjeri u kojoj se njima mogu na troškovno učinkovit način ispuniti ciljevi ove Uredbe.

- (149) Ne dovodeći u pitanje prava primatelja usluga da se obrate zastupniku u skladu s Direktivom (EU) 2020/1828 Europskog parlamenta i Vijeća¹ ili bilo kojoj vrsti zastupanja na temelju nacionalnog prava, primatelji usluga trebali bi imati i pravo ovlastiti pravnu osobu ili javno tijelo za ostvarivanje njihovih prava predviđenih ovom Uredbom. Ta prava mogu obuhvaćati prava povezana s podnošenjem obavijesti, osporavanjem odluka koje su donijeli pružatelji usluga posredovanja i podnošenjem pritužbi protiv pružatelja zbog povrede ove Uredbe. Određena tijela, organizacije i udruženja imaju posebno stručno znanje i sposobnost za otkrivanje i označivanje pogrešnih ili neopravdanih odluka o moderiranju sadržaja, a njihove pritužbe u ime primatelja usluge mogu imati pozitivan učinak na slobodu izražavanja i informiranja općenito te bi stoga pružatelji internetskih platformi trebali te pritužbe rješavati bez nepotrebne odgode.

¹ Direktiva (EU) 2020/1828 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača i stavljanju izvan snage Direktive 2009/22/EZ (SL L 409, 4.12.2020., str. 1.).

- (150) U interesu djelotvornosti i učinkovitosti, Komisija bi trebala provesti opću evaluaciju ove Uredbe. Ta opća evaluacija posebno bi se trebala odnositi na, među ostalim, područje primjene usluga obuhvaćenih ovom Uredbom, međudjelovanje s drugim pravnim aktima, učinak ove Uredbe na funkcioniranje unutarnjeg tržišta, posebno u pogledu digitalnih usluga, provedbu kodeksa ponašanja, obvezu imenovanja pravnog zastupnika s poslovnim nastanom u Uniji, učinak obveza na mala i mikropoduzeća, djelotvornost mehanizma nadzora i izvršavanja te učinak na pravo na slobodu izražavanja i informiranja. Osim toga, kako bi se izbjeglo nerazmjerno opterećenje i osigurala trajna učinkovitost ove Uredbe, Komisija bi trebala provesti evaluaciju učinka obveza utvrđenih u ovoj Uredbi na mala i srednja poduzeća u roku od tri godine od početka njezine primjene i evaluaciju područja primjene usluga obuhvaćenih ovom Uredbom, posebno za vrlo velike internetske platforme i za vrlo velike internetske tražilice, te međudjelovanje s drugim pravnim aktima u roku od tri godine od njezina stupanja na snagu.

- (151) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji kako bi utvrdila predloške za oblik, sadržaj i druge pojedinosti izvješća o moderiranju sadržaja, kako bi uspostavila iznos godišnje naknade za nadzor koja se naplaćuje pružateljima vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica, kako bi utvrdila praktična rješenja za postupke, saslušanja i dogovoreno otkrivanje informacija koji se provode u kontekstu nadzora, istrage, izvršavanja i praćenja u pogledu pružatelja vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica, kao i da utvrdi praktična i operativna rješenja za funkcioniranje sustava za razmjenu informacija i njegovu interoperabilnost s drugim relevantnim sustavima. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹.

¹ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

(152) Kako bi se ostvarili ciljevi ove Uredbe, Komisiji bi trebalo delegirati ovlasti za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a radi dopunjavanja ove Uredbe u odnosu na kriterije utvrđivanja vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica, postupovnih koraka, metodologija i predložaka za izvješćivanje za revizije, tehničkih specifikacija za zahtjeve za pristup i detaljne metodologije i postupaka za određivanje naknade za nazor. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.¹ Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

¹ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

- (153) Ovom Uredbom poštuju se temeljna prava priznata Poveljom i temeljna prava koja čine opća načela prava Unije. U skladu s tim, ovu bi Uredbu trebalo tumačiti i primjenjivati u skladu s tim temeljnim pravima, uključujući slobodu izražavanja i informiranja te slobodu i pluralizam medija. Pri izvršavanju ovlasti utvrđenih u ovoj Uredbi sva uključena javna tijela trebala bi, u situacijama u kojima su relevantna temeljna prava suprotstavljena, postići pravednu ravnotežu između predmetnih prava, u skladu s načelom proporcionalnosti.
- (154) Imajući u vidu opseg i učinak društvenih rizika koje vrlo velike internetske platforme i vrlo velike internetske tražilice mogu uzrokovati, prioritetnu potrebu za otklanjanjem tih rizika i sposobnost za poduzimanjem potrebnih mjera, opravdano je ograničiti razdoblje nakon kojeg se ova Uredba počinje primjenjivati na pružatelje tih usluga.

- (155) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, to jest da doprinese pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta i osiguravanje sigurnog, predvidljivog i pouzdanog internetskog okruženja u kojem su temeljna prava utvrđena u Povelji propisno zaštićena, ne mogu dostatno ostvariti države članice jer, djelujući samostalno, ne mogu postići nužno usklađivanje i suradnju, nego se zbog njegova teritorijalnog područja primjene i područja primjene u odnosu na osobe, on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (156) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća¹ te je on dao mišljenje 10. veljače 2021.²,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

¹ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

² SL L 149, 29.10.2021., str. 3.

Poglavlje I.

Opće odredbe

Članak 1.

Predmet

1. Cilj je ove Uredbe doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta usluga posredovanja utvrđivanjem usklađenih pravila za sigurno, predvidljivo i pouzdano internetsko okruženje koje olakšava inovacije i u kojem su stvarno zaštićena temeljna prava utvrđena u Povelji, uključujući načelo zaštite potrošača.
2. Ovom Uredbom utvrđuju se usklađena pravila o pružanju usluga posredovanja na unutarnjem tržištu. Njome se osobito uspostavljaju:
 - (a) okvir za uvjetno izuzeće pružatelja usluga posredovanja od odgovornosti;
 - (b) pravila o posebnim obvezama dužne pažnje prilagođena određenim posebnim kategorijama pružatelja usluga posredovanja;
 - (c) pravila o provedbi i izvršavanju ove Uredbe, među ostalim u pogledu suradnje i koordinacije nadležnih tijela.

Članak 2.
Područje primjene

1. Ova Uredba primjenjuje se na usluge posredovanja koje se nude primateljima usluge koji imaju poslovni nastan ili se nalaze u Uniji, bez obzira na mjesto poslovnog nastana pružatelja tih usluga.
2. Ova Uredba ne primjenjuje se na usluge koje nisu usluge posredovanja niti na zahtjeve koji su uvedeni u pogledu takvih usluga, bez obzira na to pruža li se usluga putem usluge posredovanja.
3. Ova Uredba ne utječe na primjenu Direktive 2000/31/EZ.
4. Ovom Uredbom ne dovode se u pitanje pravila utvrđena drugim pravnim aktima Unije kojima se uređuju drugi aspekti pružanja usluga posredovanja na unutarnjem tržištu ili se precizira i nadopunjuje ova Uredba, a osobito sljedeće:
 - (a) Direktiva 2010/13/EU;
 - (b) pravo Unije o autorskom pravu i povezanim pravima;
 - (c) Uredba (EU) 2021/784;

- (d) Uredba (EU) 2019/1148;
- (e) Uredba (EU) 2019/1150;
- (f) pravo Unije o zaštiti potrošača i sigurnosti proizvoda, uključujući uredbe (EU) 2017/2394 i (EU) 2019/1020 te direktive 2001/95/EZ te 2013/11/EU;
- (g) pravo Unije o zaštiti osobnih podataka, a posebno Uredba (EU) 2016/679 i Direktiva 2002/58/EZ;
- (h) pravo Unije u području pravosudne suradnje u građanskim stvarima, a posebno Uredba (EU) 1215/2012 ili bilo koji pravni akt Unije kojim se utvrđuju pravila o pravu koje se primjenjuje na ugovorne i izvanugovorne obveze;
- (i) pravo Unije u području pravosudne suradnje u kaznenim stvarima, a posebno uredba o europskom nalogu za dostavljanje i europskom nalogu za čuvanje elektroničkih dokaza u kaznenim stvarima;
- (j) direktiva o utvrđivanju usklađenih pravila za imenovanje pravnih zastupnika za potrebe prikupljanja dokaza u kaznenim postupcima.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „usluga informacijskog društva” znači usluga kako je definirana u članku 1. stavku 1. točki (b) Direktive (EU) 2015/1535;
- (b) „primatelj usluge” znači svaka fizička ili pravna osoba koja se koristi uslugom posredovanja, posebno u svrhu traženja informacija ili omogućavanja pristupa informacijama;
- (c) „potrošač” znači svaka fizička osoba koja djeluje u svrhe koje su izvan okvira njezine trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti;
- (d) „nuditi usluge u Uniji” znači omogućavati fizičkim ili pravnim osobama u jednoj državi članici ili u više država članica da se koriste uslugama pružatelja usluga posredovanja koji ima bitnu vezu s Unijom;
- (e) „bitna veza s Unijom” znači veza pružatelja usluga posredovanja s Unijom koja proizlazi ili iz njegova poslovnog nastana u Uniji ili iz posebnih činjeničnih kriterija kao što su:
 - znatan broj primatelja usluge u jednoj državi članici ili više država članica u odnosu na stanovništvo te države članice ili država članica, ili
 - usmjeravanje aktivnosti prema jednoj državi članici ili više država članica;

(f) „trgovac” znači svaka fizička ili pravna osoba, bez obzira na to je li u privatnom ili javnom vlasništvu, koja djeluje, među ostalim i preko druge osobe koja djeluje u njezino ime ili za njezin račun, u svrhe povezane sa svojom trgovačkom, poslovnom, obrtničkom ili profesionalnom djelatnošću;

(g) „usluga posredovanja” znači jedna od sljedećih usluga informacijskog društva:

- i. usluga „samo prijenosnik informacija”, koja se sastoji od prijenosa informacija u komunikacijskoj mreži dobivenih od primatelja usluge ili od davanja pristupa komunikacijskoj mreži;
- ii. usluga „privremeni smještaj”, koja se sastoji od prijenosa informacija u komunikacijskoj mreži dobivenih od primatelja usluge i uključuje automatsku, prijelaznu i privremenu pohranu tih informacija koja se provodi isključivo u svrhu učinkovitijeg daljnjeg prijenosa informacija drugim primateljima na njihov zahtjev;
- iii. usluga „smještaj informacija na poslužitelju”, koja se sastoji se od pohrane informacija dobivenih od primatelja usluge i na njegov zahtjev;

- (h) „nezakonit sadržaj” znači svaka informacija koja, sama po sebi ili u vezi s određenom aktivnošću, uključujući prodaju proizvoda ili pružanje usluga, nije u skladu s pravom Unije ili pravom bilo koje države članice koje je u skladu s pravom Unije, neovisno o samom sadržaju ili prirodi tog prava;
- (i) „internetska platforma” znači usluga smještaja informacija na poslužitelju kojom se na zahtjev primatelja usluge informacije pohranjuju i šire u javnosti, osim ako je to sporedna aktivnost koja je isključivo pomoćna značajka druge usluge ili manja funkcionalnost glavne usluge i koja se iz objektivnih i tehničkih razloga ne može koristiti bez te druge usluge te integracija značajke ili funkcionalnosti u drugu uslugu nije način za izbjegavanje primjene ove Uredbe;
- (j) „internetska tražilica” znači usluga posredovanja koja korisnicima omogućuje da unose upite u svrhu pretraživanja, u načelu, svih internetskih stranica ili svih internetskih stranica na određenom jeziku na temelju upita o bilo kojoj temi koji je u obliku ključne riječi, glasovnog zahtjeva, rečenice ili nekog drugog unosa, te vraća rezultate u bilo kojem formatu u kojem se mogu pronaći informacije koje su povezane sa zatraženim sadržajem;
- (k) „širenje u javnosti” znači stavljanje informacija na raspolaganje potencijalno neograničenom broju trećih strana na zahtjev primatelja usluge koji je dao te informacije;
- (l) „ugovor na daljinu” znači ugovor na daljinu kako je definiran u članku 2. točki 7. Direktive 2011/83/EU;
- (m) „internetsko sučelje” znači svaki softver, uključujući internetske stranice ili njihove dijelove, i aplikacije, uključujući mobilne aplikacije;

- (n) „koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana” znači koordinator za digitalne usluge u državi članici u kojoj se nalazi glavni poslovni nastan pružatelja usluge posredovanja ili u kojoj njegov pravni zastupnik ima boravište ili poslovni nastan;
- (o) „koordinator za digitalne usluge u državi pružanja usluga” znači koordinator za digitalne usluge u državi članici u kojoj se pruža usluga posredovanja;
- (p) „aktivni primatelj internetske platforme” znači primatelj usluge koji se koristi internetskom platformom bilo na način da od internetske platforme traži smještaj informacija na poslužitelju, bilo da je izložen informacijama smještenim na poslužitelju od strane internetske platforme koje ona širi putem svojeg internetskog sučelja;
- (q) „aktivni primatelj internetske tražilice” znači primatelj usluge koji postavlja upit u internetskoj tražilici i koji je izložen informacijama koje se indeksiraju i prikazuju na njezinu internetskom sučelju;
- (r) „oglas” znači informacije namijenjene za promicanje poruke pravne ili fizičke osobe, neovisno o tome služe li u komercijalne ili nekomercijalne svrhe, koje internetska platforma prikazuje na svojem internetskom sučelju za novčanu naknadu upravo za promicanje tih informacija;
- (s) „sustav za preporučivanje” znači potpuno ili djelomično automatiziran sustav kojim se internetska platforma koristi kako bi u svojem internetskom sučelju primateljima usluge predlagala specifične informacije ili kako bi određivala njihov prioritet, među ostalim i na temelju pretrage koju je pokrenuo primatelj usluge ili drukčije određenog relativnog redoslijeda ili važnosti prikazanih informacija;

- (t) „moderiranje sadržaja” znači aktivnosti, automatizirane ili neautomatizirane, koje poduzimaju pružatelji usluga posredovanja s ciljem, osobito, otkrivanja, identificiranja i suzbijanja nezakonitog sadržaja ili informacija dobivenih od primatelja usluge koje nisu u skladu s njihovim uvjetima poslovanja, uključujući poduzete mjere koje utječu na raspoloživost, vidljivost i dostupnost tog nezakonitog sadržaja ili tih informacija, kao što su degradacija, demonetizacija, onemogućavanje pristupa tom sadržaju ili njegovo uklanjanje, ili koje utječu na sposobnost primatelja usluge za davanje tih informacija, kao što su zatvaranje ili suspenzija računa primatelja;
- (u) „uvjeti poslovanja” znači sve odredbe, bez obzira na njihovo ime ili oblik, kojima se uređuje ugovorni odnos između pružatelja usluga posredovanja i primatelja usluga;
- (v) „osobe s invaliditetom” znači osobe s invaliditetom kako je navedeno u članku 3. točki 1. Direktive (EU) 2019/882 Europskog parlamenta i Vijeća¹;
- (w) „komercijalno priopćenje” znači komercijalno priopćenje kako je definirano u članku 2. točki (f) Direktive 2000/31/EZ;
- (x) „prihod” znači iznos koji je poduzetnik ostvario u smislu članka 5. stavka 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004².

¹ Direktiva (EU) 2019/882 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga (SL L 151, 7.6.2019., str. 70.).

² Uredba Vijeća (EZ) br. 139/2004 od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika (SL L 24, 29.1.2004., str. 1.).

POGLAVLJE II.

Odgovornost pružatelja usluga posredovanja

Članak 4.

Samo prijenosnik informacija

1. Ako se pružena usluga informacijskog društva sastoji od prijenosa informacija dobivenih od primatelja usluge u komunikacijskoj mreži ili od omogućavanja pristupa komunikacijskoj mreži, pružatelj usluge nije odgovoran za prenesene informacije ili informacije kojima je pristupljeno pod uvjetom da:
 - (a) nije inicirao prijenos;
 - (b) nije odabrao primatelja prijenosa; i
 - (c) nije odabrao ili izmijenio informacije sadržane u prijenosu.
2. Radnje prijenosa i davanja pristupa iz stavka 1. uključuju automatsku, privremenu i prolaznu pohranu prenesenih informacija ako ta pohrana služi isključivo obavljanju prijenosa u komunikacijskoj mreži i pod uvjetom da se te informacije ne pohranjuju dulje nego što je to razumno potrebno za prijenos.
3. Ovaj članak ne utječe na mogućnost pravosudnog ili upravnog tijela da, u skladu s pravnim sustavom države članice, od pružatelja usluga zahtijeva da okonča ili spriječi povredu.

Članak 5.

Privremeni smještaj informacija

1. Ako se pružena usluga informacijskog društva sastoji od prijenosa informacija dobivenih od primatelja usluge u komunikacijskoj mreži, pružatelj usluga nije odgovoran za automatsku, privremenu i prolaznu pohranu tih informacija obavljenju isključivo u svrhu učinkovitijeg ili sigurnijeg daljnjeg prijenosa informacije drugim primateljima usluge na njihov zahtjev, pod uvjetom da pružatelj:
 - (a) ne mijenja informacije;
 - (b) poštuje uvjete pristupa informacijama;
 - (c) poštuje pravila o ažuriranju informacija, utvrđena na način koji je opće priznat i korišten u sektoru;
 - (d) ne ometa zakonito korištenje tehnologije, koja je opće priznata i korištena u sektoru, s ciljem prikupljanja podataka o korištenju informacijama; i
 - (e) žurno djeluje kako bi uklonio informacije ili onemogućio pristup informacijama koje je pohranio nakon što je stekao saznanje da su informacije na početnom izvoru prijenosa uklonjene iz mreže ili da im je onemogućen pristup ili da je takvo uklanjanje ili onemogućivanje naložilo pravosudno ili upravno tijelo.

2. Ovaj članak ne utječe na mogućnost pravosudnog ili upravnog tijela da, u skladu s pravnim sustavom države članice, od pružatelja usluga zahtijeva da okonča ili spriječi povredu.

Članak 6.

Smještaj informacija na poslužitelju

1. Ako se pružena usluga informacijskog društva sastoji od pohrane informacija dobivenih od primatelja usluge, pružatelj usluge nije odgovoran za informacije pohranjene na zahtjev primatelja usluge pod uvjetom da pružatelj:
 - (a) nema saznanje o nezakonitoj aktivnosti ili nezakonitom sadržaju te da, u pogledu zahtjeva za naknadu štete, nema spoznaju o činjenicama ili okolnostima iz kojih je vidljivo da je riječ o nezakonitoj aktivnosti ili nezakonitom sadržaju; ili
 - (b) nakon što stekne takvo saznanje ili spoznaju, žurno djeluje kako bi uklonio nezakonit sadržaj ili mu onemogućio pristup.
2. Stavak 1. ne primjenjuje se ako primatelj usluge djeluje na temelju ovlaštenja ili pod kontrolom pružatelja.

3. Stavak 1. ne primjenjuje se u pogledu odgovornosti na temelju prava zaštite potrošača internetskih platformi kojima se potrošačima omogućuju sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima ako takva internetska platforma iznosi određenu informaciju ili na drugi način omogućuje konkretnu transakciju tako da bi to prosječnog potrošača navelo na zaključak da informacije, proizvode ili usluge koji su predmet transakcije pruža sama internetska platforma ili primatelj usluge koji djeluje na temelju njezina dopuštenja ili pod njezinom kontrolom.
4. Ovaj članak ne utječe na mogućnost pravosudnog ili upravnog tijela da, u skladu s pravnim sustavom države članice, od pružatelja usluga zahtijeva da okonča ili spriječi povredu.

Članak 7.

Dobrovoljne istrage na vlastitu inicijativu i pravna usklađenost

Pružatelji usluga posredovanja ne smatraju se neprihvatljivima za izuzeća od odgovornosti iz članaka 4., 5. i 6. samo zato što u dobroj vjeri i savjesno provode dobrovoljne istrage na vlastitu inicijativu ili poduzimaju druge mjere kojima je cilj otkrivanje, identificiranje i uklanjanje nezakonitog sadržaja ili onemogućavanje pristupa tom sadržaju ili poduzimaju potrebne mjere za usklađivanje sa zahtjevima iz prava Unije i nacionalnog prava koje je u skladu s pravom Unije, uključujući zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi.

Članak 8.

Nepostojanje opće obveze praćenja ili obveze aktivnog utvrđivanja činjenica

Pružateljima usluga posredovanja ne uvodi se bilo kakva opća obveza praćenja informacija koje prenose ili pohranjuju, kao ni obveza aktivnog traženja činjenica ili okolnosti koje bi ukazivale na nezakonite aktivnosti.

Članak 9.

Nalozi za djelovanje protiv nezakonitog sadržaja

1. Nakon primitka naloga za djelovanje protiv određenog nezakonitog sadržaja ili određenih nezakonitih sadržaja, koji je na temelju mjerodavnog prava Unije ili nacionalnog prava koje je u skladu s pravom Unije, izdalo relevantno nacionalno pravosudno ili upravno tijelo, pružatelji usluga posredovanja bez nepotrebne odgode obavješćuju tijelo koje je izdalo nalog ili bilo koje drugo tijelo navedeno u nalogu o provedbi naloga te navode je li i kada nalog proveden.
2. Države članice osiguravaju da nalog iz stavka 1., kada se dostavlja pružatelju, ispunjava barem sljedeće uvjete:
 - (a) taj nalog sadržava sljedeće elemente:
 - i. upućivanje na pravnu osnovu za izdavanje naloga na temelju prava Unije ili nacionalnog prava;

- ii. obrazloženje zašto su informacije nezakonit sadržaj s upućivanjem na jednu konkretnu odredbu ili više konkretnih odredbi prava Unije ili nacionalnog prava koje je u skladu s pravom Unije;
 - iii. informacije o identitetu tijela koje je izdalo nalog;
 - iv. jasne informacije koje pružatelju usluga posredovanja omogućuju identifikaciju i lociranje dotičnog nezakonitog sadržaja, kao što su jedan ili više točnih URL-ova i, prema potrebi, dodatne informacije;
 - v. informacije o mehanizmima pravne zaštite dostupnima pružatelju usluga posredovanja i primatelju usluge koji je dao sadržaj;
 - vi. ako je to primjenjivo, informacije o tome kojem se tijelu šalju informacije o provedbi naloga;
- (b) teritorijalno područje primjene tog naloga, na temelju primjenjivih pravila prava Unije i nacionalnog prava, uključujući Povelju i, prema potrebi, općih načela međunarodnog prava, ograničeno je na ono što je nužno za ostvarivanje njegovih ciljeva;

(c) taj se nalog dostavlja na jednom od jezika koje je naveo pružatelj usluga posredovanja na temelju članka 11. stavka 3. ili na drugom službenom jeziku države članice o kojem su se dogovorili tijelo koje je izdalo nalog i taj pružatelj te se šalje elektroničkoj kontaktnoj točki koju je taj pružatelj odredio u skladu s člankom 11.; ako nalog nije sastavljen na jeziku koji je pružatelj usluge posredovanja naveo ili na nekom drugom jeziku koji je bilateralno dogovoren, nalog se može dostaviti na jeziku tijela koje je izdalo nalog, pod uvjetom da mu je priložen prijevod barem elemenata utvrđenih u točkama (a) i (b) ovog stavka na jezik koji je naveden ili bilateralno dogovoren.

3. Tijelo koje je izdalo nalog ili, ako je to primjenjivo, tijelo koje je navedeno u nalogu dostavlja nalog, zajedno s informacijama dobivenim od pružatelja usluga posredovanja o provedbi tog naloga koordinatoru za digitalne usluge u državi članici tijela koje je izdalo nalog.
4. Nakon što primi nalog od pravosudnog ili upravnog tijela, koordinator za digitalne usluge dotične države članice bez nepotrebne odgode dostavlja primjerak naloga iz stavka 1. ovog članka svim drugim koordinatorima za digitalne usluge putem sustava uspostavljenog u skladu s člankom 85.

5. Najkasnije u trenutku provedbe naloga ili, ako je to primjenjivo, u trenutku koji je tijelo koje je izdalo nalog navelo u svom nalogu, pružatelji usluga posredovanja o zaprimljenom nalogu i provedbi tog naloga obavješćuju dotičnog primatelja usluge. Ta obavijest upućena primatelju usluge uključuje obrazloženje, mogućnosti pravne zaštite koje su dostupne i opis teritorijalnog područja primjene naloga, u skladu sa stavkom 2.
6. Uvjetima i zahtjevima utvrđenim u ovom članku ne dovode se u pitanje nacionalno građansko i kazneno procesno pravo.

Članak 10.

Nalozi za davanje informacija

1. Nakon primitka naloga za davanje određenih informacija o određenom pojedinačnom primatelju usluge ili određenim pojedinačnim primateljima usluge, koji je na temelju mjerodavnog prava Unije ili nacionalnog prava koje je u skladu s pravom Unije, izdalo relevantno nacionalno pravosudno ili upravno tijelo, pružatelji usluga posredovanja bez nepotrebne odgode obavješćuju tijelo koje je izdalo nalog ili bilo koje drugo tijelo navedeno u nalogu o primitku naloga i njegovoj provedbi te navode je li i kada nalog proveden.

2. Države članice osiguravaju da nalog iz stavka 1., kada se dostavlja pružatelju, ispunjava barem sljedeće uvjete:

(a) taj nalog sadržava sljedeće elemente:

- i. upućivanje na pravnu osnovu za izdavanje naloga na temelju prava Unije ili nacionalnog prava;
- ii. informacije o identitetu tijela koje je izdalo nalog;
- iii. jasne informacije koje pružatelju usluga posredovanja omogućuju identifikaciju određenog primatelja ili određenih primatelja za koje se traže informacije, kao što su ime ili imena računa ili jedinstvenih identifikatora;
- iv. obrazloženje svrhe u koju se informacije traže i zašto je zahtjev za davanje informacija potreban i primjeren za utvrđivanje usklađenosti primatelja usluga posredovanja s primjenjivim pravom Unije ili nacionalnim pravom koje je u skladu s pravom Unije, osim u slučaju kad se takvo obrazloženje ne može dati zbog razloga povezanih sa sprečavanjem, istragom, otkrivanjem i progonom kaznenih djela;
- v. informacije o mehanizmima pravne zaštite dostupnima pružatelju i primateljima dotične usluge;
- vi. ako je to primjenjivo, informacije o tome kojem se tijelu šalju informacije o provedbi naloga;

- (b) tim se nalogom od pružatelja zahtijeva samo davanje informacija koje su već prikupljene za potrebe pružanja usluge i nad kojima ima kontrolu;
- (c) taj se nalog dostavlja na jednom od jezika koje je pružatelj usluga posredovanja naveo na temelju članka 11. stavka 3. ili na drugom službenom jeziku države članice o kojem su se dogovorili tijelo koje je izdalo nalog i pružatelj te se šalje elektroničkoj kontaktnoj točki koju je taj pružatelj usluga odredio u skladu s člankom 11; ako nalog nije sastavljen na jeziku koji je pružatelj usluga posredovanja naveo ili na nekom drugom jeziku koji je bilateralno dogovoren, nalog se može dostaviti na jeziku tijela koje je izdalo nalog, pod uvjetom da mu je priložen prijevod barem elemenata utvrđenih u točkama (a) i (b) ovog stavka na jezik koji je naveden ili bilateralno dogovoren.

- 3. Tijelo koje izdaje nalog ili, ako je to primjenjivo, tijelo koje je navedeno u nalogu dostavlja nalog zajedno sa svim informacijama dobivenim od pružatelja usluga posredovanja o provedbi tog naloga koordinatoru za digitalne usluge u državi članici tijela koje je izdalo nalog.

4. Nakon što primi nalog od pravosudnog ili upravnog tijela, koordinator za digitalne usluge u dotičnoj državi članici bez nepotrebne odgode dostavlja primjerak naloga iz stavka 1. ovog članka svim drugim koordinatorima za digitalne usluge putem sustava uspostavljenog u skladu s člankom 86.
5. Najkasnije u trenutku provedbe naloga ili, ako je to primjenjivo, u trenutku koji je tijelo koje je izdalo nalog navelo u nalogu pružatelji usluga posredovanja obavješćuju dotičnog primatelja usluge o zaprimljenom nalogu i njegovoj provedbi. Ta obavijest upućena primatelju usluge uključuje obrazloženje i mogućnosti pravne zaštite koje su dostupne, u skladu sa stavkom 2.
6. Uvjetima i zahtjevima utvrđenima u ovom članku ne dovode se u pitanje nacionalno građansko i kazneno procesno pravo.

Poglavlje III.

Obveze dužne pažnje za transparentno i sigurno internetsko okruženje

ODJELJAK 1.

ODREDBE KOJE SE PRIMJENJUJU NA SVE PRUŽATELJE USLUGA POSREDOVANJA

Članak 11.

Kontaktne točke za tijela država članica, Komisiju i Odbor

1. Pružatelji usluga posredovanja određuju jedinstvenu kontaktnu točku kako bi mogli izravno komunicirati elektroničkim putem s tijelima država članica, Komisijom i Odborom iz članka 61. radi primjene ove Uredbe.
2. Pružatelji usluga posredovanja objavljuju informacije potrebne za jednostavnu identifikaciju svojih jedinstvenih kontaktnih točaka i komunikaciju s njima. Te informacije moraju biti lako dostupne i ažurirane.
3. Pružatelji usluga posredovanja u informacijama iz stavka 2. navode službeni jezik ili jezike država članica koji se, uz jezik koji uglavnom razumije najveći mogući broj građana Unije, mogu upotrebljavati za komunikaciju s njihovim kontaktnim točkama i koji uključuju barem jedan od službenih jezika države članice u kojoj pružatelj usluga posredovanja ima glavni poslovni nastan ili u kojoj njegov pravni zastupnik ima boravište ili poslovni nastan.

Članak 12.

Kontaktne točke za primatelje usluga

1. Pružatelji usluga posredovanja određuju jedinstvenu kontaktnu točku kako bi primateljima usluge omogućili izravnu i brzu komunikaciju s njima, elektroničkim sredstvima i na način prilagođen korisnicima, među ostalim tako što primateljima usluge omogućuju odabir sredstava komunikacije, koja se ne smiju oslanjati isključivo na automatizirane alate.
2. Uz obveze utvrđene Direktivom 2000/31/EZ pružatelji usluga posredovanja objavljuju informacije koje su potrebne kako bi primatelji usluge mogli jednostavno identificirati njihove jedinstvene kontaktne točke i komunicirati s njima. Te informacije moraju biti lako dostupne i ažurirane.

Članak 13.

Pravni zastupnici

1. Pružatelji usluga posredovanja koji nemaju poslovni nastan u Uniji, ali nude usluge u Uniji, imenuju, u pisanom obliku, pravnu ili fizičku osobu da djeluje kao njihov pravni zastupnik u jednoj od država članica u kojoj pružatelj nudi usluge.

2. Pružatelji usluga posredovanja ovlašćuju svoje pravne zastupnike da im se, uz pružatelja ili umjesto njega, obraćaju nadležna tijela država članica, Komisija i Odbor o svim pitanjima koja se odnose na primanje i izvršavanje odluka donesenih u vezi s ovom Uredbom te usklađenost s njima. Pružatelji usluga posredovanja svojem pravnom zastupniku osiguravaju potrebne ovlasti i dostatne resurse kako bi se zajamčila njihova učinkovita i pravovremena suradnja s nadležnim tijelima država članica, Komisijom i Odborom te poštovanje tih odluka.
3. Imenovani pravni zastupnik može se smatrati odgovornim za neispunjavanje obveza na temelju ove Uredbe, ne dovodeći u pitanje odgovornost i pravne postupke koji bi mogli biti pokrenuti protiv pružatelja usluga posredovanja.
4. Pružatelji usluga posredovanja obavješćuju koordinatora za digitalne usluge u državi članici u kojoj taj pravni zastupnik ima boravište ili poslovni nastan o imenu, poštanskoj adresi, e-adresi i telefonskom broju svojeg pravnog zastupnika. Oni vode računa o tome da su te informacije javno i lako dostupne, točne i ažurirane.
5. Imenovanje pravnog zastupnika unutar Unije na temelju stavka 1. ne čini poslovni nastan u Uniji.

Članak 14.
Uvjeti poslovanja

1. Pružatelji usluga posredovanja u svoje uvjete poslovanja uključuju informacije o svim ograničenjima koja su uveli na korištenje svojih usluge u pogledu informacija dobivenih od primatelja usluge. Te informacije obuhvaćaju informacije o svim politikama, postupcima, mjerama i alatima koji se upotrebljavaju za potrebe moderiranja sadržaja, uključujući algoritamsko donošenje odluka, preispitivanje koje provodi čovjek, kao i o poslovnik o njihovu internom sustavu za rješavanje pritužbi. Sastavljaju se jasnim, jednostavnim, razumljivim, korisniku prilagođenim i nedvosmislenim jezikom te moraju biti javno dostupni u lako dostupnom i strojno čitljivom formatu.
2. Pružatelji usluga posredovanja obavješćuju primatelje usluge o svim značajnim izmjenama uvjeta poslovanja.
3. Ako je usluga posredovanja prvenstveno usmjerena na maloljetnike ili je maloljetnici najviše koriste, pružatelj te usluge posredovanja objašnjava uvjete i ograničenja korištenja usluge na način koji maloljetnici mogu razumjeti.

4. Pružatelji usluga posredovanja postupaju savjesno, objektivno i proporcionalno u primjeni i provedbi ograničenja iz stavka 1., propisno poštujući prava i zakonite interese svih uključenih strana, uključujući temeljna prava primateljâ usluge, kao što su sloboda izražavanja, sloboda i pluralizam medija te druga temeljna prava i slobode, kako su utvrđena u Povelji.
5. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica primateljima usluga pružaju lako dostupan i strojno čitljiv sažetak uvjeta poslovanja, uključujući dostupne pravne lijekove i mehanizme pravne zaštite, na jasnom i nedvosmislenom jeziku.
6. Vrlo velike internetske platforme i vrlo velike internetske tražilice, u smislu članka 33., objavljuju svoje uvjete poslovanja na službenim jezicima svih država članica u kojima nude svoje usluge.

Članak 15.

Obveze izvješćivanja radi transparentnosti za pružatelje usluga posredovanja

1. Pružatelji usluga posredovanja najmanje jednom godišnje u strojno čitljivom formatu i na lako dostupan način javno objavljuju jasna i lako razumljiva izvješća o svakom moderiranju sadržaja koje su obavili u relevantnom razdoblju. Izvješća osobito sadržavaju, prema potrebi, informacije o:
 - (a) za pružatelje usluga posredovanja – broju naloga zaprimljenih od tijela država članica, uključujući naloge izdane u skladu s člancima 9. i 10., razvrstanih po vrsti nezakonitog sadržaja o kojem je riječ, državi članici koja izdaje nalog i medijalnom vremenu potrebnom za obavješćivanje tijela koje izdaje nalog ili bilo kojeg drugog tijela navedenog u nalogu o njegovu primitku i za provedbu naloga;
 - (b) za pružatelje usluga smještaja informacija na poslužitelju – broju obavijesti podnesenih u skladu s člankom 16. razvrstanih po vrsti navodno nezakonitog sadržaja o kojem je riječ, broju obavijesti koje su podnijeli pouzdani prijavitelji, svim djelovanjima poduzetima na temelju obavijesti, razlikujući pritom je li djelovanje poduzeto na temelju zakona ili uvjeta poslovanja pružatelja, broju obavijesti obrađenih automatiziranim sredstvima te medijalnom vremenu potrebnom za poduzimanje djelovanja;

- (c) za pružatelje usluga posredovanja – smislene i razumljive informacije o moderiranju sadržaja obavljenom na vlastitu inicijativu pružatelja usluga, uključujući upotrebu automatiziranih alata, mjere poduzete za pružanje osposobljavanja i pomoći osobama zaduženima za moderiranje sadržaja, broj i vrstu poduzetih mjera koje utječu na raspoloživost, vidljivost i dostupnost informacija dobivenih od primatelja usluge i sposobnost primatelja da pružaju informacije putem usluge te druga povezana ograničenja usluge; prijavljene informacije kategoriziraju se prema vrsti nezakonitog sadržaja ili kršenju uvjeta poslovanja pružatelja usluge, metodi otkrivanja i vrsti primijenjenog ograničenja;
- (d) za pružatelje usluga posredovanja – broju pritužbi zaprimljenih putem internih sustava za rješavanje pritužbi u skladu s uvjetima poslovanja pružatelja, a dodatno za pružatelje internetskih platformi u skladu s člankom 20., osnovama za te pritužbe, odlukama donesenima u vezi s tim pritužbama, medijalnom vremenu potrebnom za donošenje tih odluka i broju slučajeva u kojima su te odluke poništene;
- (e) svakom korištenju automatiziranih sredstava za potrebe moderiranja sadržaja, uključujući kvalitativni opis, navođenje točne svrhe, pokazatelje točnosti i moguću stopu pogreške automatiziranih sredstava korištenih za ostvarenje tih svrha i sve zaštitne mjere koje su primijenjene.

2. Stavak 1. ovog članka ne primjenjuje se na pružatelje usluga posredovanja koji se smatraju mikropoduzećima ili malim poduzećima u smislu Priloga Preporuci 2003/361/EZ i koji nisu vrlo velike internetske platforme u smislu članka 33. ove Uredbe.
3. Komisija može donijeti provedbene akte kako bi utvrdila predloške za oblik, sadržaj i druge pojedinosti izvješća na temelju stavka 1. ovog članka, uključujući usklađena razdoblja izvješćivanja. Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 88.

ODJELJAK 2.

DODATNE ODREDBE KOJE SE PRIMJENJUJU NA PRUŽATELJE USLUGA SMJEŠTAJA INFORMACIJA NA POSLUŽITELJU, UKLJUČUJUĆI INTERNETSKIE PLATFORME

Članak 16.

Mehanizmi obavješćivanja i djelovanja

1. Pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju uspostavljaju mehanizme koji svakom pojedincu ili subjektu omogućuju da ih obavijesti o prisutnosti određenih informacija u njihovim uslugama koje taj pojedinac ili subjekt smatra nezakonitim sadržajem. Ti mehanizmi moraju biti lako dostupni, prilagođeni korisnicima i moraju omogućavati podnošenje obavijesti isključivo elektroničkim sredstvima.

2. Mehanizmi iz stavka 1. moraju biti takvi da olakšavaju podnošenje dovoljno preciznih i primjereno potkrijepljenih obavijesti. U tu svrhu pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućili i olakšali podnošenje obavijesti koje sadržavaju sve sljedeće elemente:
- (a) dovoljno potkrijepljeno obrazloženje zašto pojedinac ili subjekt navodi da su dotične informacije nezakonit sadržaj;
 - (b) jasnu naznaku točne elektroničke lokacije te informacije, poput točnog URL-a ili točnih URL-ova, te prema potrebi dodatne informacije koje omogućuju identifikaciju nezakonitog sadržaja prilagođene vrsti sadržaja i specifičnoj vrsti usluge smještaja informacija na poslužitelju;
 - (c) ime i e-adresu pojedinca ili subjekta koji podnosi obavijest, osim u slučaju informacija za koje se smatra da uključuju jedno od kaznenih djela iz članaka od 3. do 7. Direktive 2011/93/EU;
 - (d) izjavu kojom se potvrđuje da pojedinac ili subjekt koji podnosi obavijest to čini u dobroj vjeri da su informacije i navodi koje sadržava točni i potpuni.
3. Smatra se da obavijesti iz ovog članka dovode do stvarnog znanja ili spoznaje za potrebe članka 6. o dotičnoj informaciji ako savjesnom pružatelju usluga smještaja informacija na poslužitelju omogućuju da bez detaljnog pravnog ispitivanja utvrdi nezakonitost relevantne aktivnosti ili informacija.

4. Ako obavijest sadržava elektroničke podatke za kontakt pojedinca ili subjekta koji ju je podnio, pružatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju bez nepotrebne odgode tom pojedincu ili subjektu šalje potvrdu o primitku obavijesti.
5. Pružatelj također bez nepotrebne odgode obavješćuje tog pojedinca ili subjekt o svojoj odluci u pogledu informacija na koje se obavijest odnosi i pritom navodi informacije o mogućnostima pravne zaštite u pogledu te odluke.
6. Pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju obrađuju sve obavijesti koje prime mehanizmom iz stavka 1. te na pravodoban, savjestan, neproizvoljan i objektivan način donose odluke u pogledu informacija na koje se obavijesti odnose. Ako se za tu obradu ili donošenje odluka koriste automatskim sredstvima, informaciju o tome uključuju u obavijest iz stavka 5.

Članak 17.
Obrazloženje

1. Pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju svim uključenim primateljima usluge pružaju jasno i konkretno obrazloženje bilo kojeg od sljedećih ograničenja uvedenih zbog toga što informacije dobivene od primatelja usluge predstavljaju nezakonit sadržaj ili su nespojive s njihovim uvjetima poslovanja:
 - (a) sva ograničenja vidljivosti određenih informacija dobivenih od primatelja usluge, uključujući uklanjanje sadržaja, onemogućavanje pristupa sadržaju ili degradacija sadržaja;
 - (b) suspenzija, ukidanje ili drugo ograničenje novčanih plaćanja;
 - (c) suspenzija ili ukidanje pružanja usluge u cijelosti ili djelomično;
 - (d) suspenzija ili zatvaranje računa primatelja usluge.
2. Stavak 1. primjenjuje se samo ako su pružatelju poznati relevantni elektronički podaci za kontakt. Primjenjuje se najkasnije od datuma uvođenja ograničenja i bez obzira na to zašto ili kako je to ograničenje uvedeno.

Stavak 1. ne primjenjuje se ako je riječ o obmanjujućem komercijalnom sadržaju velikog obujma.

3. Obrazloženje iz stavka 1. sadržava barem sljedeće informacije:

- (a) informaciju o tome podrazumijeva li ta odluka uklanjanje informacija, onemogućavanje pristupa informacijama, degradaciju ili ograničavanje vidljivosti informacija ili suspenziju ili ukidanje novčanih plaćanja povezanih s tim informacijama ili se njome uvode druge mjere iz stavka 1. u pogledu informacija i, prema potrebi, teritorijalno područje primjene odluke i njezino trajanje;
- (b) činjenice i okolnosti koje su uzete u obzir pri donošenju odluke, uključujući, prema potrebi, informaciju je li odluka donesena na temelju obavijesti podnesene u skladu s člankom 16. ili na temelju dobrovoljnih istraga na vlastitu inicijativu i, ako je to nužno, identitet podnositelja prijave;
- (c) ako je to primjenjivo, informacije o upotrebi automatiziranih sredstava pri donošenju odluke, uključujući informaciju o tome je li odluka donesena u pogledu sadržaja otkrivenog ili identificiranog automatiziranim sredstvima;
- (d) ako se odluka odnosi na navodno nezakonit sadržaj, upućivanje na primijenjenu pravnu osnovu i obrazloženje zašto se informacije smatraju nezakonitim sadržajem na toj osnovi;

- (e) ako se odluka temelji na navodnoj nespojivosti informacija s uvjetima poslovanja pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju, upućivanje na primijenjenu ugovornu osnovu i obrazloženje zašto se informacije smatraju nespojivima s tom osnovom;
 - (f) jasne i korisnicima prilagođene informacije o mogućnostima pravne zaštite koje su dostupne primatelju usluge u pogledu te odluke, osobito, ako je to primjenjivo, preko internih mehanizama za rješavanje pritužbi, izvansudskog rješavanja sporova i sudske zaštite.
4. Informacije koje daju pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju u skladu s ovim člankom moraju biti jasne su i lako razumljive te što je moguće preciznije i konkretnije u danim okolnostima. Informacije osobito moraju biti takve da omogućuju primatelju dotične usluge da djelotvorno iskoristi mogućnosti pravne zaštite iz stavka 3. točke (f).
5. Ovaj se članak ne primjenjuje na naloge iz članka 9.

Članak 18.

Prijavljivanje sumnji na kaznena djela

1. Ako pružatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju sazna za bilo koju informaciju koja dovodi do sumnje da je počinjeno ili da je vjerojatno da će biti počinjeno kazneno djelo ili da je u tijeku počinjenje kaznenog djela koje uključuje prijetnju životu ili sigurnosti osobe ili osoba, on o svojoj sumnji odmah obavještuje tijela za izvršavanje zakonodavstva ili pravosudna tijela dotične države članice ili dotičnih država članica i dostavlja sve dostupne relevantne informacije.
2. Ako pružatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju ne može s dovoljnom sigurnošću utvrditi dotičnu državu članicu, o tome obavještuje tijela za izvršavanje zakonodavstva države članice u kojoj ima poslovni nastan ili u kojoj ima pravnog zastupnika ili obavještuje Europol ili oboje.

Za potrebe ovog članka dotična država članica je država članica za koju postoji sumnja da je u njoj počinjeno kazneno djelo, da je počinjenje kaznenog djela u tijeku ili je vjerojatno da će biti počinjeno ili država članica u kojoj boravi ili u kojoj se nalazi počinitelj na kojeg se sumnja ili država članica u kojoj se boravi ili u kojoj se nalazi žrtva kaznenog djela na koje se sumnja.

ODJELJAK 3.

DODATNE ODREDBE KOJE SE PRIMJENJUJU NA PRUŽATELJE INTERNETSKIH PLATFORMI

Članak 19.

Izuzeće mikropoduzeća i malih poduzeća

1. Ovaj odjeljak, uz iznimku njegova članka 24. stavka 3., ne primjenjuje se na pružatelje internetskih platformi koji se smatraju mikropoduzećima ili malim poduzećima kako su definirani u Preporuci 2003/361/EZ.

Ovaj odjeljak, uz iznimku njegova članka 24. stavka 4., ne primjenjuje se na pružatelje internetskih platformi koji su prethodno ispunili uvjete za status mikropoduzeća ili malog poduzeća kako su definirani u Preporuci 2003/361/EZ tijekom 12 mjeseci nakon gubitka tog statusa u skladu s člankom 4. stavkom 2., osim ako su oni vrlo velike internetske platforme u skladu s člankom 33.

2. Odstupajući od stavka 1. ovog članka, ovaj odjeljak primjenjuje se na pružatelje internetskih platformi koje su određene kao vrlo velike internetske platforme u skladu s člankom 33., neovisno o tome ispunjavaju li uvjete za status mikropoduzeća ili malih poduzeća.

Članak 20.

Interni sustav za rješavanje pritužbi

1. Pružatelji internetskih platformi primateljima usluge, među ostalim pojedincima ili subjektima koji su podnijeli obavijest, u razdoblju od najmanje šest mjeseci nakon odluke iz ovog stavka osiguravaju pristup djelotvornom internom sustavu za rješavanje pritužbi koji im omogućuje elektroničko i besplatno podnošenje pritužbi protiv odluke koju pružatelj internetske platforme donese po primitku obavijesti ili protiv sljedećih odluka koje pružatelj internetske platforme donese iz razloga što informacije dobivene od primatelja predstavljaju nezakoniti sadržaj ili su nespojive s njegovim uvjetima poslovanja.
 - (a) odluke o tome treba li ukloniti informacije, onemogućiti pristup informacijama ili ograničiti vidljivost informacija;
 - (b) odluke o tome treba li suspendirati ili ukinuti pružanje usluge primateljima u cijelosti ili djelomično;
 - (c) odluke o tome treba li suspendirati ili zatvoriti račun primatelja;
 - (d) odluke o tome treba li suspendirati, ukinuti ili na drugi način ograničiti mogućnost monetizacije informacija koje pružaju primatelji.

2. Razdoblje od najmanje šest mjeseci iz stavka 1. ovog članka počinje na dan kada je primatelj usluge obaviješten o odluci u skladu s člankom 16. stavkom 5. ili člankom 17.
3. Pružatelji internetskih platformi osiguravaju da se njihovim internim sustavima za rješavanje pritužbi može lako pristupiti, da su prilagođeni korisniku te da omogućuju i olakšavaju podnošenje dovoljno preciznih i primjereno potkrijepljenih pritužbi.
4. Pružatelji internetskih platformi na pravodoban, nediskriminirajuć, savjestan i neproizvoljan način obrađuju pritužbe podnesene putem internog sustava za rješavanje pritužbi. Ako pritužba sadržava dostatne razloge da pružatelj internetske platforme zaključi da je njegova odluka o nedjelovanju na temelju obavijesti neutemeljena ili da informacije na koje se pritužba odnosi nisu nezakonite i nisu nespojive s njegovim uvjetima poslovanja ili sadržava informacije koje upućuju na to da postupanje podnositelja pritužbe ne opravdava poduzetu mjeru, on bez nepotrebne odgode mijenja svoju odluku iz stavka 1.
5. Pružatelji internetskih platformi bez nepotrebne odgode obavješćuju podnositelje pritužbi o svojoj obrazloženoj odluci u pogledu informacija na koje se pritužba odnosi te o mogućnosti izvansudskog rješavanja sporova iz članka 21. i drugim dostupnim mogućnostima pravne zaštite.

6. Pružatelji internetskih platformi osiguravaju da se odluke iz stavka 5. donose pod nadzorom odgovarajuće kvalificiranog osoblja, a ne isključivo automatiziranim sredstvima.

Članak 21.

Izvensudsko rješavanje sporova

1. Primatelji usluga, uključujući pojedince ili subjekte koji su podnijeli obavijesti, kojima su upućene odluke iz članka 20. stavka 1. imaju pravo odabrati bilo koje tijelo za izvensudsko rješavanje sporova certificirano u skladu sa stavkom 3. ovog članka kako bi se riješili sporovi o tim odlukama, uključujući pritužbe koje nisu mogle biti riješene u okviru internog sustava za rješavanje pritužbi iz tog članka.

Pružatelji internetskih platformi osiguravaju da su informacije o mogućnosti pristupa primateljâ usluge izvensudskom rješavanju sporova, kako je navedeno u prvom podstavku, lako dostupne na njihovu internetskom sučelju, jasne i prilagođene korisnicima.

Prvim podstavkom ne dovodi se u pitanje pravo dotičnog primatelja usluge da u bilo kojoj fazi pokrene postupak u cilju osporavanja tih odluka pružatelja internetskih platformi pred sudom u skladu s mjerodavnim pravom.

2. Obje stranke moraju u dobroj vjeri surađivati s odabranim certificiranim tijelom za izvansudsko rješavanje sporova s ciljem rješavanja spora.

Pružatelji internetskih platformi mogu odbiti suradnju s takvim tijelom za izvansudsko rješavanje sporova ako je već riješen spor u vezi s istim informacijama i istim osnovama za navodnu nezakonitost ili nespojivost sadržaja.

Certificirano tijelo za izvansudsko rješavanje sporova nije ovlašteno za nametanje obvezujućeg rješenja spora strankama.

3. Koordinator za digitalne usluge u državi članici u kojoj je tijelo za izvansudsko rješavanje sporova osnovano certificira to tijelo, na njegov zahtjev, na razdoblje od najviše pet godina, s mogućnošću produženja, ako je to tijelo dokazalo da ispunjava sve sljedeće uvjete:

- (a) nepristrano je i neovisno, među ostalim financijski neovisno, o pružateljima internetskih platformi i primateljima usluga koje pružaju pružatelji internetskih platformi, među ostalim pojedinci i subjekti koji su podnijeli obavijesti;
- (b) ima potrebno stručno znanje o pitanjima koja se pojavljuju u određenom području ili određenim područjima nezakonitog sadržaja ili o primjeni i provedbi uvjeta poslovanja jedne ili više vrsta internetskih platformi koje mu omogućuje da djelotvorno doprinese rješavanju spora;

- (c) njegovi članovi dobivaju naknadu na način koji nije povezan s ishodom postupka;
- (d) izvansudsko rješavanje sporova koje nudi lako je dostupno pomoću tehnologije elektroničke komunikacije i omogućava započinjanje postupka rješavanja sporova i podnošenja potrebnih popratnih dokumenata putem interneta;
- (e) sporove je sposoban rješavati brzo, učinkovito i ekonomično te na najmanje jednom službenom jeziku institucija Unije;
- (f) izvansudsko rješavanje spora koje nudi odvija se u skladu je s jasnim i pravednim poslovnikom koji je lako i javno dostupan te u skladu s primjenjivim zakonodavstvom, uključujući zahtjeve iz ovog članka.

Koordinator za digitalne usluge u certifikatu, prema potrebi, navodi:

- (a) na koja se pitanja odnosi stručno znanje tog tijela, kako je navedeno u prvom podstavku točki (b); te
- (b) službene jezike institucija Unije na kojima je tijelo sposobno rješavati sporove, kako je navedeno u prvom podstavku točki (e).

4. Certificirana tijela za izvansudsko rješavanje sporova koordinatora za digitalne usluge koji ih je certificirao jednom godišnje izvješćuju o svojem funkcioniranju, navodeći barem broj zaprimljenih sporova, informacije o ishodima tih sporova, prosječno vrijeme potrebno za njihovo rješavanje te sve nedostatke ili poteškoće na koje se naišlo. Na zahtjev koordinatora za digitalne usluge pružaju dodatne informacije.

Koordinatori za digitalne usluge svake dvije godine sastavljaju izvješće o funkcioniranju tijela za izvansudsko rješavanje sporova koja su certificirali. U tom izvješću posebno se:

- (a) navodi broj sporova koje je svako certificirano tijelo zaprimilo godišnje;
- (b) navode ishodi postupaka pokrenutih pred tim tijelima i prosječno vrijeme potrebno za rješavanje sporova;
- (c) utvrđuje i objašnjava sve systemske ili sektorske nedostatke ili poteškoće na koje se naišlo u vezi s funkcioniranjem tih tijela;
- (d) utvrđuju najbolje prakse povezane s tim funkcioniranjem;

- (e) prema potrebi daju preporuke o tome kako poboljšati to funkcioniranje.

Certificirana tijela za izvansudsko rješavanje sporova svoje odluke stavljaju na raspolaganje stankama u razumnom roku, a najkasnije 90 kalendarskih dana nakon primitka pritužbe. U slučaju vrlo složenih sporova certificirano tijelo može, po vlastitom nahođenju, produljiti rok od 90 kalendarskih dana, za dodatni rok koji ne prelazi 90 dana, što dovodi do ukupnog trajanja od najviše 180 dana.

5. Ako tijelo za izvansudsko rješavanje sporova riješi spor odlukom u korist primatelja usluge, među ostalim pojedinca ili subjekta koji je podnio obavijest, pružatelj internetske platforme plaća sve naknade koje naplaćuje tijelo za izvansudsko rješavanje sporova i nadoknađuje tom primatelju, među ostalim pojedincu ili subjektu, sve pristojbe i druge razumne troškove koje je primatelj usluge platio u vezi s rješavanjem spora. Ako tijelo za izvansudsko rješavanje sporova spor riješi odlukom u korist pružatelja internetske platforme, primatelj usluge, među ostalim pojedinac ili subjekt, ne mora nadoknaditi bilo kakve pristojbe ili druge troškove koje je pružatelj internetske platforme platio ili treba platiti u vezi s rješavanjem spora, osim ako tijelo za izvansudsko rješavanje sporova ne utvrdi da je taj primatelj očito postupao u zloj vjeri.

Pristojbe koje tijelo za izvansudsko rješavanje sporova naplaćuje pružateljima internetskih platformi za rješavanje sporova moraju biti razumne i ni u kojem slučaju ne smiju premašiti troškove koji su nastali za tijelo. Rješavanje sporova mora biti dostupno primateljima usluge besplatno ili uz nominalnu naknadu.

Prije početka rješavanja spora certificirana tijela za izvansudsko rješavanje sporova obavješćuju dotičnog primatelja usluge, uključujući pojedince ili subjekte koji su podnijeli obavijest i dotičnog pružatelja internetske platforme, o naknadama ili mehanizmima koji se upotrebljavaju za određivanje naknada.

6. Države članice mogu osnovati tijela za izvansudsko rješavanje sporova za potrebe stavka 1. ili podupirati aktivnosti nekih ili svih tijela za izvansudsko rješavanje sporova koja su certificirala u skladu sa stavkom 3.

Države članice osiguravaju da nijedna aktivnost koju poduzimaju na temelju prvog podstavka ne utječe na sposobnost njihovih koordinatora za digitalne usluge da certificiraju dotična tijela u skladu sa stavkom 3.

7. Koordinator za digitalne usluge koji je certificirao tijelo za izvansudsko rješavanje sporova taj certifikat opoziva ako utvrdi, nakon istrage provedene na vlastitu inicijativu ili na temelju informacija dobivenih od treće strane, da tijelo za izvansudsko rješavanje sporova više ne ispunjava uvjete utvrđene u stavku 3. Prije opoziva tog certifikata, koordinator za digitalne usluge tom tijelu pruža mogućnost da reagira na zaključke njegove istrage i namjeru opoziva certifikata tijela za izvansudsko rješavanje sporova.

8. Koordinator za digitalne usluge obavješćuju Komisiju o tijelima za izvansudsko rješavanje sporova koja su certificirali u skladu sa stavkom 3., uključujući, prema potrebi, specifikacije iz drugog podstavka tog stavka, kao i o tijelima za izvansudsko rješavanje sporova čije su certifikate opozvali. Komisija objavljuje i ažurira popis tih tijela, uključujući navedene specifikacije, na posebnoj, lako dostupnoj internetskoj stranici.
9. Ovim se člankom ne dovodi u pitanje Direktiva 2013/11/EU ni postupci ni subjekti za alternativno rješavanje potrošačkih sporova uspostavljeni na temelju te direktive.

Članak 22.

Pouzdaní prijavitelji

1. Pružatelji internetskih platformi poduzimaju potrebne tehničke i organizacijske mjere kako bi osigurale da se obavijestima koje pouzdani prijavitelji koji djeluju u okviru svojeg područja stručnosti podnose putem mehanizama iz članka 16. daje prioritet te da se obrađuju i da se o njima odlučuje bez nepotrebne odgode.
2. Status pouzdanog prijavitelja na temelju ove Uredbe dodjeljuje, na zahtjev bilo kojeg subjekta, koordinator za digitalne usluge u državi članici u kojoj podnositelj zahtjeva ima poslovni nastan podnositelju zahtjeva koji je dokazao da ispunjava sve sljedeće uvjete:
 - (a) posjeduje posebnu stručno znanje i sposobnost za potrebe otkrivanja, identificiranja i prijavljivanja nezakonitog sadržaja;

- (b) neovisan je o bilo kojem pružatelju internetskih platformi;
- (c) aktivnosti u svrhu podnošenja obavijesti obavlja savjesno, točno i objektivno.

3. Pouzdani prijavitelji najmanje jedanput godišnje objavljuju lako razumljiva i detaljna izvješća o obavijestima podnesenima u skladu s člankom 16. u relevantnom razdoblju. U izvješću se navodi barem broj obavijesti kategoriziranih prema:

- (a) identitetu pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju;
- (b) vrsti navodno nezakonitog prijavljenog sadržaja;
- (c) djelovanja koje je poduzeo pružatelj.

Ta izvješća uključuju objašnjenje postojećih postupaka kako bi se osiguralo da pouzdani prijavitelji zadrže svoju neovisnost.

Pouzdana prijavitelji šalju izvješće koordinatoru za digitalne usluge koji im je dodijelio status te ga javno objavljuju. Informacije u tim izvješćima ne sadržavaju osobne podatke.

4. Koordinator za digitalne usluge dostavljaju Komisiji i Odboru imena, adrese i e-adrese subjekata kojima su dodijelili status pouzdanog prijavitelja u skladu sa stavkom 2. ili kojima su status pouzdanog prijavitelja suspendirali u skladu sa stavkom 6. ili opozvali u skladu sa stavkom 7.

5. Informacije iz stavka 4. Komisija javno objavljuje u javnoj dostupnoj bazi podataka u lako dostupnom i strojno čitljivom obliku te ažurira tu bazu.
6. Ako pružatelj internetskih platformi ima informacije koje upućuju na to da je pouzdani prijavitelj podnio znatan broj nedovoljno preciznih, netočnih ili nedovoljno potkrijepljenih obavijesti putem mehanizama iz članka 16., uključujući informacije prikupljene u vezi s obradom pritužbi putem internih sustava za rješavanje pritužbi iz članka 20. stavka 4., on te informacije priopćuje koordinatoru za digitalne usluge koji je dotičnom subjektu dodijelio status pouzdanog prijavitelja te dostavlja potrebna objašnjenja i popratne dokumente. Po primitku informacije od pružatelja internetskih platformi i ako koordinatorski za digitalne usluge smatra da postoje zakoniti razlozi za otvaranje istrage, suspendira se status pouzdanog prijavitelja tijekom razdoblja trajanja te istrage. Ta se istraga provodi bez neopravdane odgode.

7. Koordinator za digitalne usluge koji je subjektu dodijelio status pouzdanog prijavitelja opoziva taj status ako utvrdi, nakon istrage provedene na vlastitu inicijativu ili na temelju informacija dobivenih od trećih strana, uključujući informacije koje je dostavio pružatelj internetskih platformi na temelju stavka 6., da subjekt više ne ispunjava uvjete utvrđene u stavku 2. Prije opoziva tog statusa koordinator za digitalne usluge subjektu pruža mogućnost da reagira na zaključke njegove istrage i namjeru opoziva statusa subjekta pouzdanog prijavitelja.
8. Komisija, nakon savjetovanja s Odborom, ako je to potrebno, izdaje smjernice za pomoć pružateljima internetskih platformi i koordinatorima za digitalne usluge u primjeni stavaka 2., 6. i 7.

Članak 23.

Mjere protiv zlouporabe i zaštita od zlouporabe

1. Pružatelji internetskih platformi suspendiraju, na razuman rok i nakon prethodnog upozorenja, pružanje svojih usluga primateljima usluga koji često pružaju očito nezakonit sadržaj.
2. Pružatelji internetskih platformi suspendiraju, na razuman rok i nakon prethodnog upozorenja, obradu obavijesti i pritužbi koje, putem mehanizama obavješćivanja i djelovanja te internih sustava za rješavanje pritužbi iz članka 16. odnosno 20., podnose pojedinci, subjekti ili podnositelji pritužbe koji često podnose očito neutemeljene obavijesti ili pritužbe.

3. Pri donošenju odluke o suspenziji pružatelji internetskih platformi procjenjuju, na pojedinačnoj osnovi te na pravodoban, savjestan i objektivan način, je li primatelj usluge, pojedinac, subjekt ili podnositelj pritužbe uključen u zlouporabu iz stavaka 1. i 2., uzimajući u obzir sve relevantne činjenice i okolnosti vidljive iz informacija dostupnih pružatelju internetskih platformi. Te okolnosti uključuju barem sljedeće:
- (a) apsolutni broj očito nezakonitih sadržaja ili očito neutemeljenih obavijesti ili pritužbi podnesenih u određenom vremenskom razdoblju;
 - (b) njihov relativni udio u odnosu na ukupan broj dostavljenih informacija ili obavijesti podnesenih u određenom vremenskom razdoblju;
 - (c) težinu zlouporabe, uključujući prirodu nezakonitog sadržaja, i njezinih posljedica;
 - (d) ako ju je moguće utvrditi, namjeru primatelja usluge, pojedinca, subjekta ili podnositelja pritužbe.

4. Pružatelji internetskih platformi u svojim uvjetima poslovanja jasno i detaljno utvrđuju svoju politiku u pogledu zlouporabe iz stavaka 1. i 2. te daju primjere činjenica i okolnosti koje uzimaju u obzir pri procjeni je li određeno ponašanje zlouporaba te trajanje suspenzije.

Članak 24.

Obveze izvješćivanja radi transparentnosti za pružatelje internetskih platformi

1. Uz informacije iz članka 15. pružatelji internetskih platformi u izvješća iz tog članka uključuju informacije o:
- (a) broju sporova podnesenih tijelima za izvansudsko rješavanje sporova iz članka 21., ishodima rješavanja sporova, medijalnom vremenu potrebnom za dovršetak postupaka za rješavanje sporova i udjelu sporova u kojima je pružatelj internetske platforme provelo odluku tijela;
 - (b) broju suspenzija izrečenih u skladu s člankom 23., pri čemu se radi razlika između suspenzija zbog pružanja očito nezakonitog sadržaja, podnošenja očito neutemeljenih obavijesti i podnošenja očito neutemeljenih pritužbi.

2. Do ... [tri mjeseca nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe] i najmanje svakih šest mjeseci nakon toga pružatelji za svaku internetsku platformu ili internetsku tražilicu, u javno dostupnom odjeljku svojeg internetskog sučelja, objavljuju informacije o prosječnim primateljima usluge u Uniji aktivnim na mjesečnoj razini, izračunano kao prosjek tijekom posljednjih šest mjeseci i u skladu s metodologijom utvrđenom u delegiranim aktima iz članka 33. stavka 2., ako su ti delegirani akti doneseni.
3. Pružatelji internetskih platformi ili internetskih tražilica dostavljaju koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana i Komisiji, na njihov zahtjev i bez nepotrebne odgode, informacije iz stavka 2., ažurirane do trenutka takvog zahtjeva. Taj koordinatorski zahtjev ili Komisija od pružatelja internetske platforme ili internetske tražilice mogu zahtijevati da dostavi dodatne informacije o izračunu iz tog stavka, uključujući objašnjenja i dokaze za korištene podatke. Te informacije ne uključuju osobne podatke.
4. Ako koordinatorski zahtjev za digitalne usluge u državi poslovnog nastana na temelju informacija dobivenih na temelju stavaka 2. i 3. ovog članka ima razloga smatrati da pružatelj internetskih platformi ili internetskih tražilica doseže prag prosječnih aktivnih primatelja usluge u Uniji na mjesečnoj razini utvrđen u članku 33. stavku 1., o tome obavješćuje Komisiju.

5. Pružatelji internetskih platformi bez nepotrebne odgode podnose Komisiji odluke i obrazloženja iz članka 17. stavka 1. kako bi ih se moglo uključiti u javno dostupnu strojno čitljivu bazu podataka kojom upravlja Komisija. Pružatelji internetskih platformi osiguravaju da dostavljene informacije ne sadržavaju osobne podatke.
6. Komisija može donijeti provedbene akte kako bi utvrdila predloške za oblik, sadržaj i druge pojedinosti izvješća na temelju stavka 1. ovog članka. Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 88.

Članak 25.

Dizajn i organizacija internetskog sučelja

1. Pružatelji internetskih platformi ne smiju dizajnirati ili organizirati svoja internetska sučelja ili njima upravljati na način kojim se obmanjuje ili manipulira primateljima njihove usluge ili na drugi način bitno narušava ili ugrožava sposobnost primatelja njihove usluge da donose slobodne i informirane odluke.
2. Zabrana iz stavka 1. ne primjenjuje se na prakse obuhvaćene Direktivom 2005/29/EZ ili Uredbom (EU) 2016/679.

3. Komisija može izdati smjernice o tome kako se stavak 1. primjenjuje na određene prakse, a posebno na:
- (a) isticanje pojedinih izbora kad se od primatelja usluge traži da donese odluku;
 - (b) opetovano traženje da primatelj usluge odabere nešto kada je to već odabrao, posebno prezentiranjem skočnih prozora koji ometaju korisničko iskustvo;
 - (c) otežavanje postupka otkazivanja usluge u odnosu na postupak prijave na tu uslugu.

Članak 26.

Oglašavanje na internetskim platformama

1. Pružatelji internetskih platformi koji prikazuju oglase na svojim internetskim sučeljima osiguravaju da, za svaki konkretni oglas koji se prikazuje svakom pojedinom primatelju, primatelji usluge mogu jasno, sažeto i nedvosmisleno i u stvarnom vremenu utvrditi:
- (a) da su informacije oglas, među ostalim putem lako uočljivih oznaka koje mogu biti u skladu s normama na temelju članka 44.;

- (b) ime fizičke ili pravne osobe u čije je ime oglas prikazan;
- (c) ime fizičke ili pravne osobe koja je platila oglas ako ta osoba nije fizička ili pravna osoba iz točke (b);
- (d) svrsishodne informacije, izravno i lako dostupne iz oglasa, o glavnim parametrima koji se upotrebljavaju za određivanje primatelja kojem se oglas prikazuje te, ako je to primjenjivo, o tome kako promijeniti te parametre.

2. Pružatelji internetskih platformi primateljima usluge osiguravaju funkcionalnost s pomoću koje mogu izjaviti je li sadržaj koji pružaju komercijalno priopćenje ili sadržava li takvo priopćenje.

Kada primatelj usluge podnese izjavu na temelju ovog stavka, pružatelj internetskih platformi osigurava da drugi primatelji usluge mogu jasno, nedvosmisleno i u stvarnom vremenu, među ostalim putem lako uočljivih oznaka, koje mogu biti u skladu s normama na temelju članka 44., utvrditi, je li sadržaj koji pruža primatelj usluge komercijalno priopćenje, ili sadržava takvo priopćenje, kako je opisano u toj izjavi.

3. Pružatelji internetskih platformi primateljima usluge ne smiju prikazivati oglase na temelju izrade profila, kako je definirana u članku 4. točki 4. Uredbe (EU) 2016/679, upotrebom posebnih kategorija osobnih podataka iz članka 9. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/679.

Članak 27.

Transparentnost sustava za preporučivanje

1. Pružatelji internetskih platformi koji upotrebljavaju sustave za preporučivanje u svojim uvjetima poslovanja jednostavnim i razumljivim jezikom utvrđuju glavne parametre koji se upotrebljavaju u njihovim sustavima za preporučivanje, kao i sve opcije za izmjenu tih glavnih parametara ili utjecanje na njih.
2. U glavnim parametrima iz stavka 1. objašnjava se zašto se primatelju usluge predlažu određene informacije. Oni uključuju barem sljedeće:
 - (a) kriterije koji su najznačajniji za utvrđivanje informacija predloženih primatelju usluge;
 - (b) razloge za relativnu važnost tih parametara.
3. Ako je dostupno nekoliko opcija u skladu sa stavkom 1. za sustave za preporučivanje kojima se utvrđuje relativni redoslijed informacija koje se prikazuju primateljima usluge, pružatelji internetskih platformi također stavljaju na raspolaganje funkcionalnost koja primatelju usluge omogućuje da u bilo kojem trenutku odabere i izmijeni preferiranu opciju. Ta funkcionalnost mora biti izravno i lako dostupna iz posebnog odjeljka internetskog sučelja internetske platforme u kojem se daje prednost tim informacijama.

Članak 28.

Zaštita maloljetnika na internetu

1. Pružatelji internetskih platformi dostupnih maloljetnicima uspostavljaju odgovarajuće i razmjerne mjere kako bi osigurali visoku razinu privatnosti, sigurnosti i zaštite maloljetnika na svojoj usluzi.
2. Pružatelji internetskih platformi ne smiju prikazivati oglase na svojem sučelju na temelju izrade profila kako je definirana u članku 4. točki 4. Uredbe (EU) 2016/679 upotrebom osobnih podataka primatelja usluge ako s dovoljnom sigurnošću znaju da je primatelj usluge maloljetna osoba.
3. Usklađenost s obvezama utvrđenima u ovom članku ne obvezuje pružatelje internetskih platformi da obrađuju dodatne osobne podatke kako bi procijenili je li primatelj usluge maloljetna osoba.
4. Komisija može, nakon savjetovanja s Odborom, izdati smjernice za pomoć pružateljima internetskih platformi u primjeni stavka 1.

ODJELJAK 4.

DODATNE ODREDBE KOJE SE PRIMJENJUJU NA PRUŽATELJE INTERNETSKIH PLATFORMI KOJIMA SE POTROŠAČIMA OMOGUĆUJE SKLAPANJE UGOVORA NA DALJINU S TRGOVCIMA

Članak 29.

Izuzeće mikropoduzeća i malih poduzeća

1. Ovaj odjeljak ne primjenjuje se na pružatelje internetskih platformi kojima se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima, a koji se smatraju mikropoduzećima ili malim poduzećima kako su definirana u Preporuci 2003/361/EZ.

Ovaj odjeljak ne primjenjuje se na pružatelje internetskih platformi kojima se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima, a koji su prethodno ispunili uvjete za status mikropoduzeća ili malog poduzeća kako su definirani u Preporuci 2003/361/EZ tijekom 12 mjeseci nakon gubitka tog statusa u skladu s člankom 4. stavkom 2., osim ako su oni vrlo velike internetske platforme u skladu s člankom 33.

2. Odstupajući od stavka 1. ovog članka, ovaj odjeljak primjenjuje se na pružatelje internetskih platformi kojima se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima, a koje su određene kao vrlo velike internetske platforme u skladu s člankom 33., neovisno o tome smatraju li se mikropoduzećima ili malim poduzećima.

Članak 30.
Sljedivost trgovaca

1. Pružatelji internetskih platformi kojima se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima osiguravaju da se trgovci mogu koristiti tim platformama za promicanje poruka ili nuđenje proizvoda ili usluga potrošačima koji se nalaze u Uniji samo ako su prije korištenja njihovim uslugama u te svrhe dobili sljedeće informacije, ako su one primjenjive na trgovca:
- (a) ime, adresu, telefonski broj i e-adresu trgovca;
 - (b) presliku identifikacijskog dokumenta trgovca ili bilo koju drugu elektroničku identifikaciju kako je definirana u članku 3. Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća¹;
 - (c) podatke o računu za plaćanje trgovca;
 - (d) ako je trgovac upisan u trgovački ili slični javni registar, ime trgovačkog registra u kojem je trgovac registriran, kao i njegov registarski broj, odnosno jednakovrijedan način identifikacije u tom registru;
 - (e) samocertificiranje trgovca kojim se obvezuje nuditi isključivo proizvode ili usluge koji su u skladu s primjenjivim pravilima prava Unije.

¹ Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ, (SL L 257, 28.8.2014., str. 73.).

2. Po primitku informacije iz stavka 1. i prije nego što dotičnom trgovcu dopusti da se koristi njegovim uslugama, pružatelj internetske platforme kojom se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima, pomoću bilo koje slobodno dostupne službene internetske baze podataka ili internetskog sučelja koje su na raspolaganje stavile država članica ili Unija ili slanjem zahtjeva trgovcu za dostavljanje popratnih dokumenata iz pouzdanih izvora, ulaže maksimalne napore kako bi procijenio jesu li informacije iz stavka 1. točaka od (a) do (e) pouzdane i cjelovite. Za potrebe ove Uredbe trgovci su odgovorni za točnost dostavljenih informacija.

U pogledu trgovaca koji se već koriste uslugama pružatelja internetskih platformi kojima se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima za potrebe iz stavka 1., ... [datum početka primjene ove Uredbe] pružatelji čine sve što je u njihovoj moći kako bi od dotičnih trgovaca dobili informacije u roku od 12 mjeseci. Ako dotični trgovci ne dostave informacije u tom roku, pružatelji suspendiraju pružanje svojih usluga tim trgovcima dok ne dostave sve informacije.

3. Ako pružatelj internetske platforme kojom se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima ima dovoljno naznaka ili ima razloga vjerovati da je bilo koja informacija iz stavka 1. koju je dao dotični trgovac netočna, nepotpuna ili da nije ažurirana, taj pružatelj zahtijeva od trgovca da ispravi tu situaciju, bez odgode ili u roku utvrđenom pravom Unije i nacionalnim pravom.

Ako trgovac ne ispravi ili dopuni te informacije, pružatelj internetske platforme kojom se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima žurno suspendira svoju uslugu tom trgovcu u vezi s ponudom proizvoda ili usluga potrošačima koji se nalaze u Uniji dok on u potpunosti ne ispuni zahtjev.

4. Ne dovodeći u pitanje članak 4. Uredbe (EU) 2019/1150, ako pružatelj internetske platforme kojom se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima odbije dopustiti trgovcu korištenje svojom uslugom u skladu sa stavkom 1. ili suspendira pružanje svoje usluge u skladu sa stavkom 3. ovog članka, dotični trgovac ima pravo podnijeti pritužbu kako je predviđeno u člancima 20. i 21. ove Uredbe.
5. Pružatelji internetskih platformi kojima se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima pohranjuju informacije dobivene na temelju stavaka 1. i 2. na siguran način tijekom razdoblja od šest mjeseci nakon kraja ugovornog odnosa s dotičnim trgovcem. Nakon toga brišu te informacije.
6. Ne dovodeći u pitanje stavak 2. ovog članka, pružatelj internetske platforme kojom se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima otkriva informacije trećim stranama samo ako je to potrebno u skladu s primjenjivim pravom, uključujući naloge iz članka 10. i sve naloge koje su izdala nadležna tijela država članica ili Komisija radi izvršavanja svojih zadaća na temelju ove Uredbe.

7. Pružatelj internetske platforme kojom se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima stavlja na raspolaganje primateljima usluge informacije iz stavka 1. točaka (a), (d) i (e) koje su dostupne na njegovoj internetskoj platformi na jasan, lako dostupan i razumljiv način. Te informacije moraju biti dostupne barem na internetskom sučelju internetske platforme na kojem se prikazuju informacije o proizvodu ili usluzi.

Članak 31.

Integrirana usklađenost

1. Pružatelji internetskih platformi kojima se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima osiguravaju da je njihovo internetsko sučelje dizajnirano i organizirano na način kojim se trgovcima omogućuje da ispune svoje obveze u pogledu predugovornih informacija, sukladnosti i informacija o sigurnosti proizvoda u skladu s primjenjivim pravom Unije.

Dotični pružatelj osobito osigurava da se njegovim internetskim sučeljem trgovcima omogućuje da pruže informacije o imenu, adresi, telefonskom broju i e-adresi gospodarskog subjekta kako je definiran u članku 3. točki 13. Uredbe (EU) 2019/1020 i drugom pravu Unije.

2. Pružatelji internetskih platformi kojima se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima osigurava da je njegovo internetsko sučelje dizajnirano i organizirano na način kojim se trgovcima omogućuje pružanje barem sljedećeg:
- (a) informacija potrebnih za jasnu i nedvosmislenu identifikaciju proizvoda ili usluga koje se promiču ili nude potrošačima koji se nalaze u Uniji putem usluga pružatelja;

- (b) svakog znaka kojim se identificira trgovac, kao što je žig, simbol ili logotip; i
- (c) ako je to primjenjivo, informacija o označivanju i obilježavanju u skladu s pravilima primjenjivog prava Unije o sigurnosti proizvoda i sukladnosti proizvoda.

3. Pružatelji internetskih platformi kojima se potrošačima omogućuju sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima ulažu maksimalne napore kako bi procijenili jesu li ti trgovci dostavili informacije iz stavaka 1. i 2. prije nego što omoguće trgovcima da nude svoje proizvode ili usluge na tim platformama. Nakon što dopusti trgovcu da nudi proizvode ili usluge na njegovoj internetskoj platformi kojom se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima, pružatelj ulaže razumne napore da nasumično provjeri u bilo kojoj službenoj, slobodno dostupnoj i strojno čitljivoj internetskoj bazi podataka ili internetskom sučelju jesu li ponuđeni proizvodi ili usluge identificirani kao nezakoniti.

Članak 32.
Pravo na informacije

1. Ako pružatelj internetske platforme kojom se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima sazna, bez obzira na sredstva koja je za to koristio, da je trgovac nudio potrošačima koji se nalaze u Uniji nezakonit proizvod ili uslugu putem njegovih usluga, taj pružatelj obavješćuje, u mjeri u kojoj ima njihove kontakte podatke, potrošače koji su kupili nezakonit proizvod ili uslugu putem njegovih usluga o sljedećem:
 - (a) činjenici da su proizvod ili usluga nezakoniti;
 - (b) identitetu trgovca; i
 - (c) svim relevantnim sredstvima pravne zaštite.

Obveza utvrđena u prvom podstavku ograničena je na kupnje nezakonitih proizvoda ili usluga izvršene unutar šest mjeseci od trenutka kada je pružatelj postao svjestan nezakonitosti.

2. Ako u situaciji iz stavka 1. pružatelj internetskih platformi kojima se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima nema podatke za kontakt svih dotičnih potrošača, taj pružatelj na svojem internetskom sučelju javno objavljuje lako dostupne informacije o nezakonitom proizvodu ili usluzi, identitetu trgovca i svim relevantnim sredstvima pravne zaštite.

ODJELJAK 5.

DODATNE OBVEZE ZA PRUŽATELJE VRLO VELIKIH INTERNETSKIH PLATFORMI I VRLO VELIKIH INTERNETSKIH TRAŽILICA U POGLEDU UPRAVLJANJA SISTEMSKIM RIZICIMA

Članak 33.

Vrlo velike internetske platforme i vrlo velike internetske tražilice

1. Ovaj se odjeljak primjenjuje na internetske platforme i internetske tražilice koje imaju broj prosječnih primatelja usluge u Uniji aktivnih na mjesečnoj razini od 45 milijuna ili više, te koje su na temelju stavka 4. određene kao vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice.
2. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 87. radi prilagodbe broja prosječnih primatelja usluga u Uniji aktivnih na mjesečnoj razini iz stavka 1. ako se broj stanovnika Unije poveća ili smanji za najmanje 5 % u odnosu na njezino stanovništvo u 2020. ili na njezino stanovništvo nakon prilagodbe delegiranim aktom u godini u kojoj je donesen zadnji delegirani akt. U tom slučaju Komisija prilagođava broj tako da odgovara 10 % stanovništva Unije u godini u kojoj je donesen delegirani akt, zaokružen na više ili na niže, kako bi se broj mogao izraziti u milijunima.

3. Komisija može donijeti delegirane akte u skladu s člankom 87. nakon savjetovanja s Odborom kako bi dopunila odredbe Uredbe utvrđivanjem metodologije za izračun broja prosječnih primatelja usluge u Uniji aktivnih na mjesečnoj razni za potrebe stavka 1. ovog članka i članka 24. stavka 2., osiguravajući pritom da se metodologijom uzmu u obzir promjene na tržištu i tehnološki napredak.
4. Komisija, nakon savjetovanja s državom članicom poslovnog nastana ili nakon što je uzela u obzir informacije koje je dostavio koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana u skladu s člankom 24. stavkom 4. donosi odluku kojom se kao vrlo velika internetska platforma ili vrlo velika internetska tražilica za potrebe ove Uredbe određuje internetska platforma ili internetska tražilica s brojem prosječnih primatelja usluge aktivnih na mjesečnoj razini koji je jednak broju iz stavka 1. ovog članka ili veći od njega. Komisija donosi svoju odluku na temelju podataka koje je pružatelj internetske platforme dostavio u skladu s člankom 24. stavkom 2. ili informacija zatraženih u skladu s člankom 24. stavkom 3. ili bilo kojih drugih informacija koje su dostupne Komisiji.

Ako pružatelj internetske platforme ili internetske tražilice ne postupi u skladu s člankom 24. stavkom 2. ili ne postupi u skladu sa zahtjevom koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana ili Komisije u skladu s člankom 24. stavkom 3., to ne sprečava Komisiju da tog pružatelja odredi kao pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice u skladu s ovim stavkom.

Ako Komisija svoju odluku temelji na drugim informacijama koje su joj dostupne u skladu s prvim podstavkom ovog stavka ili na temelju dodatnih informacija zatraženih na temelju članka 24. stavka 3., Komisija daje dotičnom pružatelju internetske platforme ili internetske tražilice rok od deset radnih dana da podnese svoja stajališta o preliminarnim nalazima Komisije te o namjeri Komisije da tu internetsku platformu ili internetsku tražilicu odredi kao vrlo veliku internetsku platformu odnosno vrlo veliku internetsku tražilicu. Komisija uzima u obzir stajališta koja je podnio dotični pružatelj usluga.

Propust dotičnog pružatelja internetske platforme ili internetske tražilice da podnese svoje stajalište u skladu s trećim podstavkom ne sprečava Komisiju da tu internetsku platformu ili internetsku tražilicu odredi kao vrlo veliku internetsku platformu odnosno vrlo veliku internetsku tražilicu na temelju drugih informacija koje su joj dostupne.

5. Komisija ukida određivanje ako tijekom neprekinutog razdoblja od jedne godine internetska platforma ili internetska tražilica nema broj prosječnih primatelja usluge aktivnih na mjesečnoj razini jednak broju iz stavka 1. ili veći od njega.

6. Komisija dostavlja svoje odluke na temelju stavaka 4. i 5. pružatelju dotične internetske platforme ili internetske tražilice, Odboru i koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana, bez nepotrebne odgode.

Komisija osigurava da se popis određenih vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica objavi u *Službenom listu Europske unije* te ažurira taj popis. Obveze utvrđene u ovom odjeljku primjenjuju se ili se prestaju primjenjivati na dotične vrlo velike internetske platforme i vrlo velike internetske tražilice četiri mjeseca nakon obavijesti dotičnom pružatelju usluga iz prvog podstavka.

Članak 34.

Procjena rizika

1. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica s dužnom pažnjom utvrđuju, analiziraju i procjenjuju sve sistemske rizike u Uniji koji proizlaze iz dizajna ili funkcioniranja njihove usluge i njezinih povezanih sustava, među ostalim algoritamskih sustava, i od korištenja njihovih usluga.

Oni provode procjene rizika od datuma primjene iz članka 33. stavka 6. drugog podstavka i najmanje jednom godišnje nakon toga, a u svakom slučaju prije uvođenja funkcionalnosti koje će vjerojatno imati ključan učinak na rizike utvrđene u skladu s ovim člankom. Ta procjena rizika odnosi se na njihove usluge, razmjerna je sistemskim rizicima uzimajući u obzir njihovu ozbiljnost i vjerojatnost i uključuje sljedeće sistemske rizike:

- (a) širenje nezakonitog sadržaja putem njihovih usluga;
- (b) sve stvarne ili predvidive negativne učinke na ostvarivanje temeljnih prava, osobito prava na ljudsko dostojanstvo utvrđenog u članku 1. Povelje, prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života utvrđenog u članku 7. Povelje, prava na zaštitu osobnih podataka utvrđenu u članku 8. Povelje, prava na slobodu izražavanja i informiranja, uključujući slobodu i pluralizam medija, utvrđenog u članku 11. Povelje, prava na nediskriminaciju utvrđenog u članku 21. Povelje, prava na poštovanje prava djeteta utvrđenog u članku 24. Povelje i prava na visoku razinu zaštite potrošača utvrđenog u članku 38. Povelje;
- (c) sve stvarne ili predvidive negativne učinke na građanski diskurs i izborne procese te na javnu sigurnost;

(d) sve stvarne ili predvidive negativne učinke povezane s rodno uvjetovanim nasiljem, zaštitom javnog zdravlja i maloljetnika te ozbiljnim negativnim posljedicama za fizičku i mentalnu dobrobit osobe.

2. Pri provedbi procjena rizika pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica osobito uzimaju u obzir utječu li sljedeći čimbenici na bilo koji od sistemskih rizika iz stavka 1. i na koji način:

- (a) dizajn njihovih sustava za preporučivanje i bilo koji drugi relevantni algoritamski sustavi;
- (b) njihovi sustavi za moderiranje sadržaja;
- (c) primjenjivi uvjeti poslovanja i njihova provedba;
- (d) sustavi za odabir i prikazivanje oglasa;
- (e) prakse pružatelja usluga povezane s podacima.

U procjenama se također analizira utječe li na rizike u skladu sa stavkom 1. i na koji način namjerno manipuliranje njihovom uslugom, uključujući nevjerodostojno korištenje uslugom ili automatizirano iskorištavanje usluge, kao i povećanje i potencijalno brzo i sveobuhvatno širenje nezakonitog sadržaja i informacija koje nisu u skladu s njihovim uvjetima poslovanja.

U procjeni se uzimaju u obzir posebni regionalni ili jezični aspekti, uključujući kada su specifični za državu članicu.

3. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica čuvaju popratne dokumente o procjenama rizika najmanje tri godine nakon provedbe procjena rizika te ih na zahtjev dostavljaju Komisiji i koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana.

Članak 35.

Smanjenje rizika

1. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica uspostavljaju razumne, razmjerne i djelotvorne mjere za smanjenje rizika, prilagođene posebnim sistemskim rizicima utvrđenima u skladu s člankom 34., s posebnim naglaskom na učincima takvih mjera na temeljna prava. Takve mjere mogu uključivati, ako je to primjenjivo:
- (a) prilagodbu dizajna, značajki ili funkcioniranja njihovih usluga, uključujući njihova internetska sučelja;
 - (b) prilagodbu njihovih uvjeta poslovanja i njihove provedbe;
 - (c) prilagodbu postupaka moderiranja sadržaja, uključujući brzinu i kvalitetu obrade obavijesti koje se odnose na određene vrste nezakonitog sadržaja i, prema potrebi, žurno uklanjanje ili onemogućavanje pristupa prijavljenom sadržaju, posebno u pogledu nezakonitog govora mržnje ili kibernasilje; kao i prilagodbu svih relevantnih postupaka donošenja odluka i namjenskih sredstava za moderiranje sadržaja;

- (d) testiranje i prilagodbu njihovih algoritamskih sustava, uključujući njihove sustave za preporučivanje;
- (e) prilagodbu njihovih sustava oglašavanja i donošenje ciljanih mjera usmjerenih na ograničavanje ili prilagođavanje prikazivanja oglasa u vezi s uslugom koju pružaju;
- (f) jačanje internih procesa, resursa, ispitivanja, dokumentacije ili nadzora bilo koje njihove aktivnosti, posebno u pogledu otkrivanja sistemskog rizika;
- (g) pokretanje ili prilagodbu suradnje s pouzdanim prijaviteljima u skladu s člankom 22. i provedbu odluke tijela za izvansudsko rješavanje sporova na temelju članka 21.;
- (h) pokretanje ili prilagodbu suradnje s drugim pružateljima internetskih platformi ili internetskih tražilica na temelju kodeksa ponašanja i kriznih protokola iz članka 45. odnosno članka 48.;
- (i) poduzimanje mjera za podizanje svijesti i prilagođavanje njihovog internetskog sučelja kako bi se primateljima usluge pružile informacije;

- (j) poduzimanje ciljanih mjera za zaštitu prava djeteta, uključujući alate za provjeru dobi i alate za roditeljsku kontrolu te alate kojima je cilj pomoći maloljetnicima da, prema potrebi, upozore na zlostavljanje ili da im se pruži potpora;
- (k) osiguravanje da se informacija, neovisno o tome predstavlja li generiranu ili manipuliranu sliku, audio ili videozapis koji znatno sliči postojećim osobama, predmetima, mjestima ili drugim subjektima ili događajima te se osobi lažno čini vjerodostojnom ili istinitom, može razlikovati s pomoću lako uočljivih oznaka kada je prikazana na njihovim internetskim sučeljima te pružanje funkcije jednostavne za upotrebu koja primateljima usluge omogućuje da ukažu na takvu informaciju.

2. Odbor u suradnji s Komisijom jednom godišnje objavljuje cjelovita izvješća. Ta izvješća uključuju sljedeće:

- (a) utvrđivanje i procjenu najvažnijih i najčešćih sistemskih rizika o kojima izvijeste pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica ili koji se utvrde na temelju drugih izvora informacija, posebno onih koji se pružaju u skladu s člancima 39., 40. i 42.;

- (b) primjere dobre prakse smanjenja utvrđenih sistemskih rizika za pružatelje vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica.

U tim se izvješćima navode sistemski rizici raščlanjeni po državi članici u kojoj su nastali i, ako je to primjenjivo, u cijeloj Uniji.

- 3. Komisija u suradnji s koordinatorima za digitalne usluge može izdati smjernice o primjeni stavka 1. u vezi s posebnim rizicima, ponajprije kako bi dala primjere dobre prakse i preporučila moguće mjere, uzimajući u obzir moguće posljedice mjera na temeljna prava svih uključenih strana koja su utvrđena u Povelji. Pri pripremi tih smjernica Komisija organizira javna savjetovanja.

Članak 36.

Mehanizam za odgovor na krizu

- 1. U slučaju krize Komisija na preporuku Odbora može donijeti odluku kojom se od jednog ili više pružatelja vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica zahtijeva da poduzmu jedno ili više sljedećih djelovanja:
 - (a) procijene doprinose li funkcioniranje i upotreba njihovih usluga znatno ozbiljnoj prijetnji kako je navedena u stavku 2. i, ako da, u kojoj mjeri i na koji način, ili je vjerojatno da će joj znatno doprinijeti;

- (b) utvrde i primijene posebne učinkovite i razmjerne mjere, kao što su one predviđene u članku 35. stavku 1. ili članku 48. stavku 2., kako bi spriječile, uklonile ili ograničile svaki takav doprinos ozbiljnoj prijetnji utvrđenoj u skladu s točkom (a) ovog stavka;
- (c) do određenog datuma ili u redovitim vremenskim razmacima navedenima u odluci izvijeste Komisiju o procjenama iz točke (a), točnom sadržaju, provedbi te kvalitativnom i kvantitativnom učinku posebnih mjera poduzetih u skladu s točkom (b) te o svim drugim pitanjima povezanim s tim procjenama ili tim mjerama, kako je navedeno u odluci.

Pri utvrđivanju i primjeni mjera na temelju točke (b) ovog stavka pružatelj ili pružatelji usluga uzimaju u obzir ozbiljnost ozbiljne prijetnje iz stavka 2., hitnost mjera i stvarne ili potencijalne posljedice za prava i zakonite interese svih uključenih strana, uključujući moguće nepoštovanje temeljnih prava utvrđenih u Povelji.

2. Za potrebe ovog članka smatra se da je kriza nastupila ako izvanredne okolnosti dovedu do ozbiljne prijetnje javnoj sigurnosti ili javnom zdravlju u Uniji ili bitnim dijelovima Unije.

3. Pri donošenju odluke iz stavka 1. Komisija osigurava da su ispunjeni svi sljedeći zahtjevi:
- (a) djelovanja koja se zahtijevaju odlukom nužna su, opravdana i proporcionalna, osobito uzimajući u obzir ozbiljnost ozbiljne prijetnje iz stavka 2., hitnost mjera i stvarne ili potencijalne posljedice za prava i zakonite interese svih uključenih strana, uključujući moguće nepoštovanje temeljnih prava utvrđenih u Povelji;
 - (b) u odluci se navodi razuman rok u kojem se trebaju poduzeti posebne mjere iz stavka 1. točke (b), osobito uzimajući u obzir hitnost tih mjera i vrijeme potrebno za njihovu pripremu i provedbu;
 - (c) djelovanja koja se zahtijevaju odlukom ograničena su na razdoblje od najviše tri mjeseca.
4. Nakon donošenja odluke iz stavka 1. Komisija bez nepotrebne odgode poduzima sljedeće korake:
- (a) obavješćuje o odluci pružatelja ili pružatelje kojima je odluka upućena;

- (b) javno objavljuje odluku; i
 - (c) obavješćuje Odbor o odluci, poziva ga da podnese svoja stajališta o toj odluci i obavješćuje ga o svakom daljnjem razvoju događaja u vezi s tom odlukom.
5. Posebne mjere koje treba poduzeti u skladu sa stavkom 1. točkom (b) i stavkom 7. drugim podstavkom odabire pružatelj ili pružatelji kojima je upućena odluka Komisije.
6. Komisija može na vlastitu inicijativu ili na zahtjev pružatelja pokrenuti dijalog s pružateljem kako bi utvrdila jesu li, s obzirom na posebne okolnosti pružatelja, planirane ili provedene mjere iz stavka 1. točke (b) djelotvorne i razmjerne u postizanju željenih ciljeva. Komisija posebno osigurava da mjere koje je pružatelj poduzeo u skladu sa stavkom 1. točkom (b) ispunjavaju zahtjeve iz stavka 3. točaka (a) i (c).
7. Komisija prati primjenu posebnih mjera poduzetih u skladu s odlukom iz stavka 1. ovog članka na temelju izvješća iz točke (c) tog stavka i svih drugih relevantnih informacija, uključujući informacije koje može zatražiti na temelju članka 40. ili članka 67., uzimajući u obzir razvoj krize. Komisija redovito izvješćuje Odbor o tom praćenju, najmanje jednom mjesečno.

Ako Komisija smatra da planirane ili provedene posebne mjere na temelju stavka 1. točke (b) nisu djelotvorne ili razmjerne, može, nakon savjetovanja s Odborom, donijeti odluku kojom se od pružatelja zahtijeva da preispita utvrđivanje ili primjenu tih posebnih mjera.

8. Ako je to primjereno s obzirom na razvoj krize, Komisija na preporuku Odbora može izmijeniti odluku iz stavka 1. ili iz stavka 7. drugog podstavka na sljedeći način:
- (a) opozivom odluke i, prema potrebi, zahtijevanjem od vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice da prestanu primjenjivati mjere utvrđene i provedene na temelju stavka 1. točke (b) ili stavka 7. drugog podstavka, osobito ako razlozi za takve mjere više ne postoje;
 - (b) produljenjem razdoblja iz stavka 3. točke (c) za razdoblje od najviše tri mjeseca;
 - (c) uzimanjem u obzir iskustva stečenog u primjeni mjera, a posebno mogućeg neuspjeha da se mjerama poštuju temeljna prava utvrđena u Povelji.

9. Zahtjevi iz stavaka od 1. do 6. primjenjuju se na odluku i njezinu izmjenu iz ovog članka.
10. Komisija u najvećoj mogućoj mjeri uzima u obzir preporuke koje Odbor daje na temelju ovog članka.
11. Nakon donošenja odluka u skladu s ovim člankom Komisija svake godine izvješćuje Europski parlament i Vijeće o primjeni posebnih mjera poduzetih na temelju tih odluka, a u svakom slučaju tri mjeseca nakon završetka krize.

Članak 37.

Neovisna revizija

1. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica podliježu, na vlastiti trošak i barem jednom godišnje, neovisnim revizijama radi ocjenjivanja usklađenosti s:
 - (a) obvezama iz poglavlja III.;
 - (b) svim obvezama preuzetima na temelju kodeksa ponašanja iz članka 45. i 46. i kriznih protokola iz članka 48.

2. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica organizacijama koje provode revizije na temelju ovog članka pružaju potrebnu suradnju i pomoć kako bi im se omogućila provedba tih revizija na djelotvoran, učinkovit i pravodoban način, među ostalim tako da im omoguće pristup svim relevantnim podacima i prostorijama te odgovaranjem na usmena ili pisana pitanja. Suzdržavaju se od ometanja, neopravdanog utjecanja ili potkopavanja provedbe revizije.

Takvim revizijama osigurava se odgovarajuća povjerljivost i čuvanje poslovne tajne u pogledu informacija dobivenih od pružatelja vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica i trećih strana u kontekstu revizija, među ostalim nakon završetka revizija. Međutim, ispunjavanje tog zahtjeva ne smije negativno utjecati na provedbu revizija i druge odredbe ove Uredbe, posebno one o transparentnosti, nadzoru i izvršavanju. Ako je to potrebno u svrhu izvješćivanja radi transparentnosti u skladu s člankom 42. stavkom 4., u izvješću o reviziji i izvješću o provedbi revizije iz stavaka 4. i 6. ovog članka prilažu se verzije koje ne sadržavaju informacije koje bi se razumno mogle smatrati povjerljivima.

3. Revizije koje se provode na temelju stavka 1. provode organizacije koje:
- (a) ne ovise o pružatelju dotične vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice niti su u sukobu interesa s njim ni s bilo kojom pravnom osobom povezanom s tim pružateljem; osobito: da:
 - i. nisu pružile bilo kakve nerevizorske usluge povezane s pitanjima obuhvaćenima revizijom predmetnom pružatelju vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ni bilo kojoj pravnoj osobi povezanoj s tim pružateljem u razdoblju od 12 mjeseci prije početka revizije te su se obvezale da im neće pružati takve usluge u razdoblju od 12 mjeseci nakon završetka revizije;
 - ii. nisu pružile usluge revizije u skladu s ovim člankom dotičnom pružatelju vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ni bilo kojoj pravnoj osobi povezanoj s tim pružateljem tijekom razdoblja duljeg od 10 uzastopnih godina;
 - iii. ne provode reviziju za naknade koje ovise o rezultatu revizije;
 - (b) imaju dokazano stručno znanje u području upravljanja rizicima, tehničke kompetencije i sposobnosti;
 - (c) imaju dokazanu objektivnost i profesionalnu etiku, posebno na temelju pridržavanja kodeksa ponašanja ili odgovarajućih standarda.

4. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica osiguravaju da organizacije koje provode revizije sastavljaju izvješće za svaku reviziju. To izvješće mora biti obrazloženo, u pisanom obliku i sadržavati barem sljedeće:
- (a) ime, adresu i kontaktnu točku pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice koji je predmet revizije, te razdoblje obuhvaćeno revizijom;
 - (b) ime i adresu organizacije ili organizacija koje provode reviziju;
 - (c) izjavu o interesima;
 - (d) opis posebnih revidiranih elemenata i primijenjenu metodologiju;
 - (e) opis i sažetak glavnih zaključaka revizije;
 - (f) popis trećih strana s kojima se savjetovalo u okviru revizije;
 - (g) revizorsko mišljenje o tome je li pružatelj vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice koji je predmet revizije postupao u skladu s obvezama i dužnostima iz stavka 1., odnosno „pozitivno”, „pozitivno s komentarima” ili „negativno”;
 - (h) ako revizorsko mišljenje nije „pozitivno”, operativne preporuke o posebnim mjerama za postizanje usklađenosti i preporučeni vremenski okvir za postizanje usklađenosti.

5. Ako organizacija koja provodi reviziju nije mogla provesti reviziju određenih posebnih elemenata ili izraziti revizorsko mišljenje na temelju svojih istraga, ona u revizorsko izvješće uključuje objašnjenje okolnosti i razloge zbog kojih ti elementi nisu mogli biti obuhvaćeni revizijom.
6. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica koji prime revizorsko izvješće koje nije „pozitivno” uzimaju u obzir sve operativne preporuke koje su im upućene kako bi poduzeli potrebne mjere za njihovu provedbu. U roku od mjesec dana od primitka tih preporuka donose izvješće o provedbi revizijskih preporuka u kojem se utvrđuju te mjere. Ako ne provedu operativne preporuke, u izvješću o provedbi revizijskih preporuka moraju obrazložiti zašto to nisu učinili i navesti sve alternativne mjere koje su poduzele kako bi otklonile sve utvrđene slučajeve neusklađenosti.
7. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 87. radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem potrebnih pravila za provedbu revizija u skladu s ovim člankom, posebno u pogledu potrebnih pravila o postupovnim koracima, revizijskim metodologijama i predlošcima za izvješćivanje za revizije provedene u skladu s ovim člankom. Tim delegiranim aktima uzimaju se u obzir svi dobrovoljni revizijski standardi iz članka 44. stavka 1. točke (e).

Članak 38.

Sustavi za preporučivanje

Uz zahtjeve utvrđene u članku 27., pružatelji vrlo velikih internetskih platformi koji upotrebljavaju sustave za preporučivanje pružaju barem jednu opciju za svaki od svojih sustava za preporučivanje koja se ne temelji na izradi profila kako je definirana u članku 4. točki 4. Uredbe (EU) 2016/679.

Članak 39.

Dodatna transparentnost internetskog oglašavanja

1. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica koje prikazuju oglase na svojim internetskim sučeljima sastavljaju i javno objavljuju u posebnom odjeljku svojeg internetskog sučelja putem pretraživog i pouzdanog alata koji omogućuje pretraživanje po više kriterija i putem sučelja za programiranje aplikacija, repozitorij u kojem se informacije iz stavka 2. čuvaju tijekom cijelog razdoblja u kojem prikazuju oglas i jednu godinu od posljednjeg prikazivanja oglasa na njihovim internetskim sučeljima. Osiguravaju da repozitorij ne sadržava osobne podatke primatelja usluge kojima je oglas bio ili mogao biti prikazan i poduzimaju razumne napore kako bi osigurali da su informacije točne i potpune.

2. Repozitorij sadržava barem sljedeće informacije:
- (a) sadržaj oglasa, uključujući naziv proizvoda, usluge ili robne marke te predmet oglasa;
 - (b) ime fizičke ili pravne osobe u čije je ime oglas prikazan;
 - (c) ime fizičke ili pravne osobe koja je platila oglas, ako ta osoba nije osoba iz točke (b);
 - (d) razdoblje u kojem je oglas bio prikazan;
 - (e) podatak o tome je li oglas bio namijenjen za prikazivanje jednoj ili više posebnih skupina primatelja usluge i, ako jest, glavne parametre upotrijebljene u tu svrhu, uključujući, ako je to primjenjivo, glavne parametre koji se koriste za isključivanje jedne ili više tih određenih skupina;
 - (f) komercijalna priopćenja objavljena na vrlo velikim internetskim platformama i utvrđena u skladu s člankom 26. stavkom 2.;
 - (g) ukupni broj ostvarenih primatelja usluge kojima je oglas prikazan i, ako je to primjenjivo, zbirne brojeve raščlanjene po državi članici za skupinu ili skupine primatelja kojima je oglas bio posebno namijenjen.

3. Kad je riječ o stavku 2. točkama (a), (b) i (c), ako je pružatelj vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica uklonio ili onemogućio pristup određenom oglasu zbog navodne nezakovitosti ili nespojivosti s njegovim uvjetima poslovanja, repozitorij ne uključuje informacije iz tih točaka. U tom slučaju repozitorij za određeni oglas uključuje informacije iz, ovisno o slučaju, članka 17. stavka 3. točaka od (a) do (e) ili članka 9. stavka 2. točke (a) podtočke i.

Komisija može, nakon savjetovanja s Odborom, relevantnim provjerenim istraživačima iz članka 40. i javnosti izdati smjernice o strukturi, organizaciji i funkcijama repozitorija iz ovog članka.

Članak 40.

Pristup podacima i kontrola

1. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica omogućuju koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana ili Komisiji, na njihov obrazloženi zahtjev i u razumnom roku, navedenom u zahtjevu, pristup podacima koji su potrebni za praćenje i ocjenjivanje usklađenosti s ovom Uredbom.

2. Koordinator za digitalne usluge i Komisija upotrebljavaju podatke kojima se pristupa na temelju stavka 1. samo u svrhu praćenja i procjene usklađenosti s ovom Uredbom te uzimaju u obzir prava i interese pružatelja vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica i primatelja dotične usluge, uključujući zaštitu osobnih podataka, zaštitu povjerljivih informacija, posebno poslovnih tajni te očuvanje sigurnosti njihovih usluga.
3. Za potrebe stavka 1. pružatelji vrlo velikih internetskih platformi na zahtjev koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana ili Komisije objašnjavaju dizajn, logiku funkcioniranja i testiranja svojih algoritamskih sustava, uključujući svoje sustave za preporučivanje.
4. Na obrazloženi zahtjev koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana, pružatelji vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica u razumnom roku, navedenom u zahtjevu, pružaju pristup podacima provjerenim istraživačima koji ispunjavaju zahtjeve iz stavka 8. ovog članka isključivo u svrhu provođenja istraživanja koje doprinosi otkrivanju, utvrđivanju i razumijevanju sistemskih rizika u Uniji utvrđenih u skladu s člankom 34. stavkom 1. i procjeni prikladnosti, učinkovitosti i učinaka mjera za smanjenje rizika na temelju članka 35.

5. U roku od 15 dana od primitka zahtjeva kako je navedeno u stavku 4. pružatelji vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica mogu od koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana zatražiti izmjenu zahtjeva ako smatraju da ne mogu dati pristup traženim podacima zbog jednog od sljedećih dvaju razloga:
- (a) nemaju pristup tim podacima;
 - (b) davanje pristupa tim podacima prouzročilo bi znatne nedostatke u sigurnosti njihove usluge ili zaštititi povjerljivih informacija, osobito poslovnih tajni.
6. Zahtjevi za izmjenu na temelju stavka 5. sadržavaju prijedloge jednog ili više alternativnih načina kojima se može omogućiti pristup traženim podacima ili drugim podacima koji su primjereni i dostatni za potrebe zahtjeva.
- Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana odlučuje o zahtjevu za izmjenu u roku od 15 dana i pružatelju vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica dostavlja odluku te, prema potrebi, izmijenjeni zahtjev i novi rok za ispunjavanje zahtjeva.
7. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica olakšavaju i osiguravaju pristup podacima na temelju stavaka 1. i 4. putem odgovarajućih sučelja navedenih u zahtjevu, uključujući internetske baze podataka ili aplikacijska programska sučelja.

8. Na temelju pravilno obrazložene prijave istraživača, koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana dodjeljuje tim istraživačima status „provjerenih istraživača” za specifično istraživanje navedeno u prijavi i izdaje obrazloženi zahtjev za pristup podacima pružatelju vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice na temelju stavka 4. ako istraživači dokažu da ispunjavaju sve sljedeće uvjete:
- (a) povezani su s istraživačkom organizacijom kako je definirana u članku 2. točki 1. Direktive (EU) 2019/790;
 - (b) nezavisni su od komercijalnih interesa;
 - (c) u njihovoj prijavi navodi se izvor financiranja istraživanja;
 - (d) sposobni su ispuniti posebne zahtjeve u pogledu sigurnosti i povjerljivosti podataka koji odgovaraju svakom pojedinom zahtjevu i zaštititi osobne podatke te u svojem zahtjevu opisuju primjerene tehničke i organizacijske mjere koje su u tu svrhu uveli;
 - (e) u prijavi se dokazuje da je njihov pristup traženim podacima i u traženim rokovima potreban i razmjern svrhama njihova istraživanja te da će očekivani rezultati tog istraživanja doprinijeti svrhama utvrđenima u stavku 4.;

- (f) planirane istraživačke aktivnosti provodit će se u svrhe utvrđene u stavku 4.;
- (g) obvezali su se da će svoje rezultate istraživanja besplatno javno objaviti u razumnom roku nakon završetka istraživanja podložno pravima i interesima primatelja dotične usluge u skladu s Uredbom (EU) 2016/679.

Po primitku prijave na temelju ovog stavka koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana o tome obavješćuje Komisiju i Odbor.

9. Istraživači prijavu mogu podnijeti i koordinatoru za digitalne usluge u državi članici istraživačke organizacije s kojom su povezani. Po primitku prijave u skladu s ovim stavkom koordinator za digitalne usluge provodi početno ocjenjivanje ispunjavaju li dotični istraživači sve uvjete utvrđene u stavku 8. Dotični koordinator za digitalne usluge zatim šalje prijavu, zajedno s popratnim dokumentima koje su dostavili dotični istraživači i početnom ocjenom, koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana. Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana bez nepotrebne odgode donosi odluku o dodjeli istraživaču statusa provjerenog istraživača.

Iako se dostavljena početna procjena uzima u obzir, konačna odluka da se istraživaču dodijeli status provjerenog istraživača na temelju stavka 8. u nadležnosti je koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana.

10. Koordinator za digitalne usluge koji je dodijelio status provjerenog istraživača i izdao obrazloženi zahtjev za pristup podacima pružateljima vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica u korist provjerenog istraživača donosi odluku o ukidanju pristupa ako utvrdi, nakon istrage provedene na vlastitu inicijativu ili na temelju informacija dobivenih od trećih strana, da provjereni istraživač više ne ispunjava uvjete utvrđene u stavku 8. te o toj odluci obavještuje pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice na koji se odluka odnosi. Prije ukidanja pristupa, koordinator za digitalne usluge provjerenom istraživaču omogućuje da reagira na nalaze njegove istrage i namjeru ukidanja pristupa.
11. Koordinator za digitalne usluge poslovnog nastana Odboru dostavljaju imena i podatke za kontakt fizičkih osoba ili subjekata kojima su dodijelili status „provjerenog istraživača” u skladu sa stavkom 8., kao i svrhu istraživanja u pogledu kojeg je prijava podnesena ili, ako su ukinuli pristup podacima u skladu sa stavkom 10., priopćuju tu informaciju Odboru.

12. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica bez nepotrebne odgode daju pristup podacima, među ostalim, podacima u stvarnom vremenu ako je to tehnički moguće, pod uvjetom da su ti podaci javno dostupni istraživačima na njihovu internetskom sučelju, među ostalim onima povezanim s neprofitnim tijelima, organizacijama i udruženjima, koji ispunjavaju uvjete utvrđene u stavku 8. točkama (b), (c), (d) i (e) i koji upotrebljavaju podatke isključivo za provođenje istraživanja koje doprinosi otkrivanju, identifikaciji i razumijevanju sistemskih rizika u Uniji u skladu s člankom 34. stavkom 1.
13. Komisija, nakon savjetovanja s Odborom, donosi delegirane akte kojima se dopunjuje ova Uredba utvrđivanjem tehničkih uvjeta pod kojima pružatelji vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica trebaju dijeliti podatke na temelju stavaka 1. i 4. te svrhe u koje se podaci mogu koristiti. Tim delegiranim aktima utvrđuju se posebni uvjeti pod kojima se dijeljenje podataka s istraživačima može obavljati u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 i relevantni objektivni pokazatelji, postupci i, prema potrebi, neovisni savjetodavni mehanizmi kao potpora dijeljenju podataka, uzimajući u obzir prava i interese pružatelja vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica i primatelja dotične usluge, uključujući zaštitu povjerljivih informacija, osobito poslovnih tajni, te očuvanje sigurnosti njihovih usluga.

Članak 41.

Funkcija praćenja usklađenosti

1. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica uspostavljaju funkciju praćenja usklađenosti koja je neovisna o njihovim operativnim funkcijama i sastoji se od jednog službenika za praćenje usklađenosti ili više njih, uključujući voditelja funkcije praćenja usklađenosti. Ta funkcija praćenja usklađenosti mora imati dovoljne ovlasti, uporište, resurse i pristup upravljačkom tijelu pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice za praćenje usklađenosti tog pružatelja s ovom Uredbom.
2. Upravljačko tijelo pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice osigurava da službenici za praćenje usklađenosti imaju stručne kvalifikacije, znanje, iskustvo i sposobnosti potrebne za obavljanje zadaća iz stavka 3.

Upravljačko tijelo pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice osigurava da je voditelj funkcije praćenja usklađenosti neovisni viši rukovoditelj jasno odgovoran za funkciju praćenja usklađenosti.

Voditelj funkcije praćenja usklađenosti izravno odgovara upravljačkom tijelu pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice te može izraziti zabrinutost i upozoriti to tijelo ako rizici iz članka 34. ili neusklađenost s ovom Uredbom utječu ili bi mogli utjecati na dotičnog pružatelja vrlo velike internetske platforme ili velike internetske tražilice, ne dovodeći u pitanje odgovornosti upravljačkog tijela u nadzornoj i upravljačkoj funkciji.

Voditelj funkcije praćenja usklađenosti ne smije biti razriješen dužnosti bez prethodnog odobrenja upravljačkog tijela pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice.

3. Službenici za praćenje usklađenosti imaju sljedeće zadaće:
 - (a) suradnja s koordinatorom za digitalne usluge u državi poslovnog nastana i Komisijom za potrebe ove Uredbe;
 - (b) osiguravanje da su svi rizici iz članka 34. utvrđeni i pravilno prijavljeni te da se poduzimaju razumne, razmjerne i djelotvorne mjere za smanjenje rizika na temelju članka 35.;

- (c) organiziranje i nadziranje aktivnosti pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice koje se odnose na neovisnu reviziju na temelju članka 37.;
- (d) informiranje i savjetovanje uprave i zaposlenika pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice o relevantnim obvezama na temelju ove Uredbe;
- (e) praćenje usklađenosti pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice s njegovim obvezama na temelju ove Uredbe;
- (f) ako je to primjenjivo, praćenje usklađenosti pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice s obvezama preuzetima u skladu s kodeksom ponašanja na temelju članaka 45. i 46. ili kriznim protokolima na temelju članka 48.

4. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica obavješćuju koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana i Komisiju o imenu i podacima za kontakt voditelja funkcije praćenja usklađenosti.

5. Upravljačko tijelo pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice definira, nadgleda i odgovara za provedbu pružateljevih sustava upravljanja kojima se osigurava neovisnost funkcije praćenja usklađenosti, uključujući podjelu odgovornosti unutar organizacije pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice, sprečavanje sukoba interesa i dobro upravljanje sistemskim rizicima utvrđenima u skladu s člankom 34.
6. Upravljačko tijelo periodično, najmanje jednom godišnje, odobrava i preispituje strategije i politike za preuzimanje rizika utvrđenih u skladu s člankom 34. kojima je vrlo velika internetska platforma ili vrlo velike internetske tražilice izložena ili bi mogla biti izložena, za upravljanje tim rizicima te njihovo praćenje i smanjenje.
7. Upravljačko tijelo posvećuje dovoljno vremena razmatranju mjera povezanih s upravljanjem rizikom. Aktivno sudjeluje u odlukama koje se odnose na upravljanje rizikom i osigurava da se upravljanju rizicima utvrđenima u skladu s člankom 34. dodijele odgovarajuća sredstva.

Članak 42.

Obveze izvješćivanja radi transparentnosti

1. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica objavljuju izvješća iz članka 15. najkasnije u roku dva mjeseca od datuma primjene iz članka 33. stavka 6. drugog podstavka, a nakon toga barem svakih šest mjeseci.
2. U izvješćima iz stavka 1. ovog članka koja su objavili pružatelji vrlo velikih internetskih platformi, uz informacije iz članka 15. i članka 24. stavka 1., navodi se:
 - (a) količina ljudskih resursa koje pružatelj vrlo velikih internetskih platformi namjenjuje moderiranju sadržaja u pogledu usluge koja se nudi u Uniji, raščlanjena po svakom primjenjivom službenom jeziku država članica, među ostalim za ispunjavanje obveza utvrđenih u člancima 16. i 22., kao i za usklađenost s obvezama utvrđenima u članku 20.;
 - (b) kvalifikacije i jezična stručnost osoba koje obavljaju aktivnosti iz točke (a), kao i osposobljavanje i potporu koja se pruža tom osoblju;

- (c) pokazatelji točnosti i povezane informacije iz članka 15. stavka 1. točke (e), raščlanjeni po svakom službenom jeziku država članica za koji su upotrijebljena automatizirana sredstva.

Izvješća se objavljuju na najmanje jednom službenom jeziku država članica.

- 3. Uz informacije iz članka 24. stavka 2., pružatelji vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica u izvješća iz stavka 1. ovog članka uključuju informacije o prosječnim primateljima usluge aktivnim na mjesečnoj razini za svaku državu članicu.
- 4. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica javno objavljuju i dostavljaju koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana i Komisiji najkasnije u roku tri mjeseca od primitka svakog izvješća o reviziji u skladu s člankom 37. stavkom 4.:
 - (a) izvješće u kojem se navode rezultati procjene rizika na temelju članka 34.;
 - (b) posebne mjere za smanjenje rizika utvrđene i provedene u skladu s člankom 35. stavkom 1.;

- (c) revizorsko izvješće predviđeno člankom 37. stavkom 4.;
- (d) izvješće o provedbi revizijskih preporuka predviđeno člankom 37. stavkom 6;
- (e) ako je to primjenjivo, informacije o savjetovanjima koja je pružatelj proveo kao potporu procjenama rizika i osmišljavanju mjera za smanjenje rizika.

5. Ako pružatelj vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice smatra da bi objavljivanje informacija u skladu sa stavkom 4. moglo dovesti do otkrivanja povjerljivih informacija tog pružatelja ili primatelja usluge, uzrokovati slabe točke u pogledu sigurnosti njegove usluge, ugroziti javnu sigurnost ili naštetiti primateljima, pružatelj može ukloniti takve informacije iz javno dostupnih izvješća. U tom slučaju pružatelj dostavlja potpuna izvješća koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana i Komisiji, zajedno s izjavom o razlozima za uklanjanje informacija iz javno dostupnih izvješća.

Članak 43.
Naknada za nadzor

1. Komisija pružateljima vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica naplaćuje godišnju naknadu za nadzor nakon njihova određivanja u skladu s člankom 33.
2. Ukupni iznos godišnjih naknada za nadzor pokriva procijenjene troškove koje Komisija snosi u vezi sa svojim nadzornim zadaćama na temelju ove Uredbe, posebno troškove povezane s određivanjem u skladu s člankom 33., uspostavom, održavanjem i radom baze podataka u skladu s člankom 24. stavkom 5. i sustavom za razmjenu informacija na temelju članka 85., upućivanjem na temelju članka 59., pružanjem potpore Odboru u skladu s člankom 62. i nadzornim zadaćama u skladu s člankom 56. i poglavljem IV. odjeljkom 4.
3. Pružateljima vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica naplaćuje se godišnja naknada za nadzor za svaku uslugu za koju su određeni u skladu s člankom 33.

Komisija donosi provedbene akte kako bi utvrdila iznos godišnje naknade za nadzor za svakog pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice. Pri donošenju tih provedbenih akata Komisija primjenjuje metodologiju utvrđenu u delegiranom aktu iz stavka 4. ovog članka i poštuje načela utvrđena u stavku 5. ovog članka.

Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 88. stavka 2.

4. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 87. kojima utvrđuje detaljnu metodologiju i postupke za:
- (a) određivanje procijenjenih troškova iz stavka 2.;
 - (b) određivanje pojedinačnih godišnjih naknada za nadzor iz stavka 5. točaka (b) i (c);
 - (c) određivanje najveće ukupne granice definirane u stavku 5. točki (c); i
 - (d) detaljne aranžmane koji su potrebni za izvršavanje plaćanja.

Pri donošenju tih delegiranih akata Komisija poštuje načela utvrđena u stavku 5. ovog članka.

5. Provedbenim aktom iz stavka 3. i delegiranim aktom iz stavka 4. i poštuju se sljedeća načela:
- (a) procjenom ukupnog iznosa godišnje naknade za nadzor uzimaju se u obzir troškovi nastali u prethodnoj godini;
 - (b) godišnja naknada za nadzor razmjerna je broju prosječnih primatelja usluge u Uniji aktivnih na mjesečnoj razini svake vrlo velike internetske platforme ili svake vrlo velike internetske tražilice određene u skladu s člankom 33.;

- (c) ukupni iznos godišnje naknade za nadzor koja se naplaćuje određenom pružatelju vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ni u kojem slučaju ne premašuje 0,05 % njegova godišnjeg neto prihoda na svjetskoj razini u prethodnoj financijskoj godini.
6. Pojedinačne godišnje naknade za nadzor naplaćene na temelju stavka 1. ovog članka čine vanjske namjenske prihode u skladu s člankom 21. stavkom 5. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća¹.
7. Komisija svake godine izvješćuje Europski parlament i Vijeće o ukupnom iznosu troškova nastalih pri ispunjavanju zadaća na temelju ove Uredbe i o ukupnom iznosu pojedinačnih godišnjih naknada za nadzor koje su naplaćene u prethodnoj godini.

¹ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

ODJELJAK 6.

OSTALE ODREDBE O OBVEZAMA DUŽNE PAŽNJE

Članak 44.

Norme

1. Komisija se savjetuje s Odborom te podupire i promiče izradu i primjenu dobrovoljnih normi koje utvrđuju relevantna europska i međunarodna tijela za normizaciju barem u pogledu sljedećeg:
 - (a) elektroničkog podnošenja obavijesti na temelju članka 16.;
 - (b) predložaka, dizajna i normi za obradu u pogledu komunikacije s primateljima usluge na način prilagođen korisnicima o ograničenjima koja proizlaze iz uvjeta poslovanja i njihovih izmjena;
 - (c) elektroničkog podnošenja obavijesti pouzdanih prijavitelja na temelju članka 22., među ostalim i putem aplikacijskih programskih sučelja;
 - (d) posebnih sučelja, uključujući aplikacijska programska sučelja, radi lakšeg ispunjavanja obveza utvrđenih u člancima 39. i 40.;
 - (e) revizije vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica na temelju članka 37.;

- (f) interoperabilnosti repozitorija oglasa iz članka 39. stavka 2.;
 - (g) prijenosa podataka između posrednika u oglašavanju kao potporu obvezama u pogledu transparentnosti u skladu s člankom 26. stavkom 1. točkama (b), (c) i (d);
 - (h) tehničkih mjera kojima se omogućuje usklađenost s obvezama iz ove Uredbe koje se odnose na oglašavanje, uključujući obveze u pogledu lako uočljivih oznaka za oglase i komercijalnih priopćenja iz članka 26.;
 - (i) sučelja za odabir i prikaza informacija o glavnim parametrima različitih vrsta sustava za preporučivanje, u skladu s člancima 27. i 38.;
 - (j) normi za ciljane mjere za zaštitu maloljetnika na internetu.
2. Komisija podupire ažuriranje normi s obzirom na tehnološki razvoj i ponašanje primatelja dotičnih usluga. Relevantne informacije o ažuriranju normi moraju biti javno i lako dostupne.

Članak 45.
Kodeksi ponašanja

1. Komisija i Odbor potiču i olakšavaju izradu dobrovoljnih kodeksa ponašanja na razini Unije kao potporu pravilnoj primjeni ove Uredbe,, uzimajući prije svega u obzir specifične izazove suzbijanja različitih vrsta nezakonitog sadržaja i sistemskih rizika, u skladu s pravom Unije, osobito pravom o tržišnom natjecanju i zaštiti osobnih podataka,.
2. Ako se pojavi znatan sistemski rizik u smislu članka 34. stavka 1. koji se odnosi na nekoliko vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica, Komisija može pozvati dotične pružatelje vrlo velikih internetskih platformi ili dotične pružatelje vrlo velikih internetskih tražilica te druge pružatelje vrlo velikih internetskih platformi, vrlo velikih internetskih tražilica, internetskih platformi i drugih usluga posredovanja, prema potrebi, kao i relevantna nadležna tijela, organizacije civilnog društva i druge relevantne dionike, da sudjeluju u izradi kodeksa ponašanja, među ostalim utvrđivanjem obveza poduzimanja posebnih mjera za smanjenje rizika, kao i okvira za redovito izvješćivanje o svim poduzetim mjerama i njihovim učincima.

3. Pri provedbi stavaka 1. i 2. Komisija i Odbor te, prema potrebi, druga tijela nastoje osigurati da su u kodeksima ponašanja jasno utvrđeni njihovi posebni ciljevi, da sadržavaju ključne pokazatelje uspješnosti za mjerenje ostvarenja tih ciljeva te da se u njima uzimaju u obzir potrebe i interesi svih zainteresiranih strana, a osobito građana, na razini Unije. Komisija i Odbor nastoje osigurati i da sudionici redovito izvješćuju Komisiju i svoje koordinate za digitalne usluge u državi poslovnog nastana o svim poduzetim mjerama i njihovim učincima, izraženima na temelju ključnih pokazatelja uspješnosti u kodeksima. Za ključne pokazatelje uspješnosti i obveze u pogledu izvješćivanja uzimaju se u obzir razlike u veličini i kapacitetu sudionika.
4. Komisija i Odbor procjenjuju ispunjavaju li kodeksi ponašanja ciljeve navedene u stavcima 1. i 3. te redovito prate i ocjenjuju ostvarivanje njihovih ciljeva, uzimajući u obzir ključne pokazatelje uspješnosti koje mogu sadržavati. Svoje zaključke redovito objavljuju.
- Komisija i Odbor također potiču i olakšavaju redovito preispitivanje i prilagođavanje kodeksa ponašanja.
- U slučaju sustavnog nepoštovanja kodeksa ponašanja, Komisija i Odbor mogu pozvati potpisnike kodeksa ponašanja da poduzmu potrebna djelovanja.

Članak 46.

Kodeksi ponašanja za internetsko oglašavanje

1. Komisija potiče pružatelje internetskih platformi i druge relevantne pružatelje usluga, kao što su pružatelji usluga posredovanja internetskog oglašavanja, drugi dionici uključeni u vrijednosni lanac programskog oglašavanja ili organizacije koje zastupaju primatelje usluge i organizacije civilnog društva ili relevantna tijela, na izradu dobrovoljnog kodeksa ponašanja na razini Unije i olakšava njegovu izradu, kako bi se povećala transparentnost za aktere u vrijednosnom lancu internetskog oglašavanja tako da nadilazi zahtjeve iz članaka 26. i 39.
2. Komisija nastoji osigurati da su kodeksi ponašanja namijenjeni učinkovitom prijenosu informacija kojim se u potpunosti poštuju prava i interesi svih uključenih strana, te konkurentnom, transparentnom i poštenom okruženju u internetskom oglašavanju u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom, osobito pravom o tržišnom natjecanju i zaštiti privatnosti i osobnih podataka. Komisija nastoji osigurati da se kodeksima ponašanja uredi barem sljedeće:
 - (a) prijenos informacija u posjedu posrednika u internetskom oglašavanju primateljima usluge s obzirom na zahtjeve iz članka 26. točaka (b), (c) i (d);
 - (b) prijenos informacija u posjedu posrednika u internetskom oglašavanju repozitorijima u skladu s člankom 39.;

(c) smislene informacije o monetizaciji podataka.

3. Komisija potiče izradu kodeksa ponašanja do ... [jedna godina od datuma početka primjene ove Uredbe] i početak njihove primjene do ... [18 mjeseci od datuma početka primjene ove Uredbe].
4. Komisija potiče sve dionike u vrijednosnom lancu internetskog oglašavanja iz stavka 1. da prihvate obveze iz kodeksa ponašanja te da ih poštuju.

Članak 47.

Kodeksi ponašanja za dostupnost

1. Komisija potiče i olakšava izradu kodeksa ponašanja na razini Unije uz sudjelovanje pružatelja internetskih platformi i drugih relevantnih pružatelja usluga, organizacija koje predstavljaju primatelje usluge i organizacija civilnog društva ili relevantnih tijela radi promicanja potpunog i djelotvornog jednakog sudjelovanja poboljšanjem pristupa internetskim uslugama kojima se početnim dizajnom ili naknadnim prilagodbama odgovara na posebne potrebe osoba s invaliditetom.

2. Komisija nastoji osigurati da se kodeksima ponašanja nastoji ostvariti cilj osiguravanja pristupačnosti tih usluga, u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom, kako bi se maksimalno povećala njihova predvidljiva upotreba za osobe s invaliditetom. Komisija nastoji osigurati da se kodeksima ponašanja urede barem sljedeći ciljevi:
- (a) osmišljavanje i prilagodba usluga kako bi bile pristupačne osobama s invaliditetom tako da budu uočljive, operabilne, razumljive i snažne;
 - (b) objašnjavanje načina na koji usluge ispunjavaju primjenjive zahtjeve za pristupačnost i stavljanje tih informacija na raspolaganje javnosti na način koji je pristupačan osobama s invaliditetom;
 - (c) stavljanje na raspolaganje informacija, obrazaca i mjera pruženih u skladu s ovom Uredbom na način da se mogu lako pronaći i razumjeti i da su dostupni osobama s invaliditetom.
3. Komisija potiče izradu kodeksa ponašanja do ... [datum jedna godina od datuma početka primjene ove Uredbe] i početak njihove primjene do ... [datum 18 mjeseci od datuma početka primjene ove Uredbe].

Članak 48.
Krizni protokoli

1. Odbor može preporučiti Komisiji da, u skladu sa stavcima 2., 3. i 4., pokrene izradu dobrovoljnih kriznih protokola za postupanje u kriznim situacijama. Te krizne situacije strogo su ograničene na izvanredne okolnosti koje utječu na javnu sigurnost ili javno zdravlje.
2. Komisija potiče i olakšava sudjelovanje pružatelja vrlo velikih internetskih platformi, vrlo velikih internetskih tražilica i, prema potrebi, drugih internetskih platformi ili drugih internetskih tražilica, u izradi, testiranju i primjeni tih kriznih protokola. Komisija nastoji osigurati da ti krizni protokoli uključuju jednu ili više sljedećih mjera:
 - (a) lako uočljivo prikazivanje informacija o kriznoj situaciji koje su dostavila tijela država članica ili su dobivene na razini Unije ili su ih, ovisno o kontekstu krize, dostavila druga relevantna pouzdana tijela;
 - (b) osiguravanje da pružatelj usluga posredovanja odredi posebnu kontaktnu točku za upravljanje krizama; prema potrebi to može biti elektronička kontaktna točka iz članka 11. ili, u slučaju pružatelja vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica, službenik za praćenje usklađenosti iz točke 41.;

- (c) prema potrebi, prilagođavanje sredstava namijenjenih usklađivanju s obvezama utvrđenima u člancima 16., 20., 22., 23. i 35. potrebama nastalima zbog krizne situacije.
3. Komisija, prema potrebi, u izradu, testiranje i nadzor primjene kriznih protokola uključuje tijela država članica te može uključiti i tijela, urede i agencije Unije. Komisija može, ako je to potrebno i primjereno, u izradu kriznih protokola uključiti i organizacije civilnog društva ili druge relevantne organizacije.
4. Komisija nastoji osigurati da se u kriznim protokolima jasno utvrdi sve od sljedećeg:
- (a) posebni parametri za određivanje što čini posebnu izvanrednu okolnost za koju je krizni protokol namijenjen i ciljevi koji se njime nastoje postići;
 - (b) ulogu svakog sudionika i mjere koje trebaju uspostaviti kao pripremu te nakon aktivacije kriznog protokola;
 - (c) jasan postupak za određivanje kad treba aktivirati krizni protokol;
 - (d) jasan postupak za određivanje razdoblja u kojem se poduzimaju mjere koje treba poduzeti nakon aktivacije kriznog protokola, koje je strogo ograničeno na ono što je nužno za rješavanje posebnih izvanrednih okolnosti o kojima je riječ;

- (e) zaštitne mjere protiv svih nepovoljnih učinaka na ostvarivanje temeljnih prava utvrđenih u Povelji, osobito slobode izražavanja i informiranja te prava na nediskriminaciju;
 - (f) postupak javnog izvješćivanja nakon prestanka krizne situacije o svim poduzetim mjerama, njihovu trajanju i učincima.
5. Ako Komisija smatra da krizni protokol nije djelotvoran u kriznoj situaciji ili ne štiti ostvarivanje temeljnih prava iz stavka 4. točke (e), od sudionika traži da revidiraju krizni protokol, među ostalim i poduzimanjem dodatnih mjera.

POGLAVLJE IV.

Provedba, suradnja, sankcije i izvršavanje

ODJELJAK 1.

NADLEŽNA TIJELA I NACIONALNI KOORDINATORI ZA DIGITALNE USLUGE

Članak 49.

Nadležna tijela i koordinatori za digitalne usluge

1. Države članice određuju jedno ili više nadležnih tijela da budu odgovorna za nadzor pružateljâ usluga posredovanja i izvršavanje ove Uredbe („nadležna tijela”).

2. Države članice određuju jedno od nadležnih tijela koordinatorom za digitalne usluge. Koordinator za digitalne usluge odgovoran je za sva pitanja povezana s nadzorom i izvršavanjem ove Uredbe u dotičnoj državi članici, osim ako je ta država članica određene posebne zadaće ili sektore dodijelila drugim nadležnim tijelima. Koordinator za digitalne usluge u svakom je slučaju odgovoran za osiguravanje koordinacije na nacionalnoj razini u vezi s tim pitanjima i za doprinos djelotvornom i dosljednom nadzoru i izvršavanju ove Uredbe u cijeloj Uniji.

U tu svrhu koordinatori za digitalne usluge surađuju međusobno, s drugim nacionalnim nadležnim tijelima, Odborom i Komisijom, ne dovodeći pritom u pitanje mogućnost država članica da osiguraju mehanizme suradnje i redovite razmjene mišljenja koordinatora za digitalne usluge s drugim nacionalnim tijelima kada je to relevantno za izvršavanje njihovih zadaća.

Ako država članica uz koordinatora za digitalne usluge imenuje jedno nadležno tijelo ili više njih, ona osigurava da su zadaće tih tijela i koordinatora za digitalne usluge jasno utvrđene te da oni blisko i djelotvorno surađuju u izvršavanju svojih zadaća.

3. Države članice imenuju koordinateure za digitalne usluge do ... [15 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe].

Države članice javno objavljuju te dostavljaju Komisiji i Odboru ime njihovog nadležnog tijela određenog kao koordinatora za digitalne usluge i informacije o tome kako ga se može kontaktirati. Dotična država članica priopćuje Komisiji i Odboru imena drugih nadležnih tijela iz stavka 2., kao i njihove zadaće.

4. Odredbe primjenjive na koordinateure za digitalne usluge iz članaka 50., 51. i 56. primjenjuju se i na sva druga nadležna tijela koja države članice imenuju na temelju stavka 1. ovog članka.

Članak 50.

Zahtjevi za koordinateure za digitalne usluge

1. Države članice osiguravaju da koordinateuri za digitalne usluge svoje zadaće na temelju ove Uredbe obavljaju nepristrano, transparentno i pravodobno. Države članice osiguravaju da njihovi koordinateuri za digitalne usluge raspolažu svim potrebnim sredstvima za obavljanje svojih zadaća, uključujući dostatne tehničke, financijske i ljudske resurse za adekvatan nadzor svih pružatelja usluga posredovanja koji su u njihovoj nadležnosti. Svaka država članica osigurava da njezin koordinator za digitalne usluge ima dovoljnu autonomiju u upravljanju svojim proračunom u okviru ukupnih proračunskih ograničenja, kako to ne bi negativno utjecalo na neovisnost koordinatora za digitalne usluge.

2. U obavljanju svojih zadaća i izvršavanju svojih ovlasti u skladu s ovom Uredbom koordinatori za digitalne usluge djeluju potpuno neovisno. Moraju biti slobodni od bilo kojeg vanjskog utjecaja, bilo izravnog ili neizravnog, te ne smiju tražiti niti primati upute od bilo kojega drugog javnog tijela ili bilo koje privatne strane.
3. Stavkom 2. ovog članka ne dovode se u pitanje zadaće koordinatora za digitalne usluge u okviru sustava za nadzor i izvršavanje predviđenih u ovoj Uredbi ni suradnja s drugim nadležnim tijelima u skladu s člankom 49. stavkom 2. Stavkom 2. ovog članka ne sprečava se provedba sudskog preispitivanja te se njime ne dovode u pitanje proporcionalni zahtjevi u pogledu odgovornosti koji se odnose na opće aktivnosti koordinatora za digitalne usluge, kao što su financijski rashodi ili izvješćivanje nacionalnih parlamenata, pod uvjetom da se tim zahtjevima ne ugrožava ostvarivanje ciljeva ove Uredbe.

Članak 51.

Ovlasti koordinatoriâ za digitalne usluge

1. Ako je to potrebno za izvršavanje njihovih zadaća na temelju ove Uredbe, koordinatori za digitalne usluge imaju sljedeće istražne ovlasti u pogledu postupanja pružatelja usluga posredovanja koji su u nadležnosti njihove države članice:
 - (a) ovlast da od tih pružatelja, kao i od svih drugih osoba koje djeluju u svrhe povezane sa svojom trgovačkom, poslovnom, obrtničkom ili profesionalnom djelatnošću i za koje se može razumno pretpostaviti da su upoznate s informacijama o povredi ove Uredbe na koju se sumnja, uključujući organizacije koje provode revizije iz članka 37. i članka 75. stavka 2., zahtijevaju dostavu takvih informacija bez nepotrebne odgode;
 - (b) ovlast za provođenje inspekcija, ili za podnošenje zahtjeva pravosudnom tijelu u svojoj državi članici da naloži inspekcije, svih prostora kojima se ti pružatelji usluga ili te osobe koriste u svrhe povezane sa svojom trgovačkom, poslovnom, obrtničkom ili profesionalnom djelatnošću ili za upućivanje zahtjeva drugim javim tijelima da to učine kako bi se ispitale, zaplijenile, uzele ili pribavile kopije informacija o povredi na koju se sumnja, bez obzira na medij na kojem su pohranjene;
 - (c) ovlast da od bilo kojeg člana osoblja ili predstavnika tih pružatelja usluga ili tih osoba zatraži iznošenje objašnjenja u pogledu svake informacije povezane s povredom na koju se sumnja te da zabilježe odgovore uz njihov pristanak bilo kojim tehničkim sredstvom.

2. Ako je to potrebno za izvršavanje njihovih zadaća na temelju ove Uredbe, koordinatori za digitalne usluge imaju sljedeće izvršne ovlasti u odnosu na pružatelje usluga posredovanja koji su u nadležnosti njihove države članice:
- (a) ovlast za prihvaćanje obveza koje su ti pružatelji ponudili u vezi s njihovom usklađenošću s ovom Uredbom te ovlast da ih učine obvezujućima;
 - (b) ovlast za nalažanje prestanka povreda i, prema potrebi, za uvođenje korektivnih mjera koje su razmjerne povredi i potrebne za djelotvorno okončanje povrede, ili za upućivanje zahtjeva pravosudnom tijelu u svojoj državi članici da to učini;
 - (c) ovlast za izricanje novčanih kazni, ili za podnošenje zahtjeva pravosudnom tijelu u svojoj državi članici da to učini, u skladu s člankom 52. zbog nepostupanja u skladu s ovom Uredbom, među ostalim zbog nepostupanja u skladu s istražnim nalogima izdanim na temelju stavka 1. ovog članka;
 - (d) ovlast za izricanje periodičnog penala, ili za upućivanje zahtjeva pravosudnom tijelu u svojoj državi članici da to učini, u skladu s člankom 52. kako bi se osiguralo okončanje povrede u skladu s nalogom izdanim na temelju točke (b) ovog podstavka ili zbog nepostupanja u skladu s istražnim nalogima izdanim na temelju stavka 1. ovog članka;

- (e) ovlast za donošenje privremenih mjera radi izbjegavanja rizika od ozbiljne štete, ili za podnošenje zahtjeva pravosudnom tijelu u svojoj državi članici da to učini.

Kada je riječ o prvom podstavku točkama (c) i (d), koordinatori za digitalne usluge imaju izvršne ovlasti utvrđene tim točkama također i u odnosu na druge osobe iz stavka 1. zbog nepostupanja u skladu s nalogima koji su im izdani na temelju tog stavka. Koordinatori izvršavaju te izvršne ovlasti tek nakon što su tim drugim osobama pravodobno dostavili sve relevantne informacije o takvim nalogima, uključujući primjenjivi rok, novčane kazne ili periodična plaćanja koji se mogu izreći zbog neispunjavanja i mogućnosti pravne zaštite.

- 3. Ako je to potrebno za izvršavanje njihovih zadaća na temelju ove Uredbe, a iscrpljene su sve druge ovlasti na temelju ovog članka za ostvarenje prestanka povrede, a povreda nije otklonjena ili se nastavlja te nanosi ozbiljnu štetu koja se ne može izbjeći izvršavanjem drugih ovlasti dostupnih na temelju prava Unije ili nacionalnog prava, koordinatori za digitalne usluge imaju ovlast za poduzimanje sljedećih mjera u odnosu na pružatelje usluga posredovanja koji su u nadležnosti njihove države članice:
 - (a) zahtijevati od upravljačkog tijela tih pružatelja da bez nepotrebne odgode ispita situaciju, donese i podnese akcijski plan kojim se utvrđuju mjere potrebne za okončanje povrede te osigurati da pružatelj usluga poduzme te mjere i izvršiti o poduzetim mjerama;

- (b) ako koordinator za digitalne usluge smatra da pružatelj usluga posredovanja nije u dovoljnoj mjeri ispunio zahtjeve iz točke (a), da povreda nije otklonjena ili da se nastavlja i da nanosi ozbiljnu štetu te da povreda podrazumijeva kazneno djelo koje uključuje prijetnju životu ili sigurnosti osoba, zahtijevati od nadležnoga pravosudnog tijela svoje države članice da naloži privremeno ograničenje pristupa primateljima usluzi na koju se povreda odnosi ili, isključivo ako to nije tehnički izvedivo, ograničenje pristupa internetskom sučelju pružatelja usluga posredovanja na kojem je došlo do povrede.

Osim ako djeluje na zahtjev Komisije iz članka 82., koordinator za digitalne usluge prije podnošenja zahtjeva iz prvog podstavka točke (b) ovog stavka poziva zainteresirane strane da dostave pisane primjedbe u roku koji ne smije biti kraći od dva tjedna i pritom opisuje mjere koje namjerava zatražiti i određuje jednog ili više predviđenih adresata. Pružatelj usluga posredovanja, predviđen adresat ili više njih i bilo koja treća strana koja dokaže da ima zakoniti interes ima pravo sudjelovati u postupku pred nadležnim pravosudnim tijelom. Svaka naložena mjera mora biti razmjerna prirodi, težini, ponavljanju i trajanju povrede, a primateljima dotične usluge ne smije neopravdano ograničavati pristup zakonitim informacijama.

Ograničenje pristupa primjenjuje se na razdoblje od četiri tjedna, uz mogućnost da nadležno pravosudno tijelo u svojem nalogu omogući koordinatoru za digitalne usluge produljenje tog razdoblja za daljnja razdoblja istog trajanja, do najvećeg broja produljenja koje odredi to pravosudno tijelo. Uzimajući u obzir prava i interese svih strana na koje utječe to ograničenje i sve relevantne okolnosti, uključujući sve informacije koje mu eventualno dostave pružatelj usluga posredovanja, adresat ili adresati i druge treće strane koje su dokazale da imaju zakoniti interes, koordinator za digitalne usluge produljuje to razdoblje samo ako smatra da su ispunjena oba sljedeća uvjeta:

- (a) pružatelj usluga posredovanja nije poduzeo mjere potrebne za okončanje povrede;
- (b) privremenim ograničenjem primateljima usluge ne ograničava se neopravdano pristup zakonitim informacijama, uzimajući u obzir broj primatelja na koje utječe povreda i postojanje odgovarajućih i lako dostupnih alternativnih rješenja.

Ako koordinator za digitalne usluge smatra da su uvjeti utvrđeni u trećem podstavku točkama (a) i (b) ispunjeni, ali ne može dodatno produljiti rok na temelju trećeg podstavka, podnosi novi zahtjev nadležnom pravosudnom tijelu, kako je navedeno u prvom podstavku točki (b).

4. Ovlaštima iz stavaka 1., 2. i 3. ne dovodi se u pitanje odjeljak 3.
5. Mjere koje poduzimaju koordinatori za digitalne usluge u izvršavanju svojih ovlasti iz stavaka 1., 2. i 3. moraju biti djelotvorne, odvrćajuće i razmjerne, posebno s obzirom na prirodu, težinu, ponavljanje i trajanje povrede ili povrede na koju se sumnja, a na koju se te mjere odnose te, prema potrebi, gospodarsku, tehničku i operativnu sposobnost pružatelja usluga posredovanja o kojima je riječ.
6. Države članice utvrđuju posebna pravila i postupke za izvršavanje ovlasti na temelju stavaka 1., 2. i 3. i osiguravaju da svako izvršavanje tih ovlasti podliježe odgovarajućim zaštitnim mjerama utvrđenima u primjenjivom nacionalnom pravu usklađenom s Poveljom i općim načelima prava Unije. Osobito, te se mjere poduzimaju samo u skladu s pravom na poštovanje privatnog života i pravima na obranu, uključujući prava na saslušanje i pravo na uvid u spis te podložno pravu na djelotvoran pravni lijek svih uključenih strana.

Članak 52.

Sankcije

1. Države članice utvrđuju pravila o sankcijama primjenjiva na povrede ove Uredbe koje čine pružatelji usluga posredovanja koji su u njihovoj nadležnosti i poduzimaju sve potrebne mjere radi osiguranja njihove provedbe u skladu s člankom 51.
2. Sankcije moraju biti djelotvorne, proporcionalne i odvraćajuće. Države članice obavješćuju Komisiju o tim pravilima i mjerama te je bez odgode obavješćuju o svim naknadnim izmjenama koje na njih utječu.
3. Države članice osiguravaju da je najviši iznos novčanih kazni koje se mogu izreći zbog nepostupanja u skladu s nekom od obveza iz ove Uredbe 6 % godišnjeg svjetskog prihoda dotičnog pružatelja usluga posredovanja u prethodnoj financijskoj godini. Države članice osiguravaju da je najviši iznos novčane kazne koja se može izreći za dostavljanje netočnih, nepotpunih ili obmanjujućih informacija, izostanak odgovora ili ispravka netočnih, nepotpunih ili obmanjujućih informacija te izostanak pristanka na inspekciju 1 % godišnjeg dohotka ili svjetskog prihoda dotičnog pružatelja usluga posredovanja ili dotične osobe u prethodnoj financijskoj godini.

4. Države članice osiguravaju da najviši iznos periodičnog penala, računajući od datuma navedenog u dotičnoj odluci, iznosi 5 % prosječnog dnevnog svjetskog prihoda ili dohotka pružatelja usluga posredovanja u prethodnoj financijskoj godini po danu.

Članak 53.

Pravo na podnošenje pritužbe

Primatelji usluge te sva tijela, organizacije ili udruženja koja su ovlaštena za ostvarivanje prava dodijeljenih ovom Uredbom u njihovo ime, imaju pravo podnijeti pritužbu protiv pružatelja usluga posredovanja koja se temelji na povredi ove Uredbe koordinatoru za digitalne usluge države članice u kojoj se primatelj usluge nalazi ili ima poslovni nastan. Koordinator za digitalne usluge procjenjuje pritužbu i prema potrebi je prosljeđuje koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana te joj prilaže mišljenje, ako se to smatra primjerenim. Ako je pritužba u nadležnosti drugoga nadležnog tijela u njegovoj državi članici, koordinator za digitalne usluge koji primi pritužbu prosljeđuje je tom tijelu. Tijekom tog postupka obje stranke imaju pravo biti saslušane i dobiti odgovarajuće informacije o statusu pritužbe, u skladu s nacionalnim pravom.

Članak 54.

Naknada

1. Primatelji usluge imaju pravo, u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom, od pružatelja usluga posredovanja tražiti naknadu za svu štetu ili gubitak pretrpljen zbog povrede obveza utvrđenih ovom Uredbom od strane tih pružatelja.

Članak 55.

Izvješća o aktivnostima

1. Koordinator za digitalne usluge sastavljaju godišnja izvješća o svojim aktivnostima na temelju ove Uredbe, među ostalim o broju pritužbi primljenih na temelju članka 53. i pregled daljnjeg postupanja u vezi s njima. Koordinator za digitalne usluge stavljaju godišnja izvješća na raspolaganje javnosti u strojno čitljivom obliku, podložno primjenjivim pravilima o povjerljivosti informacija u skladu s člankom 84., te ih dostavljaju Komisiji i Odboru.
2. Godišnje izvješće sadržava i sljedeće informacije:
 - (a) broj i predmet naloga za djelovanje protiv nezakonitog sadržaja i naloga za davanje informacija koje je, u skladu s člancima 9. i 10., izdalo bilo koje nacionalno pravosudno ili upravno tijelo države članice dotičnog koordinatora za digitalne usluge;

- (b) učinke tih naloga, prema podacima priopćenima koordinatoru za digitalne usluge u skladu s člancima 9. i 10.
3. Ako je država članica imenovala nekoliko nadležnih tijela u skladu s člankom 49., osigurava da koordinator za digitalne usluge sastavi jedinstveno izvješće koje obuhvaća aktivnosti svih nadležnih tijela te da koordinator za digitalne usluge od drugih nadležnih tijela primi sve relevantne informacije i potporu koje su potrebne u tu svrhu.

ODJELJAK 2.

NADLEŽNOSTI, KOORDINIRANE ISTRAGE I MEHANIZMI DOSLJEDNOSTI

Članak 56.

Nadležnosti

1. Država članica u kojoj se nalazi glavni poslovni nastan pružatelja usluga posredovanja ima isključivu ovlast za nadzor i provedbu ove Uredbe, osim za ovlasti navedene u stavcima 2., 3. i 4.
2. Komisija ima isključive ovlasti za nadzor i provedbu poglavlja III. odjeljka 5. ove Uredbe.

3. Komisija ima ovlasti za nadzor i provedbu ove Uredbe, osim obveza utvrđenih u njezinu poglavlju III. odjeljku 5., u odnosu na pružatelja vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica.
4. Ako Komisija nije pokrenula postupak za istu povredu, država članica u kojoj se nalazi glavni poslovni nastan pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ima ovlasti za nadzor i provedbu obveza na temelju ove Uredbe koje nisu obveze utvrđene u poglavlju III. odjeljku 5. kada je riječ o tim pružateljima.
5. Države članice i Komisija u bliskoj suradnji nadziru i provode odredbe ove Uredbe.
6. Ako pružatelj usluga posredovanja nema poslovni nastan u Uniji, država članica u kojoj njegov pravni zastupnik ima boravište ili poslovni nastan ili Komisija, ovisno o slučaju, u skladu sa stavcima 1. i 4. ovog članka, ima ovlasti za nadzor i provedbu relevantnih obveza na temelju ove Uredbe.
7. Ako pružatelj usluga posredovanja ne imenuje pravnog zastupnika u skladu s člankom 13., sve države članice te, u slučaju pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice, Komisija, imaju ovlasti za nadzor i provedbu u skladu s ovim člankom.

Ako koordinator za digitalne usluge namjerava izvršavati svoje ovlasti na temelju ovog stavka, o tome obavještuje sve druge koordinate za digitalne usluge i Komisiju te osigurava poštovanje primjenjivih zaštitnih mjera predviđenih Poveljom, posebice kako bi se izbjeglo da se isto postupanje sankcionira više puta zbog povrede obveza utvrđenih ovom Uredbom. U slučaju da Komisija namjerava izvršiti svoje ovlasti na temelju ovog stavka, obavještuje sve druge koordinate za digitalne usluge o svojoj namjeri. Po primitku obavijesti na temelju ovog stavka druge države članice ne pokreću postupak koji se odnosi na istu povredu koja je navedena u obavijesti.

Članak 57.

Uzajamna pomoć

1. Koordinator za digitalne usluge i Komisija blisko surađuju i uzajamno si pomažu kako bi ovu Uredbu primjenjivali na dosljedan i učinkovit način. Uzajamna pomoć osobito uključuje razmjenu informacija u skladu s ovim člankom i dužnost koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana da obavijesti sve koordinate za digitalne usluge u državi pružanja usluge, Odbor i Komisiju o pokretanju istrage i namjeri donošenja konačne odluke, uključujući njegovu procjenu, u pogledu određenog pružatelja usluga posredovanja.

2. Za potrebe istrage, koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana može od drugih koordinatora za digitalne usluge zatražiti da dostave određene informacije koje posjeduju u vezi s određenim pružateljem usluga posredovanja ili da izvrše svoje istražne ovlasti iz članka 51. stavka 1. u pogledu određenih informacija koje se nalaze u njihovoj državi članici. Koordinator za digitalne usluge koji primi taj zahtjev prema potrebi može uključiti druga nadležna tijela ili druga javna tijela predmetne države članice.
3. Koordinator za digitalne usluge koji primi zahtjev na temelju stavka 2. ispunjava taj zahtjev i obavještuje koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana o poduzetim djelovanjima bez nepotrebne odgode i najkasnije dva mjeseca nakon primitka zahtjeva, osim u sljedećim slučajevima:
 - (a) opseg ili predmet zahtjeva nije dovoljno određen, opravdan ili razmjern s obzirom na istražne svrhe; ili
 - (b) ni koordinator za digitalne usluge kojemu je upućen zahtjev ni drugo nadležno tijelo ili drugo javno tijelo te države članice ne posjeduju tražene informacije niti im mogu pristupiti; ili
 - (c) zahtjev se ne može ispuniti, a da se pritom ne povrijedi pravo Unije ili nacionalno pravo.

Koordinator za digitalne usluge koji je primio zahtjev obrazlaže svoje odbijanje podnošenjem obrazloženog odgovora u roku utvrđenom u prvom podstavku.

Članak 58.

Prekogranična suradnja koordinatora za digitalne usluge

1. Ako koordinator za digitalne usluge u državi pružanja usluge ima razloga sumnjati da je pružatelj usluge posredovanja povrijedio ovu Uredbu na način koji negativno utječe na primatelje usluge u državi članici tog koordinatora za digitalne usluge, on može od koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana zatražiti da procijeni to pitanje i poduzme potrebne istražne i izvršne mjere radi osiguravanja usklađenosti s ovom Uredbom, osim ako je Komisija pokrenula istragu o istoj navodnoj povredi.
2. Na zahtjev najmanje triju koordinatora za digitalne usluge u državi pružanja usluga koji imaju razloga sumnjati da je određeni pružatelj usluge posredovanja povrijedio ovu Uredbu na način koji negativno utječe na primatelje usluge u njihovoj državi članici, Odbor može zatražiti od koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana da procijeni to pitanje i poduzme potrebne istražne i izvršne mjere radi osiguravanja usklađenosti s ovom Uredbom, osim ako je Komisija pokrenula istragu o istoj navodnoj povredi.
3. Zahtjev na temelju stavka 1. ili 2. propisno se obrazlaže i u njemu se navodi barem sljedeće:
 - (a) kontaktna točka tog pružatelja usluga posredovanja kako je predviđeno člankom 11.;

- (b) opis relevantnih činjenica, dotične odredbe ove Uredbe i razlozi zašto koordinator za digitalne usluge koji je uputio zahtjev ili Odbor sumnjaju da je pružatelj povrijedio ovu Uredbu, uključujući opis negativnih učinaka navodne povrede;
- (c) sve druge informacije koje koordinator za digitalne usluge koji je uputio zahtjev ili Odbor smatraju važnima, uključujući, prema potrebi, informacije prikupljene na vlastitu inicijativu ili prijedloge za određene istražne ili izvršne mjere koje treba poduzeti, uključujući privremene mjere.

4. Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana u najvećoj mogućoj mjeri uzima u obzir zahtjev na temelju stavka 1. ili stavka 2. ovog članka. Ako smatra da nema dovoljno informacija za djelovanje na temelju zahtjeva i ima razloga smatrati da bi koordinator za digitalne usluge koji je uputio zahtjev ili Odbor mogli pružiti dodatne informacije, koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana može ili zatražiti takve informacije u skladu s člankom 57. ili može pokrenuti zajedničku istragu na temelju članka 60. stavka 1. koja uključuje barem koordinatora za digitalne usluge koji je podnio zahtjev. Rok utvrđen u stavku 5. ovog članka suspendira se do dostave navedenih dodatnih informacija ili do odbijanja poziva za sudjelovanje u zajedničkoj istrazi.

5. Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana bez nepotrebne odgode, a u svakom slučaju najkasnije dva mjeseca od primitka zahtjeva na temelju stavaka 1. ili 2., koordinatoru za digitalne usluge koji je uputio zahtjev i Odboru dostavlja svoju procjenu o povredi na koju se sumnja i objašnjenje svih istražnih ili izvršnih mjera koje su poduzete ili predviđene u vezi s time radi osiguravanja usklađenosti s ovom Uredbom.

Članak 59.

Upućivanje Komisiji

1. U slučaju nedostavljanja u roku utvrđenom u članku 58. stavku 5., u slučaju da se Odbor ne slaže s procjenom ili mjerama koje su poduzete ili predviđene u skladu s člankom 58. stavkom 5. ili u slučajevima iz članka 60. stavka 3., Odbor može uputiti to pitanje Komisiji sa svim relevantnim informacijama. Te informacije uključuju barem zahtjev ili preporuku upućene koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana, procjenu tog koordinatora za digitalne usluge, razloge za neslaganje i sve dodatne informacije kojima se podupire upućivanje.
2. Komisija to pitanje procjenjuje u roku od dva mjeseca od njegova upućivanja na temelju stavka 1., nakon savjetovanja s koordinatorom za digitalne usluge u državi poslovnog nastana.

3. Ako na temelju stavka 2. ovog članka Komisija smatra da mišljenje ili istražne ili izvršne mjere poduzete ili predviđene na temelju članka 58. stavka 5. nisu dovoljne za osiguravanje učinkovite provedbe ili na neki drugi način nisu u skladu s ovom Uredbom, svoje mišljenje priopćuje koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana i Odboru te zahtijeva od koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana da preispita to pitanje.

Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana poduzima potrebne istražne ili izvršne mjere kako bi osigurao usklađenost s ovom Uredbom, uzimajući u najvećoj mogućoj mjeri u obzir Komisijina stajališta i zahtjev za preispitivanje. Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana obavještuje Komisiju kao i koordinatora za digitalne usluge koji je uputio zahtjev ili Odbor koji je djelovao u skladu s člankom 58. stavkom 1. ili 2. o poduzetim mjerama u roku od dva mjeseca od tog zahtjeva za preispitivanje.

Članak 60.

Zajedničke istrage

1. Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana može pokrenuti i voditi zajedničke istrage uz sudjelovanje jednog ili više dotičnih drugih koordinatora za digitalne usluge:
- (a) na vlastitu inicijativu, kako bi istražio navodnu povredu ove Uredbe od strane određenog pružatelja usluga posredovanja u nekoliko država članica; ili

(b) na preporuku Odbora, a na zahtjev najmanje triju koordinatora za digitalne usluge u kojem se, na temelju osnovane sumnje, ukazuje na postojanje povrede od strane određenog pružatelja usluga posredovanja koja utječe na primatelje usluge u njihovim državama članicama.

2. Svaki koordinator za digitalne usluge koji dokaže da ima zakoniti interes za sudjelovanje u zajedničkoj istrazi na temelju stavka 1. može zatražiti da sudjeluje u njoj. Zajednička istraga zaključuje se u roku od tri mjeseca od njezina pokretanja, osim ako se sudionici istrage dogovore drukčije.

Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana obavještuje sve koordinate za digitalne usluge, Komisiju i Odbor o svojem preliminarnom stajalištu o navodnoj povredi najkasnije mjesec dana od isteka roka iz prvog podstavka. U preliminarnom stajalištu u obzir se uzimaju stajališta svih drugih koordinatora za digitalne usluge koji sudjeluju u zajedničkoj istrazi. U tom preliminarnom stajalištu prema potrebi se utvrđuju i predviđene izvršne mjere.

3. Odbor može uputiti predmet Komisiji u skladu s člankom 59. ako:

(a) koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana nije dostavio svoje preliminarno stajalište u roku utvrđenom u stavku 2.;

- (b) se Odbor u bitnome ne slaže s preliminarnim stajalištem koje je dostavio koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana; ili
- (c) koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana nije pokrenuo zajedničku istragu odmah nakon preporuke Odbora na temelju stavka 1. točke (b).

4. Pri provođenju zajedničke istrage koordinatori za digitalne usluge koji u njoj sudjeluju surađuju u dobroj vjeri, uzimajući u obzir, ako je to primjenjivo, navode koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana i preporuku Odbora. Koordinatori za digitalne usluge u državi pružanja usluga koji sudjeluju u zajedničkoj istrazi imaju pravo, na zahtjev koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana ili nakon savjetovanja s njim, izvršavati svoje istražne ovlasti iz članka 51. stavka 1. prema pružateljima usluga posredovanja na koje se odnosi navodna povreda, u pogledu informacija i prostora koji se nalaze na njihovu državnom području.

ODJELJAK 3.

EUROPSKI ODBOR ZA DIGITALNE USLUGE

Članak 61.

Europski odbor za digitalne usluge

1. Osniva se neovisna savjetodavna skupina koordinatorâ za digitalne usluge za pitanje nadzora pružatelja usluga posredovanja po imenu „Europski odbor za digitalne usluge” („Odbor”).
2. Odbor savjetuje koordinateure za digitalne usluge i Komisiju u skladu s ovom Uredbom sa sljedećim ciljevima:
 - (a) doprinositi dosljednoj primjeni ove Uredbe i uspješnoj suradnji koordinatora za digitalne usluge i Komisije u pogledu pitanja obuhvaćenih ovom Uredbom;
 - (b) koordinirati smjernice i analize Komisije i koordinatora za digitalne usluge te drugih nadležnih tijela povezane s novim pitanjima koja se pojave na cijelom unutarnjem tržištu o stvarima obuhvaćenima ovom Uredbom te doprinositi tim smjernicama i analizama;
 - (c) pomagati koordinatorima za digitalne usluge i Komisiji u nadzoru vrlo velikih internetskih platformi.

Članak 62.
Struktura Odbora

1. Odbor se sastoji od koordinatora za digitalne usluge koje zastupaju visoki dužnosnici. Činjenica da jedna ili više država članica nije imenovala koordinatora za digitalne usluge ne sprečava Odbor da obavlja svoje zadaće na temelju ove Uredbe. Ako je tako predviđeno nacionalnim pravom, uz koordinate za digitalne usluge u Odboru mogu sudjelovati i druga nadležna tijela kojima su povjerene posebne operativne odgovornosti za primjenu i izvršavanje ove Uredbe. Na sastanke se mogu pozivati druga nacionalna tijela ako se raspravlja o pitanjima koja su im važna.
2. Odborom predsjedava Komisija. Komisija saziva sastanke i priprema dnevni red u skladu sa zadaćama Odbora na temelju ove Uredbe i u skladu s njegovim poslovníkom. Ako se od Odbora zatraži da donese preporuku na temelju ove Uredbe, on taj zahtjev odmah stavlja na raspolaganje drugim koordinatorima za digitalne usluge putem sustava za razmjenu informacija utvrđenog u članku 85.
3. Svaka država članica ima jedan glas. Komisija nema pravo glasa.

Odbor donosi svoje akte običnom većinom. Kada se donosi preporuka Komisiji iz članka 36. stavka 1. prvog podstavka, Odbor glasuje u roku od 48 sati nakon zahtjeva predsjednika Odbora.

4. Komisija pruža administrativnu i analitičku potporu aktivnostima Odbora na temelju ove Uredbe.
5. Odbor na sastanke može pozivati stručnjake i promatrače te prema potrebi može surađivati s drugim tijelima, uredima, agencijama i savjetodavnim skupinama Unije, kao i s vanjskim stručnjacima. Odbor javno objavljuje rezultate takve suradnje.
6. Odbor se može savjetovati sa zainteresiranim stranama te javno objavljuje rezultate tog savjetovanja.
7. Odbor donosi poslovnik na temelju suglasnosti Komisije.

Članak 63.

Zadaće Odbora

1. Ako je to potrebno za postizanje ciljeva utvrđenih u članku 61. stavku 2., Odbor posebice:
 - (a) podupire koordinaciju zajedničkih istraga;

- (b) podupire nadležna tijela u analizi izvješća i rezultata revizija vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica koji se prenose na temelju ove Uredbe;
- (c) daje mišljenja, preporuke ili savjete koordinatorima za digitalne usluge u skladu s ovom Uredbom, posebno uzimajući u obzir slobodu pružanja usluga pružatelja usluga posredovanja;
- (d) savjetuje Komisiju o mjerama iz članka 66. i donosi mišljenja o vrlo velikim internetskim platformama ili vrlo velikim internetskim tražilicama u skladu s ovom Uredbom;
- (e) podupire i promiče razvoj i primjenu europskih normi, smjernica, izvješća, predložaka i kodeksa ponašanja u suradnji s relevantnim dionicima, kako je predviđeno ovom Uredbom, među ostalim davanjem mišljenja ili preporuka o pitanjima povezanim s člankom 44., kao i utvrđivanje novih pitanja o stvarima obuhvaćenima ovom Uredbom.

2. Koordinator za digitalne usluge i, ako je to primjenjivo, druga nadležna tijela koji ne postupaju po mišljenjima, zahtjevima ili preporukama koje Odbor donese i uputi im obrazlažu takvu odluku, uključujući objašnjenje za istrage, djelovanja i mjere koje su proveli pri izvješćivanju u skladu s ovom Uredbom ili pri donošenju relevantnih odluka, prema potrebi.

ODJELJAK 4.

NADZOR, ISTRAGA, IZVRŠAVANJE I PRAĆENJE U VEZI S PRUŽATELJIMA VRLO VELIKIH INTERNETSKIH PLATFORMI I VRLO VELIKIH INTERNETSKIH TRAZILICA

Članak 64.

Razvoj stručnog znanja i sposobnosti

1. Komisija u suradnji s koordinatorima za digitalne usluge i Odborom razvija stručno znanje i sposobnosti Unije, među ostalim, prema potrebi, upućivanjem osoblja država članica.
2. Osim toga, Komisija u suradnji s koordinatorima za digitalne usluge i Odborom koordinira procjenu sistemskih i novih pitanja diljem Unije koja se odnose na vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice u pogledu pitanja obuhvaćenih ovom Uredbom.
3. Komisija može zatražiti od koordinatora za digitalne usluge, Odbora i drugih tijela Unije s relevantnim stručnim znanjem da pruže podršku pri procjeni sistemskih i novih pitanja diljem Unije na temelju ove Uredbe.
4. Države članice surađuju s Komisijom, osobito putem svojih koordinatora za digitalne usluge i drugih nadležnih tijela, ako je to primjenjivo, među ostalim stavljanjem na raspolaganje svojeg stručnog znanja i sposobnosti.

Članak 65.

Izvršavanje obveza pružatelja vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica

1. Komisija za potrebe istraživanja usklađenosti pružatelja vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica s obvezama utvrđenima u ovoj Uredbi može izvršavati istražne ovlasti utvrđene u ovom odjeljku čak i prije pokretanja postupka na temelju članka 66. stavka 2. Te ovlasti može izvršavati na vlastitu inicijativu ili slijedom zahtjeva na temelju stavka 2. ovog članka.
2. Ako koordinator za digitalne usluge ima razloga sumnjati da je pružatelj vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice povrijedio odredbe poglavlja III. odjeljka 5. ili da je sustavno povređivao bilo koju odredbu ove Uredbe na način koji ozbiljno utječe na primatelje usluge u njegovoj državi članici, može, putem sustava za razmjenu informacija iz članka 85., Komisiji uputiti zahtjev za procjenu tog pitanja.
3. Zahtjev na temelju stavka 2. propisno se obrazlaže i u njemu se navodi barem sljedeće:
 - (a) kontaktna točka dotičnog pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice kako je navedeno u članku 11.;

- (b) opis relevantnih činjenica, dotične odredbe ove Uredbe i razlozi zašto koordinator za digitalne usluge koji je uputio zahtjev sumnja da je dotični pružatelj vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice povrijedio ovu Uredbu, uključujući opis činjenica koje ukazuju na to da je povreda na koju se sumnja sustavne prirode;
- (c) sve ostale informacije koje koordinator za digitalne usluge koji je uputio zahtjev smatra relevantnima, uključujući, prema potrebi, informacije prikupljene na vlastitu inicijativu.

Članak 66.

Komisijino pokretanje postupka i suradnja u istrazi

1. Komisija može pokrenuti postupak s ciljem mogućeg donošenja odluka na temelju članaka 73. i 74. u pogledu relevantnog postupanja pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice za kojeg Komisija sumnja da je povrijedio neku od odredaba iz ove Uredbe.
2. Ako Komisija odluči pokrenuti postupak na temelju stavka 1. ovog članka, o tome putem sustava za razmjenu informacija iz članka 85. obavješćuje sve koordinate za digitalne usluge i Odbor, kao i dotičnog pružatelja vrlo velike internetske platforme ili velike internetske tražilice.

Nakon što su obaviješteni o pokretanju postupka, koordinatori za digitalne usluge bez nepotrebne odgode Komisiji prenose sve informacije koje imaju u vezi s povredom o kojoj je riječ.

Komisijinim pokretanjem postupka na temelju stavka 1. ovog članka koordinatora za digitalne usluge ili, ako je to primjenjivo, bilo koje nadležno tijelo lišava se njihove ovlasti za nadzor i izvršavanje iz ove Uredbe u skladu s člankom 56. stavkom 4.

3. Pri izvršavanju svojih istražnih ovlasti na temelju ove Uredbe Komisija može zatražiti pojedinačnu ili skupnu potporu bilo kojeg koordinatora za digitalne usluge na kojeg se odnosi povreda na koju se sumnja, uključujući koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana. Koordinatori za digitalne usluge koji su primili takav zahtjev i, ako ga je uključio koordinator za digitalne usluge, bilo koje drugo nadležno tijelo pravodobno i iskreno surađuju s Komisijom te imaju pravo izvršavati svoje istražne ovlasti iz članka 51. stavka 1. u vezi s pružateljem vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice u pogledu informacija, osoba i prostora koji se nalaze na državnom području njihove države članice te u skladu sa zahtjevom.

4. Komisija koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana i Odboru dostavlja sve relevantne informacije o izvršavanju ovlasti iz članaka od 67. do 72. i svoje preliminarne nalaze na temelju članka 79. stavka 1. Odbor Komisiji podnosi svoja stajališta o tim preliminarnim nalazima u roku utvrđenom u skladu s člankom 79. stavkom 2. Komisija u svojoj odluci u najvećoj mogućoj mjeri uzima u obzir stajališta Odbora.

Članak 67.

Zahtjevi za informacije

1. Kako bi izvršila zadaće koje su joj dodijeljene na temelju ovog odjeljka, Komisija može, jednostavnim zahtjevom ili odlukom, od dotičnog pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice, kao i od svih drugih fizičkih ili pravnih osoba koje djeluju u svrhe povezane sa svojom trgovačkom, poslovnom, obrtničkom ili profesionalnom djelatnošću i za koje se može razumno pretpostaviti da su upoznate s informacijama o povredi na koju se sumnja, uključujući organizacije koje provode revizije iz članka 37. i članka 75. stavka 2., zatražiti da takve informacije dostave u razumnom roku.

2. Pri slanju jednostavnog zahtjeva za informacije dotičnom pružatelju vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ili drugoj osobi iz stavka 1. ovog članka Komisija navodi pravnu osnovu i svrhu zahtjeva, precizira koje se informacije traže i određuje rok u kojem se te informacije trebaju dostaviti, kao i novčane kazne predviđene u članku 74. za dostavljanje netočnih, nepotpunih ili obmanjujućih informacija.
3. Ako Komisija odlukom zatraži od dotičnog pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ili od druge osobe iz stavka 1. ovog članka da dostave informacije, Komisija navodi pravnu osnovu i svrhu zahtjeva, precizira koje se informacije traže i određuje rok u kojem se te informacije trebaju dostaviti. Navodi i novčane kazne propisane u članku 74. te navodi ili izriče periodične penale propisane u članku 76. Također upozorava na pravo na pokretanje postupka pred Sudom Europske unije radi preispitivanja odluke.

4. Dotični pružatelji vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ili druga osoba iz stavka 1. ili njihovi zastupnici i, u slučaju pravnih osoba, trgovačka društva, ili ako nemaju pravnu osobnost, osobe koje su ih na temelju zakona ili njihova statuta ovlaštene zastupati, dostavljaju tražene informacije u ime dotičnog pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ili u ime druge osobe iz stavka 1. Propisno ovlašteni odvjetnici mogu davati informacije u ime svojih klijenata. Potonji snose punu odgovornost ako su dostavljene informacije nepotpune, netočne ili obmanjujuće.
5. Na zahtjev Komisije, koordinatori za digitalne usluge i druga nadležna tijela Komisiji dostavljaju sve potrebne informacije za obavljanje zadaća koje su joj povjerene na temelju ovog odjeljka.
6. Nakon slanja jednostavnog zahtjeva ili odluke iz stavka 1. ovog članka Komisija bez nepotrebne odgode šalje primjerak tog zahtjeva ili odluke koordinatorima za digitalne usluge putem sustava za razmjenu informacija iz članka 85.

Članak 68.

Ovlast za obavljanje razgovora i uzimanje izjava

1. Radi obavljanja zadaća koje su joj dodijeljene na temelju ovog odjeljka, Komisija može razgovarati s bilo kojom fizičkom ili pravnom osobom koja pristane na razgovor u svrhu prikupljanja informacija o predmetu istrage, u vezi s povredom na koju se sumnja. Komisija ima pravo takve razgovore zabilježiti bilo kojim primjerenim tehničkim sredstvom.
2. Ako se razgovor iz stavka 1. provodi u prostorima koji nisu Komisijini, Komisija o tome obavješćuje koordinatora za digitalne usluge države članice na čijem se državnom području razgovor obavlja. Ako tako zatraži dotični koordinator za digitalne usluge, njegovi službenici mogu pružati pomoć službenicima i drugim osobama u njihovoj pratnji koje je Komisija ovlastila za obavljanje razgovora.

Članak 69.

Ovlast za provođenje inspekcija

1. Radi obavljanja zadaća koje su joj dodijeljene na temelju ovog odjeljka, Komisija može provoditi sve potrebne inspekcije u prostorima dotičnog pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ili druge osobe iz članka 67. stavka 1.

2. Službenici i druge osobe u njihovoj pratnji koje je Komisija ovlastila za provođenje inspekcije imaju pravo:
- (a) ulaziti u sve prostore, zemljišta i prijevozna sredstva dotičnog pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ili od dotične druge osobe;
 - (b) pregledati poslovne knjige i drugu poslovnu dokumentaciju povezanu s pružanjem dotične usluge, bez obzira na medij na kojem su pohranjene;
 - (c) napraviti ili pribaviti, u bilo kojem obliku, preslike ili izvatke iz navedenih poslovnih knjiga ili druge poslovne dokumentacije;
 - (d) zahtijevati od dotičnog pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ili od dotične druge osobe da omoguće pristup i pruže objašnjenja kada je riječ o njihovoj organizaciji, funkcioniranju, IT sustavu, algoritmima, obradi podataka i poslovnim praksama te zabilježiti ili evidentirati pružena objašnjenja;
 - (e) zapečatiti sve prostore koji se upotrebljavaju u svrhe povezane s trgovačkom, poslovnom, obrtničkom ili profesionalnom djelatnošću dotičnog pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ili od dotične druge osobe, kao i poslovne knjige ili drugu dokumentaciju, u razdoblju inspekcije i u mjeri u kojoj je to potrebno za inspekciju;

- (f) zatražiti od bilo kojeg predstavnika ili člana osoblja dotičnog pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ili od dotične druge osobe objašnjenja o činjenicama ili dokumentima koji se odnose na predmet i svrhu inspekcije te zabilježiti odgovore;
- (g) uputiti pitanja bilo kojem takvom predstavniku ili članu osoblja u vezi s predmetom i svrhom inspekcije te zabilježiti odgovore.

3. Inspekcije se mogu provoditi uz pomoć revizora ili stručnjaka koje imenuje Komisija u skladu s člankom 72. stavka 2., te koordinatora za digitalne usluge ili drugih nadležnih nacionalnih tijela države članice na čijem se državnom području provodi inspekcija.
4. Ako su predočene tražene poslovne knjige ili druga dokumentacija koja se odnosi na pružanje usluge nepotpune ili ako su odgovori na pitanja upućena na temelju stavka 2. ovog članka netočni, nepotpuni ili obmanjujući, službenici i druge osobe u njihovoj pratnji koje je Komisija ovlastila za provođenje inspekcije izvršavaju svoje ovlasti uz predočanje pisanog ovlaštenja u kojem se navodi predmet i svrha inspekcije te sankcije koje su predviđene u člancima 74. i 76. Komisija o planiranoj inspekciji pravodobno prije njezina početka obavješćuje koordinatora za digitalne usluge u državi članici na čijem će se državnom području provesti inspekcija.

5. Tijekom inspekcija službenici i druge osobe u njihovoj pratnji koje je ovlastila Komisija, revizori i stručnjaci koje je imenovala Komisija, kao i koordinator za digitalne usluge ili druga nadležna tijela države članice na čijem se državnom području provodi inspekcija mogu od dotičnog pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ili od dotične druge osobe zatražiti objašnjenja o njihovoj organizaciji, funkcioniranju, IT sustavu, algoritmima, obradi podataka i poslovnom ponašanju te mogu uputiti pitanja njihovom ključnom osoblju.
6. Dotični pružatelj vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ili druga dotična fizička ili pravna osoba dužni su pristati na inspekciju naloženu odlukom Komisije. U odluci se navode predmet i svrha inspekcije, utvrđuje se datum njezina početka te se navode sankcije koje su predviđene člancima 74. i 76., kao i pravo na preispitivanje odluke pred Sudom Europske unije. Komisija se prije donošenja te odluke savjetuje s koordinatorom za digitalne usluge države članice na čijem se državnom području treba provesti inspekcija.

7. Službenici koordinatora za digitalne usluge države članice na čijem se državnom području treba provesti inspekcija i druge osobe koje je on ovlastio ili imenovao, na zahtjev tog tijela ili Komisije aktivno pomažu službenicima i drugim osobama u njihovoj pratnji koje je ovlastila Komisija u pogledu te inspekcije. Oni u tu svrhu imaju ovlasti navedene u stavku 2.
8. Ako službenici i druge osobe u njihovoj pratnji koje je ovlastila Komisija utvrde da se dotični pružatelj vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ili druga dotična osoba protivi inspekciji naloženoj na temelju ovog članka, država članica na čijem se državnom području treba provesti inspekcija službenicima ili drugim osobama u njihovoj pratnji i u skladu s nacionalnim pravom države članice na njihov zahtjev pruža potrebnu pomoć, među ostalim, ako je to primjereno u skladu s tim nacionalnim pravom, u obliku mjera prisile, koje poduzima nadležno tijelo za izvršavanje zakonodavstva kako bi im se omogućilo provođenje inspekcije.
9. Ako je za pomoć iz stavka 8. potrebno odobrenje nacionalnog pravosudnog tijela u skladu s nacionalnim pravom dotične države članice, zahtjev za takvo odobrenje podnosi koordinator za digitalne usluge te države članice na zahtjev službenika i drugih osoba u njihovoj pratnji koje je ovlastila Komisija. Zahtjev za takvo odobrenje može se podnijeti i kao mjera predostrožnosti.

10. Ako je podnesen zahtjev za odobrenje iz stavka 9., nacionalno pravosudno tijelo zaduženo za dotični predmet provjerava autentičnost odluke Komisije kojom se nalaže inspekcija i provjerava da predviđene mjere prisile nisu proizvoljne ni prekomjerne u odnosu na predmet inspekcije. Pri provedbi takve provjere nacionalno pravosudno tijelo može od Komisije, izravno ili putem koordinatora za digitalne usluge dotične države članice, zatražiti detaljna objašnjenja, posebno o razlozima zbog kojih Komisija sumnja na povredu ove Uredbe, o ozbiljnosti povrede na koju se sumnja i o prirodi uključenosti dotičnog pružatelja vrlo velike internetske platforme, vrlo velike internetske tražilice ili druge dotične osobe. Međutim, nacionalno pravosudno tijelo ne smije dovesti u pitanje nužnost inspekcije niti zahtijevati informacije iz spisa predmeta Komisije. Zakonitost odluke Komisije preispituje samo Sud Europske unije.

Članak 70.

Privremene mjere

1. U okviru postupka koji može dovesti do donošenja odluke o neusklađenosti na temelju članka 73. stavka 1., a slučaj je hitan zbog rizika od ozbiljne štete za primatelje usluge, Komisija može odlukom odrediti privremene mjere protiv dotičnog pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice na temelju *prima facie* zaključka o povredi.

2. Odluka na temelju stavka 1. primjenjuje se na određeno vrijeme i može se produljivati ako je to nužno i primjereno.

Članak 71.

Obveze

1. Ako za vrijeme postupka na temelju ovog odjeljka dotični pružatelj vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ponudi da će preuzeti obveze kako bi osigurao usklađenost s relevantnim odredbama ove Uredbe, Komisija može odlukom odrediti da su te obveze obvezujuće za dotičnog pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice i izjaviti da nema druge osnove za djelovanje.
2. Komisija može na zahtjev ili na vlastitu inicijativu ponovno pokrenuti postupak:
 - (a) ako se činjenično stanje na kojem se temeljila odluka bitno promijenilo;
 - (b) ako dotični pružatelj vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice postupi protivno svojim obvezama; ili

(c) ako se odluka temeljila na nepotpunim, netočnim ili obmanjujućim informacijama koje je dostavio dotični pružatelj vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ili druga osoba iz članka 67. stavka 1.

3. Ako Komisija smatra da se obvezama koje je dotični pružatelj vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ponudio preuzeti ne može osigurati djelotvorna usklađenost s relevantnim odredbama ove Uredbe, ona odbija navedene obveze u obrazloženoj odluci pri zaključivanju postupka.

Članak 72.

Djelovanja za praćenja

1. Za potrebe izvršavanja zadaća koje su joj dodijeljene na temelju ovog odjeljka Komisija može poduzimati djelovanja potrebna za praćenje djelotvorne provedbe i usklađenosti s ovom Uredbom od strane pružatelja vrlo velike internetske platforme i vrlo velikih internetskih tražilica. Komisija im može naložiti da joj omoguće pristup svojim bazama podataka i algoritmima te navedu objašnjenja u vezi s njima. Takva djelovanja mogu obuhvaćati uvođenje obveze za pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice da sačuva sve dokumente koji se smatraju potrebnima za procjenu provedbe obveza iz ove uredbe i usklađenosti s njima.

2. Djelovanja na temelju stavka 1. mogu obuhvaćati imenovanje neovisnih vanjskih stručnjaka i revizora, kao i stručnjaka i revizora iz nadležnih nacionalnih tijela uz suglasnost predmetnog tijela, kako bi pomogli Komisiji u praćenju djelotvorne provedbe i usklađenosti s relevantnim odredbama ove Uredbe te svojom specifičnom stručnošću ili znanjem.

Članak 73.

Neusklađenost

1. Komisija donosi odluku o neusklađenosti ako utvrdi da dotični pružatelj vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ne postupa u skladu s barem jednim od sljedećeg:
 - (a) relevantnim odredbama ove Uredbe;
 - (b) privremenim mjerama određenima na temelju članka 70.;
 - (c) obvezama koje su određene kao obvezujuće na temelju članka 71.

2. Prije donošenja odluke na temelju stavka 1. Komisija obavješćuje dotičnog pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice o svojim preliminarnim nalazima. U preliminarnim nalazima Komisija objašnjava mjere koje razmatra poduzeti ili za koje smatra da bi ih dotični pružatelj vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice trebao poduzeti kako bi se djelotvorno odgovorilo na preliminarne nalaze.
3. U odluci donesenoj na temelju stavka 1. Komisija nalaže dotičnom pružatelju vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice da poduzme potrebne mjere kako bi osigurao usklađenost s odlukom na temelju stavka 1. u razumnom roku koji je u njoj naveden i da dostavi informacije o mjerama koje namjerava poduzeti radi usklađivanja s tom odlukom.
4. Dotični pružatelj vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice Komisiji dostavlja opis mjera koje je poduzeo kako bi osigurao usklađenost s odlukom na temelju stavka 1. kada se mjere provode.
5. Ako utvrdi da uvjeti iz stavka 1. nisu ispunjeni, Komisija odlukom zaključuje istragu. Odluka je odmah primjenjiva.

Članak 74.
Novčane kazne

1. U odluci iz članka 73. Komisija može dotičnom pružatelju vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice izreći novčane kazne koje ne premašuju 6 % njegova ukupnog svjetskog godišnjeg prihoda u prethodnoj financijskoj godini ako utvrdi da pružatelj namjerno ili iz nepažnje:
 - (a) povrjeđuje relevantne odredbe ove Uredbe;
 - (b) ne postupa u skladu s odlukom kojom se određuju privremene mjere na temelju članka 70.; ili
 - (c) ne postupa u skladu s obvezom koja je određena kao obvezujuća odlukom na temelju članka 71.
2. Komisija može donijeti odluku kojom se dotičnom pružatelju vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ili drugoj fizičkoj ili pravnoj osobi iz članka 67. stavka 1. izriču novčane kazne koje ne premašuju 1 % ukupnog godišnjeg dohotka ili svjetskog prihoda u prethodnoj financijskoj godini u slučaju da namjerno ili iz nepažnje:
 - (a) dostave netočne, nepotpune ili obmanjujuće informacije kao odgovor na jednostavan zahtjev ili zahtjev izrečen putem odluke na temelju članka 67.;
 - (b) u zadanom roku ne odgovore na zahtjev za informacije izrečen putem odluke;

- (c) ne isprave netočne, nepotpune ili obmanjujuće informacije koje je dao član osoblja u roku koji je odredila Komisija ili ne navedu ili odbiju navesti potpune informacije;
 - (d) ne pristaju na inspekciju na temelju članka 69.;
 - (e) ne postupaju u skladu s mjerama koje je Komisija donijela na temelju članka 72.; ili
 - (f) ne ispunjavaju uvjete za uvid u spis Komisije na temelju članka 79. stavka 4.
3. Prije donošenja odluke na temelju stavka 2. ovog članka Komisija obavještuje dotičnog pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ili drugu osobu iz članka 67. stavka 1. o svojim preliminarnim nalazima.
4. Pri određivanju visine novčane kazne Komisija uzima u obzir prirodu, težinu, trajanje i ponavljanje povrede te, u slučaju novčanih kazni izrečenih na temelju stavka 2., kašnjenje postupka do kojeg je došlo zbog povrede.

Članak 75.

Pojačan nadzor nad korektivnim mjerama kao odgovor na povrede obveza utvrđenih u poglavlju III. odjeljku 5.

1. Pri donošenju odluke na temelju članka 73. u vezi s povredom bilo koje odredbe iz poglavlja III. odjeljka 5. od strane pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice, Komisija se koristi sustavom pojačanog nadzora utvrđenim u ovom članku. Pritom u najvećoj mogućoj mjeri uzima u obzir sva mišljenja Odbora na temelju ovog članka.
2. U odluci iz članka 73. Komisija zahtijeva od dotičnog pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice da u razumnom roku navedenom u odluci izradi akcijski plan kojim se utvrđuju potrebne mjere koje su dostatne za okončanje ili ispravljanje povrede te da ga dostavi koordinatorima za digitalne usluge, Komisiji i Odboru. Te mjere uključuju obvezu provođenja neovisne revizije u skladu s člankom 37. stavcima 3. i 4. u pogledu provedbe drugih mjera, uz navođenje identiteta revizora te metodologije, vremenskog rasporeda i daljnjeg postupanja nakon revizije. Mjere također mogu uključivati, prema potrebi, obvezu sudjelovanja u relevantnom kodeksu ponašanja kako je predviđeno u članku 45.

3. U roku od mjesec dana od primitka akcijskog plana Odbor Komisiji dostavlja svoje mišljenje o akcijskom planu. U roku od mjesec dana od primitka tog mišljenja Komisija odlučuje jesu li mjere utvrđene u akcijskom planu dovoljne za okončanje ili ispravljanje povrede i određuje razuman rok za njegovu provedbu. U toj se odluci u obzir uzima eventualna obveza pridržavanja relevantnih kodeksa ponašanja. Komisija zatim prati provedbu akcijskog plana. U tu svrhu dotični pružatelj vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice Komisiji dostavlja izvješće o reviziji bez nepotrebne odgode nakon što postane dostupno te redovito obavještuje Komisiju o koracima poduzetim za provedbu akcijskog plana. Komisija može, ako je to potrebno za takvo praćenje, zahtijevati od dotičnog pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice da dostavi dodatne informacije u razumnom roku koji odredi Komisija.
- Komisija obavještuje Odbor i koordinateure za digitalne usluge o provedbi akcijskog plana i njegovu praćenju.

4. Komisija može poduzeti potrebne mjere u skladu s ovom Uredbom, posebno s člankom 76. stavkom 1. točkom (e) i člankom 82. stavkom 1., ako:
- (a) dotični pružatelj vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice u primjenjivom roku ne dostavi akcijski plan, izvješće o reviziji, potrebna ažuriranja ili dodatne informacije koje se traže;
 - (b) Komisija odbije predloženi akcijski plan jer smatra da mjere utvrđene u njemu nisu dovoljne za okončanje ili ispravljanje povrede; ili
 - (c) Komisija na temelju izvješća o reviziji, bilo kakvih dostavljenih ažuriranja ili dodatnih informacija ili drugih relevantnih informacija koje su joj dostupne smatra da provedba akcijskog plana nije dovoljna za okončanje ili ispravljanje povrede.

Članak 76.

Periodični penali

1. Komisija može dotičnom pružatelju vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ili drugoj osobi iz članka 67. stavka 1., ovisno o slučaju, odlukom izreći periodične penale koji ne premašuju 5 % prosječnog dnevnog dohotka ili svjetskog godišnjeg prihoda u prethodnoj financijskoj godini po danu, računajući od datuma određenog u toj odluci, kako bi ih se primoralo da:
- (a) dostave točne i potpune informacije kao odgovor na odluku kojom se zahtijevaju informacije u skladu s člankom 67.;

- (b) pristanu na inspekciju naloženu odlukom na temelju članka 69.;
 - (c) poštuje odluku o privremenim mjerama na temelju članka 70. stavka 1.;
 - (d) ispunjavaju obveze koje su pravno obvezujuće prema odluci na temelju članka 71. stavka 1.;
 - (e) postupaju u skladu s odlukom na temelju članka 73. stavka 1., što uključuje, ako je to primjenjivo, zahtjeve koje ona sadržava u vezi s akcijskim planom iz članka 75.
2. Ako dotični pružatelj vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ili druga osoba iz članka 67. stavka 1. ispune obvezu čijem je izvršavanju bio namijenjen periodični penal, Komisija može odrediti konačni iznos periodičnog penala koji je niži od iznosa na temelju prvotne odluke.

Članak 77.

Rok zastare za izricanje sankcija

1. Na ovlasti dodijeljene Komisiji člancima 74. i 76. primjenjuje se rok zastare od pet godina.
2. Vrijeme počinje teći na dan počinjenja povrede. No u slučaju kontinuirane ili ponavljane povrede, rok počinje teći na dan prestanka povrede.

3. Svakim djelovanjem koje poduzme Komisija ili koordinator za digitalne usluge za potrebe istrage ili postupaka u vezi s povredom, prekida se rok zastare za izricanje novčanih kazni ili periodičnih penala. Djelovanja kojima se prekida rok zastare osobito uključuju sljedeće:
- (a) zahtjeve za informacijama koje uputi Komisija ili koordinator za digitalne usluge;
 - (b) inspekciju;
 - (c) Komisijino pokretanje postupka u skladu s člankom 66. stavkom 1.
4. Nakon svakog prekida rok zastare počinje teći iznova. Međutim, rok zastare za izricanje novčanih kazni ili periodičnih penala istječe najkasnije na dan kad protekne razdoblje jednako dvostrukom roku zastare u kojem Komisija nije izrekla novčanu kaznu ili periodične penale. Taj se rok produljuje za vrijeme tijekom kojeg je rok zastare bio suspendiran na temelju stavka 5.
5. Rok zastare za izricanje novčanih kazni ili periodičnih penala suspendira se dok se o odluci Komisije vodi postupak pred Sudom Europske unije.

Članak 78.

Rok zastare za izvršenje sankcija

1. Na ovlast Komisije za izvršavanje odluka donesenih na temelju članka 74. i 76. primjenjuje se rok zastare od pet godina.
2. Vrijeme počinje teći od dana pravomoćnosti odluke.
3. Rok zastare za izvršenje sankcija prekida se:
 - (a) obaviješću o odluci o izmjeni prvobitno utvrđenog iznosa novčane kazne ili periodičnih penala ili o odbijanju zahtjeva za izmjenju;
 - (b) svakim djelovanjem Komisije ili države članice na zahtjev Komisije s ciljem prisilne naplate novčane kazne ili periodičnih penala.
4. Nakon svakog prekida rok zastare počinje teći iznova.
5. Rok zastare za izvršenje sankcija suspendira se tijekom:
 - (a) trajanja roka za plaćanje;
 - (b) suspenzije izvršenja plaćanja na temelju odluke Suda Europske unije ili odluke nacionalnog suda.

Članak 79.

Pravo na saslušanje i pravo na uvid u spis

1. Prije donošenja odluke na temelju članka 73. stavka 1., članka 74. ili članka 76. Komisija daje dotičnom pružatelju vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ili drugoj osobi iz članka 67. stavka 1. mogućnost da budu saslušan o:
 - (a) preliminarnim nalazima Komisije, među ostalim o svim pitanjima o kojima je Komisija iznijela prigovore; i
 - (b) o mjerama koje Komisija namjerava poduzeti s obzirom na preliminarne nalaze iz točke (a).
2. Dotični pružatelj vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ili druga osoba iz članka 67. stavka 1. može podnijeti svoje očitovanje o preliminarnim nalazima Komisije u razumnom roku koji je Komisija odredila u svojim preliminarnim nalazima i koji ne smije biti kraći od 14 dana.
3. Komisija svoje odluke temelji isključivo na prigovorima o kojima su se stranke mogle očitovati.

4. U postupcima se u potpunosti mora poštovati pravo stranaka na obranu. Stranke imaju pravo na uvid u spis Komisije u skladu s uvjetima dogovorenog otkrivanja, podložno zakonitom interesu dotičnog pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice ili druge osobe iz članka 52. stavka 1. u pogledu zaštite njihovih poslovnih tajni. U slučaju neslaganja između stranaka Komisija je ovlaštena donijeti odluke kojima se utvrđuju takvi uvjeti otkrivanja informacija. Pravo na uvid u spis Komisije ne odnosi se na povjerljive informacije i interne dokumente Komisije, Odbora, koordinatora za digitalne usluge, drugih nadležnih tijela ili drugih javnih tijela država članica. Pravo na uvid posebno se ne odnosi na korespondenciju između Komisije i tih tijela. Odredbe ovog stavka ne sprečavaju Komisiju da otkrije i upotrijebi informacije koje su potrebne kako bi dokazala povredu.
5. Informacije prikupljene u skladu s člancima 67., 68. i 69. upotrebljavaju se samo za potrebe ove Uredbe.

Članak 80.

Objava odluka

1. Komisija objavljuje odluke koje donese na temelju članka 70. stavka 1., članka 71. stavka 1. i članaka od 73. do 76. Te objave sadržavaju imena stranaka u postupku, bitne elemente iz sadržaja odluke te sankcije ako su izrečene.

2. U objavi se vodi računa o pravima i zakonitom interesu dotičnog pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice, bilo koje druge osobe iz članka 67. stavka 1. i svih trećih strana u pogledu zaštite njihovih povjerljivih informacija.

Članak 81.

Postupak preispitivanja pred Sudom Europske unije

U skladu s člankom 261. UFEU-a Sud Europske unije ima neograničenu nadležnost za preispitivanje odluka kojima je Komisija izrekla novčane kazne ili periodične penale. Sud može ukinuti, smanjiti ili povećati izrečenu novčanu kaznu ili periodični penal.

Članak 82.

Zahtjevi za ograničenje pristupa i suradnju s nacionalnim sudovima

1. Ako su iscrpljene sve ovlasti za postizanje prestanka povrede ove Uredbe na temelju ovog odjeljka, a povreda i dalje traje te nanosi ozbiljnu štetu koja se ne može izbjeći izvršavanjem drugih ovlasti dostupnih na temelju prava Unije ili nacionalnog prava, Komisija može zahtijevati od koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana dotičnog pružatelja vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice da postupi u skladu s člankom 51. stavkom 3.

Prije upućivanja takvog zahtjeva koordinatoru za digitalne usluge Komisija poziva zainteresirane strane da podnesu pisana očitovanja u roku koji ne smije biti kraći od 14 radnih dana, pri čemu opisuje mjere koje namjerava zatražiti i navodi adresata ili adresate na koje će se one primjenjivati.

2. Ako je to potrebno radi dosljedne primjene ove Uredbe, Komisija može, na vlastitu inicijativu, podnijeti pisana očitovanja nadležnom pravosudnom tijelu iz članka 51. stavka 3. Uz dopuštenje dotičnog pravosudnog tijela može iznijeti i usmena očitovanja.

Isključivo u svrhu pripreme svojih očitovanja Komisija može od pravosudnog tijela zatražiti da joj dostavi ili osigura dostavu svih potrebnih dokumenata za razmatranje predmeta.

3. Kada nacionalni sud donosi odluku o pitanju koje je već predmet odluke koju je Komisija donijela u skladu s ovom Uredbom, taj nacionalni sud ne smije donijeti bilo kakvu odluku koja je u suprotnosti s tom odlukom Komisije. Nacionalni sudovi također izbjegavaju donošenje odluka koje bi mogle biti u suprotnosti s odlukom koju Komisija razmatra u postupku koji je pokrenula na temelju ove Uredbe. U tu svrhu, nacionalni sud može procijeniti je li potrebno zastati s postupkom. Time se ne dovodi u pitanje članak 267. UFEU-a.

Članak 83.

Provedbeni akti koji se odnose na intervenciju Komisije

U vezi s intervencijom Komisije obuhvaćenom ovim odjeljkom, Komisija može donijeti provedbene akte o praktičnim rješenjima za:

- (a) postupke na temelju članaka 69. i 72.;
- (b) saslušanja predviđena člankom 79.;
- (c) dogovoreno otkrivanje informacija predviđeno člankom 79.

Prije donošenja bilo koje mjere na temelju prvog stavka ovog članka Komisija objavljuje nacrt te mjere i poziva sve zainteresirane strane da podnesu svoja očitovanja u roku utvrđenom u nacrtu, a koji ne smije biti kraći od mjesec dana.

Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 88.

ODJELJAK 5.
ZAJEDNIČKE ODREDBE O IZVRŠAVANJU

Članak 84.

Čuvanje poslovne tajne

Ne dovodeći u pitanje razmjenu i upotrebu informacija iz ovog poglavlja, Komisija, Odbor, nadležna tijela država članica i njihovi službenici, zaposlenici i ostale osobe koje rade pod njihovim nadzorom te sve druge uključene fizičke ili pravne osobe, uključujući revizore i stručnjake imenovane na temelju članka 72. stavka 2., ne smiju otkrivati informacije koje su stekli ili razmijenili na temelju ove Uredbe i koje su obuhvaćene obvezom čuvanja poslovne tajne.

Članak 85.

Sustav za razmjenu informacija

1. Komisija uspostavlja i održava pouzdan i siguran sustav za razmjenu informacija koji omogućuje komunikaciju između koordinatora za digitalne usluge, Komisije i Odbora. Drugim nadležnim tijelima može se odobriti pristup tom sustavu, ako im je to potrebno za izvršavanje zadaća koje su im dodijeljene u skladu s ovom Uredbom.
2. Koordinator za digitalne usluge, Komisija i Odbor koriste se sustavom za razmjenu informacija za svu komunikaciju na temelju ove Uredbe.

3. Komisija donosi provedbene akte kojima se utvrđuju praktična i operativna rješenja za funkcioniranje sustava za razmjenu informacija i njegovu interoperabilnost s drugim relevantnim sustavima. Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 88.

Članak 86.

Zastupanje

1. Ne dovodeći u pitanje Direktivu (EU) 2020/1828 ili bilo koju drugu vrstu zastupanja na temelju nacionalnog prava primatelji usluga posredovanja imaju barem pravo ovlastiti tijelo, organizaciju ili udruženje za ostvarivanje prava dodijeljenih ovom Uredbom u njihovo ime, pod uvjetom da to tijelo, organizacija ili udruženje ispunjavaju sve sljedeće uvjete:
- (a) posluju na neprofitnoj osnovi;
 - (b) propisno su osnovani u skladu s pravom države članice;
 - (c) njihovi statutarne ciljevi uključuju zakonit interes za osiguravanje usklađenosti s ovom Uredbom.
2. Pružatelji internetskih platformi poduzimaju potrebne tehničke i organizacijske mjere kako bi osigurali da se pritužbe koje su tijela, organizacije ili udruženja iz stavka 1. ovog članka podnijeli u ime primateljâ usluge putem mehanizama iz članka 20. stavka 1. prioritarno i bez nepotrebne odgode obrade i da se o njima donese odluka.

ODJELJAK 6.
DELEGIRANI I PROVEDBENI AKTI

Članak 87.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlasti za donošenje delegiranih akata iz članaka 24., 33., 37., 40. i 43 dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od ... [datum stupanja na snagu ove Uredbe]. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članaka 24., 33., 37., 40. i 43. Odlukom o opozivu prestaje delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Odluka o opozivu počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana njezine objave u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji datum određen u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članaka 24., 33., 37., 40. i 43. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 88.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor ("Odbor za digitalne usluge"). Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Poglavlje V.

Završne odredbe

Članak 89.

Izmjene Direktive 2000/31/EZ

1. Članci od 12. do 15. Direktive 2000/31/EZ brišu se.
2. Upućivanja na članke od 12. do 15. Direktive 2000/31/EZ smatraju se upućivanjima na članke 4., 5., 6. i 8. ove Uredbe.

Članak 90.

Izmjena Direktive (EU) 2020/1828

U Prilogu I. Direktivi (EU) 2020/1828 dodaje se sljedeća točka:

„(68) Uredba (EU) .../... Europskog parlamenta i Vijeća od ... o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga (Akt o digitalnim uslugama) i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (SL L ..., ...)”.⁺”.

⁺ SL: molimo unijeti u tekst broj, datum i upućivanje na SL za ovu Uredbu.

Članak 91.
Preispitivanje

1. Komisija do ... [tri godine nakon datuma navedenog u članku 93. stavku 2. prvoj rečenici] provodi evaluaciju mogućeg učinka ove Uredbe na razvoj i gospodarski rast malih i srednjih poduzeća te o tome izvješćuje Europski parlament, Vijeće i Europski gospodarski i socijalni odbor.

Komisija do ... [tri godine nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe] provodi evaluaciju te Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru dostavlja izvješće o:

- (a) primjeni članka 33., uključujući opseg pružatelja usluga posredovanja obuhvaćenih obvezama utvrđenima u poglavlju III. odjeljku 5. ove Uredbe;
- (b) međudjelovanju ove Uredbe s drugim pravnim aktima, posebno aktima navedenima u članku 2. stavcima 3. i 4.

2. Komisija do ... [pet godina nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe] i svakih pet godina nakon toga provodi evaluaciju ove Uredbe i podnosi izvješće Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru.

U tom se izvješću posebno obuhvaća sljedeće:

- (a) primjena stavka 1. drugog podstavka točaka (a) i (b);
 - (b) doprinos ove Uredbe produbljivanju i učinkovitom funkcioniranju unutarnjeg tržišta usluga posredovanja, posebno u pogledu prekograničnog pružanja digitalnih usluga;
 - (c) primjena članaka 13., 16., 20., 21., 45. i 46.;
 - (d) opseg obveza za mala poduzeća i mikropoduzeća;
 - (e) djelotvornost mehanizama nadzora i izvršavanja;
 - (f) utjecaj na poštovanje prava na slobodu izražavanja i informiranja.
3. Izvješću iz stavaka 1. i 2., prema potrebi, prilaže se prijedlog izmjene ove Uredbe.

4. Komisija u izvješću iz stavka 2. ovog članka također evaluiira godišnja izvješća koja o svojim aktivnostima koordinatori za digitalne usluge dostavljaju Komisiji i Odboru u skladu s člankom 55. stavkom 1. te o njima izvješćuje.
5. Za potrebe stavka 2. države članice i Odbor šalju informacije na zahtjev Komisije.
6. Pri provedbi evaluacija iz stavka 2. Komisija uzima u obzir stajališta i zaključke Europskog parlamenta, Vijeća te drugih relevantnih tijela ili izvora te pridaje posebnu pozornost malim i srednjim poduzećima i položaju novih konkurenata.
7. Komisija do ... [tri godine od datuma početka primjene ove Uredbe], nakon savjetovanja s Odborom, ocjenjuje funkcioniranje Odbora i primjenu članka 43. i o tome izvješćuje Europski parlament, Vijeće te Europski gospodarski i socijalni odbor, uzimajući u obzir prve godine primjene Uredbe. Na temelju zaključaka i mišljenja Odbora, koje se uvažava u najvećoj mogućoj mjeri, tom se izvješću, prema potrebi, prilaže prijedlog izmjene ove Uredbe u pogledu strukture Odbora.

Članak 92.

Ranija primjena za pružatelje vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica

Ova Uredba počinje se primjenjivati na pružatelje vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica određenih na temelju članka 33. stavka 4. četiri mjeseca nakon dostave obavijesti dotičnom pružatelju iz članka 33. stavka 6. u slučaju da je taj datum raniji od ... [15 mjeseci nakon stupanja na snagu ili 1. siječnja 2024., ovisno o tome koji datum nastupi kasnije].

Članak 93.

Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Ova Uredba primjenjuje se od ... [15 mjeseci nakon stupanja na snagu ili 1. siječnja 2024., ovisno o tome koji datum nastupi kasnije].

Međutim, članak 24. stavci 2., 3. i 6., članak 33. stavci od 3. do 6., članak 37. stavak 7., članak 40. stavak 13., članak 43 i poglavlje IV. odjeljci od 4., 5. i 6. primjenjuju se od ... [datum stupanja na snagu ove Uredbe].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u ...

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik/Predsjednica